

MEMORIU DE PREZENTARE

Cuprins

1. INTRODUCERE	3
1.1 <u>Date de recunoaștere a documentației</u>	3
1.2. <u>Obiectivul P.U.G.</u>	3
1.3. <u>Surse documentare</u>	5
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII.....	6
2.1. <u>Evoluție</u>	6
2.2. <u>Elemente ale cadrului natural</u>	8
2.3. <u>Relații în teritoriu</u>	15
2.4. <u>Activități economice</u>	19
2.5. <u>Populația. Elemente demografice și sociale</u>	21
2.6. <u>Circulația</u>	24
2.7. <u>Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial</u>	26
2.8. <u>Zone cu riscuri naturale</u>	30
2.9. <u>Echipare edilitară</u>	45
2.10. <u>Probleme de mediu</u>	49
2.11. <u>Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și localității)</u>	53
2.12. <u>Necesități și opțiuni ale populației</u>	72
3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ	73
3.1. <u>Studii de fundamentare</u>	74
3.2. <u>Evoluție posibilă – priorități</u>	82
3.3. <u>Optimizarea relațiilor în teritoriu</u>	83
3.4. <u>Dezvoltarea activităților</u>	84
3.5. <u>Evoluția populației</u>	87
3.6. <u>Organizarea circulației</u>	88
3.7. <u>Intravilan propus. Zonificarea funcțională. Bilanț teritorial</u>	90
3.8. <u>Măsuri în zonele cu riscuri naturale</u>	95
3.9. <u>Dezvoltarea echipării edilitare</u>	97
3.10. <u>Protecția mediului</u>	100
3.11. <u>Reglementări urbanistice</u>	114
3.12. <u>Obiective de utilitate publică</u>	100
4. CONCLUZII – MĂSURI ÎN CONTINUARE.....	101
4.1 <u>Planul de acțiune pentru implementare și programul de investiții publice propuse prin planul de urbanism general</u>	119

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a documentației

Denumirea lucrării : Plan Urbanistic General al Orașului Dărmănești, Jud. Bacău

Beneficiar: UAT Dărmănești

Proiectant general: S.C. LEFPROIECT S.R.L. Bacău

Data elaborării : 2023

1.2. Obiectivul P.U.G.

Planul Urbanistic General are ca scop stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului administrativ și dezvoltare urbanistică a orașului. În conformitate cu legea 350/2001 cu modificările și completările ulterioare, planul urbanistic general cuprinde atât reglementări pe termen scurt cât și reglementări pe termen lung, la nivelul unității teritoriale administrative.

Reglementările pe termen scurt se referă la următoarele aspecte: stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al orașului, stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan, zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație, delimitarea zonelor afectate de servituți publice, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate, zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare, formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor, precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate, zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone, zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

Reglementările pe termen mediu și lung se referă la: evoluția în perspectivă a localităților componente, direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu, traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean, zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone, lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare, stabilirea și delimitarea zonelor cu

interdicție temporară și definitivă de construire, delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Reglementările enunțate în cadrul P.U.G. se detaliază și legiferează prin Regulamentul Local de Urbanism (R.L.U.).

P.U.G. ne furnizează o bază de date și constituie după aprobare un instrument de lucru accesibil, la îndemâna administrației publice locale, cât și a factorilor asociați, el reprezentând o fază premergătoare realizării investițiilor prin corelări cu strategiile sectoriale.

La nivelul Orașului Dărmănești pe baza diagnozei situației economice și sociale existente a fost întocmit documentul de planificare pentru perioada 2014-2020, prin intermediul căruia se urmărește atât integrarea pe orizontală a planificării dezvoltării economice, cât și integrarea pe verticală a dezvoltării principalelor sectoare de activitate, în concordanță cu documentele programatice existente, în contextul noii perioade de programare.

În vederea realizării conceptului ce stă la baza dezvoltării viitoare a orașului Dărmănești s-a întocmit strategia de dezvoltare durabilă a orașului, document ce propune un pachet de acțiuni care să ducă la creștere economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității, fiind necesară atingerea unor obiective generale și prioritare.

Direcții strategice de acțiune:

- Direcția 1 – Dezvoltare urbană durabilă integrată
- Direcția 2 – Dezvoltarea infrastructurii locale
- Direcția 3 – Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale
- Direcția 4 – Îmbunătățirea infrastructurii energetice în orașul Dărmănești
- Direcția 5 – Dezvoltare durabilă a turismului local
- Direcția 6 – Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel local și regional
- Direcția 7 – Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și a reducerii gradului de sărăcie în orașul Dărmănești
- Direcția 8 – Asigurarea unei bune guvernante la nivel local.

Planul Urbanistic General se elaborează în baza strategiei de dezvoltare și se corelează cu bugetul și programele de investiții publice ale orașului.

Documentația de față studiază stadiul actual al dezvoltării actualizând situația existentă referitoare la evoluția localităților, elementele cadrului natural, relații în teritoriu, potențial economic, populație și elemente demografice și sociale. Pe baza analizei situației existente și în corelare cu strategia de dezvoltare a orașului Dărmănești și a Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Bacău se vor elabora propunerile de dezvoltare urbanistică pentru o perioadă de 5-10 ani.

1.3. Surse documentare

Ca metodologie folosită, datele utilizate în piesele scrise și desenate ale acestei documentații au fost structurate conform prescripțiilor și modelelor cuprinse în reglementarea tehnică “Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al planului urbanistic general” Indicativ GP038/1991.

La data întocmirii documentației P.U.G. există realizate și aprobate documentațiile ”Plan de Amenajare a Teritoriului Județean Bacău”, ”Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Dărmănești pe perioada 2021-2027”, precum și următoarele studii de fundamentare referitoare la: actualizarea suportului topografic, condiții geotehnice și hidrogeologice, organizarea circulației și transporturilor, protecția mediului, riscuri naturale și antropice, monumente istorice și de arhitectură, tipuri de proprietate, infrastructură tehnico-edilitară, opțiuni ale populației rezultate din ancheta socială, evoluția activităților economice, evoluția socio-demografică, mobilitate și transport, impactul schimbărilor climatice.

Ca surse de documentare au fost folosite informații și date din literatura de specialitate, din materiale puse la dispoziție de către Primăria orașului Dărmănești.

La baza elaborării P.U.G. au stat:

- suport topografic scara 1/5000 actualizat
- date statistice la nivelul anului 2021 cu privire la populație în baza cărora au fost elaborate analizele și estimările referitoare la populație
- date privind categoriile de folosință ale terenurilor.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. Evoluție

Câteva referiri istorice sunt necesare pentru a înțelege dezvoltarea acestui oraș și influența sa în cadrul județului.

Continuitatea așezărilor umane în depresiunea Dărmănești este pusă în evidență de existența în zonă a așezărilor dacice pe vatra căreia s-a format apoi cultura aparținând perioadei de tranziție spre feudalismul timpuriu. Epoca migrațiilor este identificată cu precizie în depresiunea Dărmănești, în teritoriul migrând cumanii, tătarii și uzii, de la care să păstrează denumirea pr. Uz. Invazia tătarilor a determinat populația stabilită la confluența pârâului. Uz cu pârâul Bărzăuța să se retragă pe valea Uzului în amonte și pe valea pârâului Dofteana. După retragerea tătarilor populația a revenit și a pus bazele satului Dărmănești după numele conducătorului lor Darman.

Această așezare geografică a fost zonă de primă destinație a emigranților din Transilvania ca urmare a persecuțiilor și stăpânirii inițial ungare, apoi austro - ungare.

Astfel s-a format satul Lapoș în perioada revoluției de la 1848; pe moșiile mănăstirești, ca urmare a secularizării averilor mănăstirești în timpul lui Alexandru Ioan Cuza. În 1864 localnicii au fost împroprietăriți.

Localitatea Dărmănești este atestată documentar de la 1546 printr-un act de împărțire (divizare) a averilor rămase în urma lui Ivanuș Tătar, între moștenitorii săi din Dărmănești și Brătulești, întărit la Cancelaria Moldovei de Voievodul Petru Rareș.

Orașul Dărmănești este atestată după organizarea ținutului Trotuș la care a fost arondată. Existența orașului a fost confirmată de legea pentru împărțirea administrativ-teritorială de la 1864 dată de domnitorul Alexandru I. Cuza.

Localitatea Dărmănești a fost declarată oraș în 1989. Localitatea Lapoș a fost atestată documentar la 1737 cu ocazia înființării schitului Lapoș și arondat orașului Dărmănești la 1774.

Localitatea Plopu a fost atestată documentar la 1436 când voievozii Iliși și Ștefan dăruiesc lui Balea Plopescu satul Plopu de pe Trotuș. Apoi localitatea Plopu este cumpărată în anul anul 1518 de postelnicul Cosma Șarpe care îl dăruiește Mănăstirii Tazlău.

Satul Poiana Uzului a fost atestat documentar la 1864 prin tabelele de împroprietărire și arondat la Dărmănești în anul 1887.

Localitatea Sălătruc este atestată documentar tot la 1864 prin tabelele de împroprietărire din timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

De asemenea, într-un document comercial dat de Alexandru cel Bun sunt menționate drumurile ce legau Moldova cu Transilvania prin pasurile Oituz și Ghimeș cu puncte de vamă la Comănești, Tg.Trotuș și Bacău.

Prezența în subsolul depresiunii Dărmănești a unor importante rezerve de cărbune și petrol a declanșat de timpuriu procesul de trecere spre capitalism prin apariția industriei extractive în Comănești și Moinești. Prin punerea în funcțiune a liniei ferate Adjud - Ciceu în 1898 procesul de evoluție a cunoscut un avânt deosebit, localitatea Dărmănești devenind un centru de prelucrare a petrolului prin amplasarea Rafinăriei. Astfel localitatea a cunoscut o ascensiune puternică prin dezvoltarea economică, în special în perioada 1970 - 1990. Astfel începe procesul de urbanizare, satul evoluând la rangul de oraș, în special sub aspect industrial. Conform Legii nr. 2/1989 și menținută prin Decret lege nr. 38/1990 localitatea Dărmănești a fost declarată oraș. Satele care au fost arondate Dărmăneasca, Joseni, Păgubeni au devenit cartiere păstrându-și denumirea. Orașul Dărmănești are o localitate componentă Sălătruc și două sate aparținătoare Lapoș și Plopu.

Regimul hipsometric al orașului Dărmănești face posibilă existența a două tipuri de bioclimat pe teritoriul localității: *cel de dealuri* (sedativ-indiferent) și *tonic stimulent de munți mijlocii*.

În zona bioclimatică de dealuri - centrul și estul unității administrativ-teritoriale Dărmănești - climatoterapia se aplică în tot cursul anului atât pentru odihnă cât și în completarea balnearo-climato-terapiei. Avantajul deținerii bioclimiei sedativ-indiferente derivă din faptul că poate fi practică tot timpul anului și este lipsită de contraindicații. Indicațiile în acest sens pot fi profilactice și curative.

Se consideră faptul că orașul Dărmănești deține numeroși factori atractivi: bioclima, vegetația, peisajele, mediul social și activitatea culturală. Toate acestea reușesc să contureze o ofertă turistică curativă demnă de luat în seamă, nu doar de turiști, ci și de specialiștii în domeniu și să transforme localitatea în zonă de refugiu.

Prin poziția sa geografică, orașul Dărmănești beneficiază de toate caracteristicile unei zone turistice complete: relief muntos, goluri alpine, văi adânci, resurse naturale din belșug, lacuri și râuri cu ape ca de cristal, mari întinderi de păduri, o diversitate de

plante și animale. Potențialul turistic al zonei este cu adevărat excepțional, aici putându-se amenaja o stațiune montană cu profil de sporturi de iarnă la nivel european care poate să funcționeze și în celelalte anotimpuri pentru odihnă, agrement și tratament.

În anul 2022, Guvernul României a adoptat Hotărârea pentru aprobarea atestării orașului Dărmănești ca stațiune turistică de interes local. Pe termen mediu și lung, atestarea localității ca stațiune de interes local va crea un impact pozitiv prin creșterea circulației turistice și totodată a cifrei de afaceri a investitorilor din turism.

2.2. Elemente ale cadrului natural

Caracteristicile reliefului

Localitatea prezintă caracteristicile unei așezări de deal, destul de accidentată dominată de o zonă de munte în partea vestică a teritoriului administrativ care face parte din marea unitate a Carpaților Orientali, subunitatea munților Trotuș - Oituz și a depresiunii Dărmănești reprezentând o subunitate geomorfologică bine individualizată. Zona este dominată de munții Nemira și Ciucului.

Relieful orașului Dărmănești este dispus în amfiteatru coborând în trepte dinspre rama montană înconjurătoare către albiile râului Trotuș și a pârâului Uz.

După rama montană formată din culmile Nemirei, Farcului, Ciucului și Lapoșului urmează, platformele mijlocie și inferioară create prin eroziune. Platforma mijlocie este reprezentată de plaiul Rugetului, Focul lui Ivan - 745 m, Dealul Mare - 750m, Obcina Sălătrucului - 775m altitudine. Platforma inferioară este reprezentată de Dealul Maguricei - 526m, Deluceanu - 525m, Cărăboaia - 561m, Lapoșului și Berzunțului. Ambele platforme, acoperite în trecut cu păduri masive fac trecerea de la formațiunile muntoase care înconjoară Bazinul Dărmăneștilor la cele trei terase create de-a lungul Trotușului și Uzului cu expunere sudică ce au favorizat înființarea primelor sălașe și organizarea primelor așezări omenești.

Ultimele trei terase create de Uz și Trotuș sunt individualizate și descrise de profesorul N.N.Lupu de la Universitatea din Iasi în 1932. Terasa superioară, cu înălțimea între 80 și 110 m altitudine deasupra albiei Trotușului, este reprezentată de Dealul Runcului, Ciungi, Măguricea, Cărăboaia și Dealul Mare.

Terasele mijlocii, între 50-80 m altitudine de-asupra Trotuşului, sunt reprezentate de Lapoş, Măguricea, Cărăboia şi Osoiul.

Terasele inferioare, care se găsesc între 5-20 m altitudine şi cele reprezentate de lunci la 5-6 m faţă de talvegul Trotuşului şi Uzului sunt cele mai favorabile aşezărilor omeneşti.

Reţeaua hidrografică

Din punct de vedere hidrografic teritoriul localităţii Dărmăneşti este situat în bazinul hidrografic al râului Trotuş, care traversează teritoriul administrativ de la NV la SE cu mai mulţi afluenţi, cel mai important fiind pr. Uz. Acesta traversează teritoriul în cea mai mare parte de la vest la est.

Pânza freatică înregistrează adâncimi diferite în funcţie de formele de relief.

Râul Trotuş care adună apele de pe 149 km se varsă în Siret la Adjud.

Principalul afluent al râului Trotuş este Uzul care izvorăşte din Munţii Bodocului, curge pe o vale lungă de 45 km şi se varsă în Trotuş la Joseni - Dărmăneşti.

Trotuşul mai primeşte pe teritoriul localităţii Dărmăneşti apele pâraielor Lapoş, Dărmăneasca, Maşcaş, Plopu şi Păgubeni.

Debitul mediu de apă al Trotuşului la punctul hidrografic este de 13 mc/s, iar al Uzului 6 mc/s .

Panta Trotuşului este în medie 15 m / km, iar a Uzului în medie 12 m / km.

Râul Uz pe teritoriul oraşului Dărmăneşti primeşte pe dreapta afluenţii: Bârzăuta, Izvoarele, Secătura Farcului, Izvorul Alb, Groza, Tulburea, Pivniceri, Izvorul Negru, Sindrilie, iar pe stânga Bente, Rata, Moghioroş, Coporaia, Nasolea, Răchitiş 1, Răchitiş 2, Plopu, Dârman, Alunul, pârâul Tâlharului, Maftai, Sălătruc, Chitici, pârâul Câmpului şi Boiştea.

Pe teritoriul administrativ al oraşului Dărmăneşti sunt trei lacuri :

- **Lacul Pufu** este cel mai vechi, se află pe teritoriul satului Plopu. S-a creat într-o excavaţie a scoarţei pământului; are o adâncime de 3 m, o suprafaţă de aproximativ 2 ha şi se menţine mereu plin la o altitudine de 500 m faţă de nivelul mării pe dealul Poiana Stânei sau dealul Urzica.

- **Lacul Bălătău** a fost un lac de baraj natural format prin alunecarea unor versanţi cu păduri de pe Plaiul Focul lui Ivan care s-au oprit în Plaiul Costea, zăgăzuind pârâul Izvorul Negru. Închiderea pârâului a avut loc în anul 1883, an cu ploi mari şi

îndelungate, când straturile superioare în grosime de aproximativ 40 m au alunecat pe gresia îmbibată de apă.

- **Lacul de acumulare Poiana Uzului**, lac artificial format prin zăgăzuirea apelor Uzului în 1973 odată cu construirea barajului de la Poiana Uzului, în primul defileu al Uzului între Dealu Mare, pe dreapta, și Căpușeanu, pe stânga. Barajul a fost construit între 1965 și 1973 din beton, primul din România cu contraforți, cu 33 ploturi în clasa I de importanță, lung de 500 m, înalt de 80 m, iar lățimea la bază fiind de 74,1 m. Cota de altitudine la coronament este de 450 m fata de nivelul mării, lățimea la coronament fiind de 6 m plus garda, iar fundația barajului este adâncă de 40 m și lată tot de 40 m. În corpul barajului este încastrată priza de apă potabilă, priza de apă industrială și microhidrocentrala cu o putere de 5 MW.

Clima

Zona studiată se încadrează într-un climat temperat-continental, caracterizat prin veri calde și ierni friguroase. Temperatura medie a lunii Iulie este cuprinsă între 10°C și 18°C, iar cea a lunii Ianuarie este de -5°C. Din observațiile meteorologice plurianuale se constată că din punct de vedere termic zona analizată este caracterizată prin temperaturi medii anuale de 6-7°C. Temperatura minima a aerului nu coboară sub -26°C în lunile de iarnă și atinge valori maxime de cca. +39°C în cele de vară.

Cantitățile de precipitații sunt destul de reduse, 630-1000 mm/an, cu valori mai ridicate în lunile de vară (iunie – iulie) și valori mai scăzute în lunile de iarnă - începutul primăverii (ianuarie – februarie – martie).

Vânturile care activează în zona orașului Dărmănești sunt determinate atât de circulația generală a atmosferei, cât și de condițiile reliefului local, fiind mult influențate de prezența văii Siretului care funcționează ca un culoar în lungul căruia se canalizează masele de aer.

Vântul predominant este cel din V. Direcția vânturilor variază de obicei și după anotimpuri, astfel: iarna bat vânturile de N-V și N; primăvara bat vânturile de SE și S, de-asemeni și vara, iar toamna cele din S-V și N-V. Apariția norilor cumuliformi este legată de circulația brizelor

Presiunea de referință a vântului, mediată pe 10 minute $q_{ref} = 0.6$ kPa, conform Indicativ CR 1- 1 -4/ 2012. Încărcarea din zăpadă pe sol $s_{0,k} = 2.0$ kN/m², Indicativ CR 1-1-3/ 2012

Caracteristici geotehnice

Orașul Dărmănești s-a dezvoltat în marginea exterioară estică a Flisului Carpaților Orientali, în depresiunea formată la confluența Uz – Trotuș, întinzându-se pe cursul Uzului pe cca. 5 km. în amonte de confluență.

Din punct de vedere geomorfologic, vatra orașului se dezvoltă în principal pe terasa inferioară a râului Uz și în secundar pe panta dealurilor racordate la această terasă sau pe mici reliefe ale traseelor următoare.

Litologia, formațiunea predominantă a zonei este argila, pe alocuri cu caracter contractil, ceea ce impune o adâncime de fundare de peste 1,50 m pentru orice construcție în vederea unei bune exploatare și a siguranței structurii.

Trebuie menționat ca teritoriul localității prezintă condiții hidro- geotehnice favorabile pentru construcții, trebuind numai să se studieze amănunțit unele zone apropiate albiei majore a râului Uz sau dealurilor cu panta exagerată, în care pot afecta stabilitatea generală a taluzului. Aceste zone nu pot fi localizate printr-un studiu la o asemenea fază, fiind necesare studii speciale în cazul construcției în apropierea albiei majore sau în zone cu pante mari.

Totalitatea teritoriului intravilan al celor două localități Dărmănești și Sălătruc, cuprind, funcție de litologia terenului și condițiilor geotehnice, următoarele zone:

Zona A – Albia majoră și lunca inundabilă;

Zona B – Terasa inferioară;

Zona C – Dealurile subcarpatice.

Zona A – Albia majoră și lunca inundabilă

Raul Uz, care străbate localitățile Sălătruc și Dărmănești de la vest spre est, are în general o albie majoră bine conturată cu malurile stabile constituite din depozite aluvionare.

Aceiași situație se întâlnește și în apropierea confluenței Uz-Trotuș, albia râului din urmă fiind bine conturată. Izolat, în vecinătatea albiei majore, apar mici pete de luncă inundabile adesea modificate în timpul creșterii nivelului apelor celor două râuri. Pentru orice obiectiv sau construcție individuală apropiate acestor zone, este necesară o atentă studiere a condițiilor de amplasament, în funcție de comportamentul râurilor de-a lungul anilor.

Zona B – Terasa inferioara

Aceasta terasa este cea mai bine dezvoltata pe teritoriul celor doua localități, cea mai mare parte din vatra construibilă fiind realizată pe aceasta terasa. Înclinarea terasei este mică în general, conform cu panta de curgere a râului.

Stratificația terenului de fundare este în general uniformă și cuprinde, în apropierea suprafeței terenului, stratul grosier de terasă, constituit din pietriș, bolovăniș și nisip în cea mai mare parte uscat și îndesat.

Straturile de bază ale regiuni : gresii, marne, sisturi argilo-marnoase, se găsesc în general la adâncimea de 4-5 m, pe capetele straturilor de bază, acumulându-se și o mica panza de apa, cu debit redus și neuniform. Capacitatea portanta a terenului de fundare din aceasta zona este foarte ridicata.

Localitatile Plopu, Dărmăneasca și Pagubeni (parțial) sunt asezate pe terasele raului Trotus și în general structura litologica este asemanatoare cu cea intalnita în cazul teraselor raului Uz.

Zona C – Dealurile subcarpatice

Terminația terasei se produce la contactul neregulat cu dealurile din partea sudica și nordica a văii Uzului, uneori acesta trece facandu-se pe o suprafața intinsa și cu o panta a terenului-cazul zonei pe care a fost amplasata Rafinărie Dărmănești și ansamblul de locuințe din estul fostei Rafinării, alteori trecerea este directa, panta dealurilor fiind variabila. Se impune o studiere atenta a terenurilor în panta pentru orice construcție sau gospodărie extinsa sau noua.

Categoria geotehnica în care poate fi încadrat amplasamentul examinat reprezinta riscul geotehnic al acestuia, ce poate fi exprimat funcție de o serie de factori legați atât de teren, cat și de vecinătăți.

Pentru terenurile din intravilan, categoria geotehnica poate fi apreciata după cum urmează (conform NP074/2014):

Factorii avuti în vedere	Categorii	Punctaj
Conditii de teren	Terenuri bune/medii	2-3
Apa subterana	Lucrari fără epuismențe/ normale	1-2
Clasificarea construcțiilor dupa categoria de importanta	Redusa /normala	2-3

Vecinatati	Fara riscuri /normala	1-3
Zona seismica	$a_g = 0,35$	3
TOTAL		9-14

Conform punctajului obtinut, 9-14 puncte, sistemul constructii-teren se inscrie în categoria geotehnica 1 și 2. - „Risc geotehnic redus - moderat”.

Aceasta încadrare în categoria geotehnica este orientativa și caracterizează în general teritoriul intravilan al orașului.

Categoria geotehnica reala va fi stabilita pentru fiecare construcție în parte ce se intenționează a fi proiectata, în funcție de condițiile specifice ale amplasamentului. In general se vor construi locuințe și de aceea au fost considerate viitoare clădiri de importanta redusa sau normala.

De-asemenea, vecinătățile au fost considerate fără riscuri sau normale, contand pe faptul ca în general construcțiile noi se vor amplasa la distanta de cele existente.

Terenul din amplasamentele cercetate nu pun probleme din punct de vedere al stabilitatii generale (nu este afectat de eroziuni și alunecări de teren majore și active).

CONCLUZII ȘI RECOMANDARI

- Eroziunile care se produc local în zona malurilor înalte a unor paraie nu afectează în mod direct perimetrul constructibil. Aceste eroziuni sunt de mică amploare și se manifesta doar local, cu precădere în zonele extravilane.

- În adâncime nu sunt prezente zăcăminte de săruri solubile sau nisipuri lichefiabile care, în condiții specifice precum dizolvarea în urma infiltrării apelor pluviale sau lichefierii la socuri seismice, ar putea da deformatii nedorite la suprafața terenului.

- Nu sunt prezente zăcăminte de minerale exploatabile, care sa necesite perimetre de protecție unde nu sunt admise construcții.

- Perimetrul intravilan care este traversat de rețele electrice de joasa și inalta tensiune, conducte de transport produse petroliere, statii de apa, necesita perimetre de protecție (unde deasemenea nu se pot amplasa construcții).

- Pe teritoriul orașului nu sunt prezente obiective poluante și nici nu se desfășoară activități poluante, ce ar putea contamina solul sau freaticul din surse

concentrate de la suprafața. Singura contaminare a solului poate proveni din folosirea unor îngrășăminte chimice sau erbicide, însă cu efect local și de scurta durată.

- Unele probleme sunt legate de existența zonelor cu exces de umiditate sau inundabile, unde vor fi necesare măsuri de îndiguire și de epuizare apelor (drenuri, rigole etc.). În aceste zone va fi permisă numai pe baza unor studii geotehnice de detaliu care să recomande măsurile constructive necesare.

- Pământurile prezente în zona (prafuri argiloase, argile prăfoase, argile marnoase, marne, rar pietrișuri) sunt „bune pentru fundare” conform prevederilor STAS 3300/2-85, tabelul 1 și admit calculul definitiv al fundațiilor pe baza presiunilor convenționale.

- Presiunile convenționale de bază pentru aceste pământuri variază între 190-250 kPa – pentru pământurile fine și 350-450 kPa pentru cele grosiere (pentru fundații cu $D_f = 2,00$ m și $B = 1,00$ m).

- Nu se recomandă, în general, executarea unor spații utilizabile în subteran, datorită posibilităților infiltrației de apă (mai ales în zone cu exces de umiditate, a izvoarelor sau adiacente acestora) și variațiilor de nivel ale freaticului.

- În zonele unde freaticul apare sub 5,00 m, se pot construi subsoluri, însă în condițiile executării unor hidroizolații de bună calitate.

- La toate construcțiile noi se va analiza atent posibilitatea realizării unei sistematizări verticale optime, pentru ca apele de suprafața să nu stagneze sau să pătrundă în terenul de sub fundații, pentru că acestea ar duce în timp la modificarea principalilor indici geotehnici și la producerea unor tasări diferențiate.

Deformările terenului sub sarcina dată de construcții pot fi inegale și de ordinul centimetrelor (depinde de amploarea construcțiilor).

Riscuri naturale

Zonele cu riscuri naturale au fost inventariate și delimitate pe baza cercetărilor și informațiilor din teritoriu în urma inundațiilor și a fișelor de identificare. În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale se disting trei categorii:

- alunecări de teren;
- inundații datorate scurgerilor de torenți;
- inundații datorate revărsării râului Trotuș.

Pe teritoriul localității nu s-au semnalat alunecări de teren.

1. Zone cu inundații datorate scurgerilor pe torenți

- cartierul Dărmăneasca - pârâul Dărmăneasca
- cartierul Brătulești - pârâiele Dogaruluu și Șindrilei
- cartierul Păgubeni - pârâul Chiriluș Cămară
- localitatea Sălătruc - pârâul Mare și pârâul Izvorul Negru;
- localitatea Plopu -pârâul Plopu

Cauzele care au dus la acest fenomen sunt:

- colmatarea albiei în urma neîntreținerii
- eroziuni ale malurilor
- blocaje cu plutitori a secțiunii de scurgere a albiei sau sub podețe și poduri
- inexistența construcțiilor hidrotehnice de amenajare a torenților

2. Zone cu inundații datorate revărsării râului Trotuș

- cartierul Păgubeni partea de vest
- cartierul Joseni (partea de est parțial)
- localitatea Plopu partea de vest;

3. Zone cu inundații datorate revărsării pârâului Uz

- cartierul Brătulești - partea de sud (parțial)
- cartierul Mașcaș - partea de sud
- cartierul Joseni - partea de sud
- localitatea Sălătruc - partea de sud

Cauzele care au dus la acest fenomen:

- Precipitațiile abundente în bazinul hidrografic al râului Trotuș au generat un debit maxim de 750 mc/s depășind debitele maxime înregistrate.

- Creșterea debitului a dus la eroziuni puternice ale albiei, materialul erodat fiind transportat de viitură , conducând astfel la colmatarea și schimbarea cursului râului Trotuș spre maluri și producând implicit micșorarea secțiunilor de scurgere.

2.3. Relații în teritoriu

Orașul Dărmănești, cu localitatea componentă Sălătruc și satele aparținătoare Plopu și Lapoș, este situat la extremitatea vestică a județului învecinându-se cu

județele Harghita și Covasna. Orașul s-a dezvoltat pe Valea Uzului până la confluența cu râul Trotuș, al cărui afluent este raul Uz.

Teritoriul administrativ este traversat în partea estică de la sud la nord de drumul național DN 12A Onești - Ciceu, care facilitează legăturile organice de interconținere cu celelalte localități ale județului prin intermediul lui DN2G și DN11. De la est la vest localitatea este traversată de drumul județean DJ 123 ce face legatura cu județul Harghita, deservind și zona turistică și de agrement de la Poiana Uzului și Coadă Lacului.

În partea nordică limita administrativă cu orașul Comănești este delimitată în mare parte de bazinul hidrografic al pârâului Lapoș. Limita administrativă cu orașul Comănești se extinde spre est traversând râul Trotuș și urcând pe culmile munților Berzunți.

La est urmărind formele de relief a culmilor domoale ale munților Berzunți limita administrativă învecinează localitatea cu orașul Poduri.

Orașul Dărmănești face parte din lanțul industrial dezvoltat pe valea râului Trotuș, unitatea nordică. Relația strânsă între aceste două unități : nordică (Moinești, Comănești, Dărmănești) și sudică (Tg.Ocna, Onești) a creat conexiuni care au pus problema fuzionării unora dintre ele.

Elementele cadrului natural contribuie în mod evident la această impresie de continuitate urbană pe Valea Trotușului.

Interdependența între orașele lanțului industrial este foarte puternică. Astfel sursele primare exploatare în nordul lanțului sunt prelucrate în teritoriu, în arealul sudic. De-asemenea energia electrică produsă în Comănești este destinată funcționării capacităților extractive din teritoriul arealului nordic.

Prezența cărbunelui brun, petrolului, lemnului, resurselor de apă, terenuri bune pentru construire, precum și poziția geografică în fața pasului Ghimeș a dus la o evoluție ascendentă începând din secolul trecut, când prin punerea în funcțiune a liniei ferate Adjud - Palanca, industria și-a început evoluția.

Dezvoltarea orașului pe orizontală a dus la situația când localitățile Dărmănești și Comănești s-au unit la D.N.12A. Procesul ce a condus la această situație continuă și astăzi.

Analiza situației în teritoriu a condus la aprecierea că orașul Dărmănești poate forma împreună cu orașele Comănești și Moinești un megapolis cu o relație funcțională de interdependență în cadrul arcului industrial, cu păstrarea și dezvoltarea funcției complementare agrozootehnice și agroturistice.

Prin închiderea Rafinăriei, petrolul extras din zonă tranzitează prin Comănești spre Moinești și spre Onești. Pe teritoriul orașului Dărmănești sunt principalele și cele mai importante surse de apă potabilă și industrială necesare pentru întregul arc industrial, Tg. Ocna prin rezervele de sare și petrol se integrează și el procesului economic interdependent din zonă. Arcul industrial dispune de o zonă de agrement, recreere, turism, odihnă și tratament consacrată pe plan național la Poiana Uzului - Dărmănești, la Tg. Ocna și în mod special în stațiunea balneo-turistică Slănic - Moldova. Oneștiul, al doilea municipiu în cadrul județului este terminalul procesului industrial pe Valea Troțușului. Această rețea de localități urbane împreună cu localitățile rurale adiacente creează o zonă distinctă în cadrul județului. Marea arteră de circulație rutieră și feroviară moldavă, națională și europeană pe direcția nord - sud de pe Valea Siretului o leagă puternic de restul județului prin DN 12A și DN 2G.

Relațiile de interdependență cele mai importante se realizează cu orașul Comănești. Stația de tratare cu acumularea de la Cărăboia din Dărmănești, constituie sursa de alimentare cu apă potabilă pentru orașul Moinești, Tg. Ocna și toate localitățile dispuse la D.N.2 G până la municipiul Bacău, inclusiv municipiul. .

Localitatea este străbătută de DN 12A Onești - Ghimeș ce facilitează legătura cu Transilvania. Circulația este organizată filiform urmând albia râului Troțuș. DN 12A se intersectează cu DN 2G, care trece prin Moinești și face legătura cu reședința județului Bacău. Existența căii ferate 501 Adjud - Ciceu care străbate Carpații Răsăriteni de-a lungul văii Troțușului facilitează un transport rapid al mărfurilor și materiilor prime, precum și a persoanelor în orice punct al țării prin cele două magistrale CF 500 București - Suceava și CF 300 București - Brașov - Sibiu.

ORGANIZAREA REȚELEI DE LOCALITĂȚI ȘI ZONE DE INFLUENȚĂ

Zona periurbană (preorășenească, preurbană) este „spațiul din jurul unui centru urban, caracterizat printr-o activitate strâns legată de acesta. Dimensiunile sale sunt stabilite de criterii care se bazează pe funcțiile teritoriului periurban în raport cu relațiile zonă - oraș și cu posibilitățile de care el dispune pentru a satisface cerințele urbane. Aceste legături strânse dintre zona periurbană și oraș sunt reprezentate atât de factorii economici și naturali, cât și de cei umani.” (Iordan, I. (1973), *Zona periurbană București*, Ed. Academiei Române, București)

Delimitarea unei zone periurbane se face după categorii de criterii:

- criteriile principale, ce au la bază funcționalitatea teritoriului, relațiile dintre localitate și zona înconjurătoare (funcția agricolă, aprovizionare cu materii prime și produse agricole, funcția industrială, funcția de furnizor de forță de muncă, recreere, agrement);

- criteriile secundare, ce se bazează pe relațiile comerciale, învățământ, cultură, sănătate, gradul de dotare tehnico-edilitară.

2.4. Activități economice

Sub aspect economic orașul Dărmănești a cunoscut diferite etape fiecare reprezentând o caracteristică a perioadei istorice traversate. Orașul cu localitățile aparținătoare are o funcție economică mixtă agro-industrială. Reprezentativ rămâne localitatea Dărmănești care deține ponderea unităților economice în special cele cu caracter industrial axat pe prelucrarea țigăii, producerea energiei electrice, exploatarea fondului forestier și prelucrarea lemnului.

Alături de industrie, locuitorii au păstrat un mod de viață rural-suburban axat pe activități agrozootehnice în unități mici familiale rezolvând problema urbană a serviciilor într-un mod mai mult sau mai puțin corespunzător funcției de evoluția societății, a modului de producție și a formelor de proprietate.

În **orașul DĂRMĂNEȘTI activitățile** populației sunt orientate atât în agricultura cât și în munca de exploatare forestieră, în cea de prelucrare a materialului lemnos. De asemenea este foarte importanta șansa de valorificare a produselor secundare (ciuperci, fructe de pădure, polen, etc.), precum și dezvoltarea turismului cu toate componentele sale: agroturism, turism cultural, etnic, istoric, religios, etc.

În același timp terenul agricol deține o pondere însemnată, demonstrând în acest fel funcția economică mixtă agroindustrială.

Ponderea de peste 20% de teren folosit în agricultură demonstrează specificul activităților desfășurate pe raza orașului (activitate specifică întregului teritoriu din mediul rural a Județului Bacău).

Datele confirmă caracterul agricol al orașului, arătând potențialul natural al acestuia și posibilitatea de dezvoltare, respectiv valorificare a terenului agricol prin mijloace mecanizate moderne.

Activitățile economice realizate în localitățile componente ale orașului Dărmănești sunt în mare măsură dependente de resursele naturale existente, de condițiile social-economice: nivel de instruire, nivel de informare, posibilități de investiții, opțiuni ale locuitorilor, relații cu celelalte localități rurale și urbane.

Pe teritoriul orașului Dărmănești își desfășoară activitatea 255 societăți din care:

- societăți comerciale S.A. - 10
- societăți comerciale S.R.L. - 144
- asociații familiale – 44
- persoane fizice autorizate - 54

În general activitățile sunt extracția petrolului, silvicultura și exploatare forestiera, lucrări de construcții.

Analizând principalele sectoare economice din orașul Dărmănești, situația este următoarea:

- 58 de agenți economici își desfășoară activitatea în comerț, ceea ce reprezintă 52 % din agenții economici activi din oraș;
- 16 agenți economici operează în prelucrarea lemnului, reprezentând 14,41%;
- 7 agenți economici desfășoară activități de prelucrări mecanice și instalații, reprezentând 2%;
- 4 agenți economici își desfășoară activitatea în domeniul silviculturii și exploatării forestiere;
- 5 agenți economici operează în domeniul transporturilor de călători și transport marfa;
- 22 de agenți economici desfășoară activități în servicii;

Mediul economic local este dominat de firmele din comerț și firmele mici de servicii. Peste jumătate dintre firme activează în domeniul comerțului (52%) și aproximativ un sfert din economia locala revine sectorului serviciilor (24%).

În prezent, numărul șomerilor reprezintă 3,2% din resursele de munca. Fenomenul de navetism (deplasări în scop lucrativ în localitățile învecinate: Comănești, Zemeș, Moinești) reprezintă cca. 10% din populația ocupata. De asemenea, deplasările în străinătate pentru activități mai bine remunerate (deplasări periodice) reprezintă cca. 4 % din resursele de munca.

La acestea se adaugă unitățile tradiționale ale sectorului terțiar, unități cu importanță covârșitoare în viața comunității: administrație publică locală, învățământ, culte, pază și protecție, sănătate.

Analizând cele prezentate mai sus, se poate concluziona că profilul economic al orașului Dărmănești este agro-microindustrial.

Activitățile economice sunt desfășurate preponderent în localitatea Dărmănești.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Structură demografică. Aspecte sociale. Mobilitatea populației

• Număr locuitori (conform Anuar Statistic 2019) la 1 iulie 2018: 14680 persoane, din care:

7383 persoane de sex masculin

7383 persoane de sex feminin

• Componentă: 8 localități

Localitatea Dărmănești – localitate reședință de oraș

Localitatea Dărmăneasca

Localitatea Lapoș

Localitatea Plopu

Localitatea Păgubeni

Localitatea Sălătruc

Localitatea Coadă Lacului Uz

Localitatea Valea Uzului

• Evoluția elementelor demografice componente ale indicatorului „populație”

	Ani					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Natalitate - val. abs.	162	199	209	185	181	180
- %	10.9	13.5	14.1	12.5	12.2	12.2
Mortalitate - val. abs.	172	184	187	179	175	198
- %	11.6	12.5	12.6	12.1	11.8	13.4

Spor natural - val. abs.	-10	15	22	6	6	-18
- ‰	-0.7	1	1.5	0.4	0.4	-1.2
Sosiri definitive - val. abs.	118	133	104	144	92	131
- ‰	8.3	10.9	7	9.7	6.2	8.9
Plecări definitive - val. abs.	135	121	145	136	135	157
- ‰	9.5	9.9	9.8	9.2	9.1	10.6
Spor migratoriu - val. abs.	-17	12	-41	8	-43	-26
- ‰	-1.2	1	-2.8	0.5	-2.9	-1.7
Nupțialitate - val. abs.	54	64	65	73	88	85
- ‰	3.6	4.3	4.4	4.9	6	6
Divorțialitate - val. abs.	23	15	19	20	24	17
- ‰	1.6	1	1.3	1.4	1.6	1.2
Rată de formare de noi familii - val. abs.	31	49	46	53	64	68
- ‰	2	3.3	3.1	3.5	4.4	4.8

• Structura populației după principalele religii

Numărul total locuitori (2011) : 12247 persoane, din care:

creștini-ortodoxi: 9431 persoane

romano-catolici: 1280 persoane

pentecostali: 729 persoane

alte religii: 40 persoane

nedeclarată: 760 persoane

- Structura numărului de gospodării

Anul 2002 – 4413 gospodării

Resurse de muncă și populația ocupată

Resursele de muncă reprezintă totalitatea persoanelor cu vârsta aptă de muncă, precum și populația peste limita vârstei de muncă, ocupată efectiv, care posedă ansamblul caracteristicilor fizice și intelectuale pentru a desfășura o activitate utilă în ramurile economiei naționale.

Populația activă include toate persoanele de 15 ani și peste, apte de muncă, care într-o perioadă de referință dată, furnizează forță de muncă disponibilă pentru producerea de bunuri și servicii. Populația activă cuprinde populația ocupată și șomerii (activi neocupați).

Populația inactivă cuprinde pensionari, elevi, studenți, casnice, persoane aflate în întreținerea statului. De menționat că în conformitate cu legislația în vigoare, persoanele cu vârste cuprinse între 14-16 ani, nu pot fi angajate decât 4 ore/zi, cu acordul părintelui sau a tutorelui.

Cu observația că în mediul rural, locuitorii până la vârste înaintate, efectuează munci agricole în gospodăriile personale, din analiza structurii populației pe grupe de vârstă și sexe, rezultă:

1. Resursele de muncă ale orașului se cuantifică la cca. 4883 persoane.
2. Populația activă a orașului este de 4883 persoane, respectiv 34.4% din populația totală.
3. Populația ocupată este de cca. 4252 persoane, 29.96% din populația totală.

Disfuncționalități

1. Permanentă discrepanță între sporul natural și sporul migratoriu. Sporul natural constant negativ datorită mortalității ridicate, vis-a-vis de sporul migratoriu pozitiv, dar cu valori din ce în ce mai mici, nu reprezintă condiții demografice favorabile orașului.

2. Deplasările temporare pentru activități mai bine remunerate și mai sigure înafara țării, se pot transforma în plecări definitive, ceea ce ar constitui un dezavantaj pentru comună.

3. Grupele de vârstă 35-39 ani reprezintă doar 4.7% din populația orașului, iar grupa de vârstă 45-49 ani reprezintă 5.2% din populația orașului. Este vorba de persoane în vârstă, apte de muncă, care realizează activități lucrative în alte zone din țară sau înafara țării.

2.6. Circulația

Drumurile naționale constituie rețeaua principală de căi de transport a României, asigurând legătura între principalele localități ale țării. Rețeaua de drumuri județene leagă centrele principale la nivel de județ, având rolul de a colecta și dirija către drumurile naționale traficul rutier local.

Rețeaua stradală ce străbate orașul este distribuită în mod judicios în funcție de normativ, cât și de necesarul de căi comunicație din interiorul teritoriului administrativ.

Principalele drumuri care deservește orașul Dărmănești sunt: DN12A ce traversează localitățile Dărmănești și Dărmăneasca făcând legătura dintre localitatea Dărmănești și orașul Târgu Ocna și Onești, la sud, și municipiul Comănești și Moinești, la nord; DJ 123 ce face legătura rutieră între localitățile Dărmănești, Sălătruc, Coada Lacului Uz și Valea Uzului cu Județul Harghita.

Căi de circulație rutieră:

Trama stradală majoră a orașului este formată în general din drumurile clasate existente după cum urmează:

1. Drumul Național DN12A – Limita Jud. HARGHITA - Ghimeș - Palanca - Brusturoasa - Comănești - Onești (DN 11) – face legătura dintre orașul Dărmănești și județul Harghita, spre nord-vest, și orașul Doftana, spre sud-est; este modernizat, are două benzi de circulație, partea carosabilă fiind alcătuită dintr-o îmbrăcămintă asfaltică.
2. Drumul județean DJ 123 – Limita Jud. Harghita - Sălătruc - Dărmănești (DN 12A) – Drumul străbate orașul Dărmănești de la nord-est spre sud-vest, are două benzi de circulație, partea carosabilă fiind alcătuită dintr-o îmbrăcămintă asfaltică.
3. Drumul județean DJ 123G – DJ 123 - Dărmănești - Tabăra de Copii – face legătura dintre DJ 123 și Palatul Știrbei; Drumul este modernizat, are două benzi de circulație și partea carosabilă este asfaltată .

4. Drumul comunal DC 132 – DN 12A (Dărmănești) - Sălătruc – traversează localitățile Dărmănești și Sălătruc, făcând legătura între DN12A și sudul orașului Dărmănești; Drumul străbate teritoriul orașului și este modernizat, are două benzi de circulație și partea carosabilă este asfaltată .
5. Drumul comunal DC 134 – Dărmăneasca (DN 12A) – Lapos;
6. Drumul comunal DC 149 – DN 12A (Plopu) - Pagubeni - Larga - Cucuieti – Dofteana; Are două benzi de circulație și este neasfaltat.
7. Drumul comunal DC 149A – Dărmănești – Păgubeni. Are două benzi de circulație și este asfaltat parțial.

Trama stradală secundară este formată în general dintr-o rețea de străzi colectoare sau de folosință locală ce prciau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale respectiv asigură accesul la locuințe sau servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus.

În interiorul orașului transportul de elevilor este asigurat de un microbuz școlar.

Străzile principale din localități sunt dotate cu trotuare. O situație deficitară în ceea ce privește amenajările specifice pentru circulația pietonală se face remarcată la nivelul zonelor rezidențiale nou construite unde este necesară realizarea unor căi de acces rutier corespunzătoare, inclusiv a trotuarelor adiacente.

În prezent, la nivelul orașul Dărmănești nu există piste special amenajate pentru ciclism. În absența infrastructurii de profil, utilizarea acestui mijloc de transport ecologic este redusă, circulația bicicliștilor realizându-se pe partea carosabilă și trotuare, ceea ce contribuie la creșterea riscului producerii unor accidente.

Principalele disfuncționalități privind căile de circulație sunt:

- profile de drum neconforme
- îmbrăcămînți uzate, drumuri neasfaltate aflată în stare degradată
- lipsa trotuarelor de-a lungul principalelor căi de comunicație, în toate localitățile componente.

Sunt prioritate lucrări de modernizare a infrastructurii rutiere existente, crearea de locuri de parcare care să deservească unitățile de instituții și servicii precum și amenajarea intersecțiilor.

Căi de comunicație feroviare

Accesul feroviar în Dărmănești se realizează prin intermediul stației CFR Valea Uzului, amplasată pe linia caii ferate 501 Adjud – Ciceu, care străbate Carpații Răsăriteni de-a lungul văii Trotușului.

2.7. Intravilan existent. Zone functionale. Bilanț teritorial

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ ilustrează categoriile de folosință ale terenurilor, grupate pe teritoriul extravilan, intravilan și total.

Suprafața teritoriului administrativ a orașului Dărmănești este de 27197,73 ha, din care 1162.76 ha reprezintă suprafața intravilan (4.28 % din total administrativ).

Intravilanul existent la data întocmirii prezentei documentații este următorul:

Trup A Localitatea Dărmănești	– 667.70 ha
Trup B Localitatea Dărmănești	– 5.13 ha
Trup C Localitatea Dărmănești	– 2.57 ha
Trup D Localitatea Dărmănești	– 0.43 ha
Trup E Localitatea Dărmănești	– 2.55 ha
Trup F Localitatea Dărmănești	– 0.09 ha
Trup A Localitatea Dărmăneasca	– 26.90 ha
Trup B Localitatea Dărmăneasca	– 8.73 ha
Trup A Localitatea Lapoș	– 62.35 ha
Trup B Localitatea Lapoș	– 0.38 ha
Trup A Localitatea Plopu	– 100.65 ha
Trup A Localitatea Păgubeni	– 16.39 ha
Trup A Localitatea Sălătruc	– 118.56 ha
Trup B Localitatea Sălătruc	– 8.29 ha
Trup C Localitatea Sălătruc	– 4.09 ha
Trup D Localitatea Sălătruc	– 1.51 ha
Trup A Localitatea Coada Lacului Uz	– 67.31 ha
Trup B Localitatea Coada Lacului Uz	– 16.76 ha
Trup A Localitatea Valea Uzului	– 52.37 ha
Total intravilan	– 1162.76 ha.

Zone funcționale

Zonele funcționale reprezintă imaginea evoluției unei așezări sub raportul funcționalității.

Aspecte caracteristice ale principalelor zone funcționale.

Zona de locuit

Zona de locuințe existentă ocupă în prezent cea mai mare suprafață din intravilan, fiind alcătuită din locuințe individuale de tip rural și locuințe colective în blocuri cu mai multe apartamente.

Organizarea zonei de locuit este specifică așezărilor rurale și se face de-a lungul căilor de comunicație și a văilor apelor curgătoare.

Fondul de locuințe colective este dezvoltat în zona de vest a localității Dărmănești cu acces direct din strada Chimiei și strada Rafinăriei, fiind reprezentat din blocuri cu nivel de înălțime P+2 și P+3 și în zona centrală, la intersecția străzilor Muncii și Victoriei, reprezentat de un bloc cu înălțimea de P+3. Imobilele sunt în general în stare bună, oferind un nivel de confort satisfăcător, sunt racordate la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente în zonă.

Fondul de locuințe individuale este format din imobile care au regim de înălțime P și P+1, maxim P+1+M. Materialele utilizate includ cărămida, chirpici, paianță, lemn și tablă, țiglă, carton sau șindrilă pentru învelitori. Gospodăriile includ, alături de locuințe, și diferite anexe, pe loturi a căror suprafață variază de la o zonă la alta.

Zona activităților economice

Activitățile economice realizate în oraș sunt în mare măsură dependente de resursele naturale existente, de condițiile social-economice: nivel de instruire, nivel de informare, posibilități de investiții, opțiuni ale locuitorilor, relații cu celelalte localități rurale și urbane.

Căi de comunicație și transporturi

Principalul drum care deservește orașul Dărmănești este DN12A ce traversează localitățile Dărmănești și Dărmăneasca de la nord-vest la sud-est pe o lungime de 5km.

Trama stradală majoră a orașului este formată în general din drumurile clasate existente. Trama stradală secundară este formată în general dintr-o rețea de străzi colectoare sau de folosință locală ce preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și

le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale respectiv asigură accesul la locuințe sau servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus.

Zona spațiilor verzi, agrement, sport

Zona de recreere, spații verzi este reprezentată la nivelul orașului și localităților componente, de terenurile de sport, zonele de agrement, parcuri publice, precum și de spațiile verzi aferente fiecărei funcțiuni în parte (instituții și servicii, drumuri, ș.a.).

Zona gospodărie comunală

Zona serviciilor publice de gospodărie comunală este reprezentată de un ansamblu de construcții, instalații tehnologice, echipamente funcționale și dotări specifice, denumite sisteme publice de gospodărie comunală, aceste sisteme făcând parte integrantă din infrastructura edilitară a orașului.

Activitățile desfășurate în acest sector sunt: alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale, salubritatea localității, alimentarea cu gaze naturale, alimentarea cu energie electrică, administrarea fondului locativ public, administrarea domeniului public.

Activitățile prestate de către operator sunt colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice, etc).

În vederea colectării deșeurilor, orașul Dărmănești are încheiat un contract cu S.C. ROMPREST S.A., care colectează selectiv, o dată pe săptămână de la persoanele fizice și o dată pe săptămână de la persoanele juridice .

Pe teritoriul administrativ exista 10 cimitire.

Zona de echipare edilitară

Această zonă este formată din construcțiile aferente sistemelor de alimentare cu apă (zone de captare, rezervoare), construcții aparținând sistemelor de alimentare cu energie electrică. Este reprezentată la nivelul orașului de aducțiune apei a sistemului de alimentare cu apă și de stația de epurare ape uzate.

Zona de servicii

Obiective de interes public.

Obiectivele de interes public sau dotările însumează o mare diversitate de activități și sunt în relație complexă cu zona de locuit și zona de circulație.

Ele constituie elemente obligatorii ale aşezărilor de locuit cu legături nemijlocite cu locuinţele, apariţia unor noi astfel de activităţi completându-se datorită evoluţiei funcţiei de locuire. Acestea au rezultat din necesităţile condiţionate de mărimea, profilul şi rolul în teritoriu, de nivelul de trai şi de alţi factori ai localităţii.

În raport cu funcţia care o îndeplinesc, dotările au fost grupate în următoarele categorii:

- Administraţie publică locală: Primărie – Consiliul Local
- Învăţământ: 4 unităţi şcolare
- Sănătate: 6 cabinete medicină de familie, 2 cabinete stomatologice, 4 farmacii umane, 1 dispensar veterinar.
- Asistenţă socială: cămin pentru vârstnici
- Cultură, culte: cămin cultural, bibliotecă, 9 biserici
- Telecomunicaţii: 1 centrală telefonică, reţele telefonie, internet, televiziune
- Poştă: Servicii poştale diversificate: încasări facturi telefon, transfer bani, mandate electronice poştale, vânzări timbre şi efecte poştale, mărfuri comerciale, încasări şi distribuţie presă, achitări pensii, mandate , sediu bancă
- Pază şi protecţie: sediu poliţie.

Comerţ şi prestări servicii

Zona serviciilor este reprezentată la nivelul oraşului de unităţi de comerţ alimentar, nealimentar, alimentaţie publică şi magazine mixte.

Destinaţie specială:

Zona cu destinaţie specială este reprezentată la nivelul oraşului de suprafaţa aferentă postului de poliţie în localitatea Dărmăneşti.

Pentru determinarea bilanţului teritorial existent, s-a procedat la studierea datelor documentare furnizate de O.C.P.I. Bacău, registrul şi planurile cadastrale privind structura intravilanului şi extravilanului întregului teritoriu administrativ al oraşului.

Scopul prelucrării acestor date a fost:

- Determinarea structurii funcţionale reactualizate a intravilanului
- Determinarea structurii categoriilor de folosinţă a terenurilor din extravilanul oraşului.

Suprafața cuprinsă în intravilanul existent al orașului Dărmănești este de 1162.76 ha și reprezintă 4.28 % din suprafața totală a teritoriului administrativ care este de 27197.73 ha.

Teritoriul extravilan este de 26034.97 ha și reprezintă 95.72% din suprafața totală a teritoriului administrativ.

Situația referitoare la categoriile de folosință a terenurilor de pe suprafața teritoriului administrativ al orașului este prezentată la sfârșitul prezentei documentații sub formă de tabel.

Culte

În categoria construcțiilor valoroase încadrăm monumentele istorice de pe teritoriul comunei, în baza legii 422/2001, Legea privind protejarea monumentelor istorice, prin care se definește monumentele istorice drept "bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală" (art. 1, alin. 2).

În Lista Monumentelor Istorice 2015, pe teritoriul comunei Dărmănești, jud. Bacău, se află șase monumente de arhitectură, un palat, trei biserici de lemn, un complex de instalații tehnice hidraulice (format din trei instalații) și o moară de apă:

- Nr. crt. 211, **Palatul Știrbei**, oraș Dărmănești, str. Dumbravei nr. 21; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-m-A-00822;
- Nr. crt. 212, **Biserica de lemn „Sf. Nicolae”**, oraș Dărmănești, str. Măguriceii nr. 11; datare: 1808, adăugiri în 1884; cod LMI: BC-II-m-B-00823;
- Nr. crt. 237, **Biserica de lemn „Sf. Voievozi”**, sat aparținător Lapoș, oraș Dărmănești; datare: 1813; cod LMI: BC-II-m-B-00847;
- Nr. crt. 274, **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”**, sat Plopu, oraș Dărmănești; datare: 1795, refacere 1886; cod LMI: BC-II-m-B-00875;
- Nr. crt. 207-210, **Complex de instalații tehnice hidraulice**, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX – înc. sec XX; cod LMI: BC-II-a-B-00821; compus din trei instalații
 1. *Dârstă hidraulică*, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-a-B-00821.01;
 2. *Piuă hidraulică*, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-a-B-00821.02;

3. *Vâltoare*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; *datare: sf. sec. XIX*;

cod LMI: BC-II-a-B-00821.03;

- *Nr. crt. 213, Moara de apă Hazaparu, oraș Dărmănești, str. Morii nr. 2*; *datare: înc. sec XX*; cod LMI: BC-II-a-B-00824.

SITURI ARHEOLOGICE

- Situl arheologic Lapoș/Comănești–Podini
- Situl arheologic Dărmănești-Brătulești–Cremenieș
- Situl arheologic Ruinele fostului Schit Lapoș

Palatul Știrbei din orașul Dărmănești

Palatul Știrbei a fost construit în prima jumătate a secolului al XX-lea de către Gheorghe Știrbei și soția sa, Elisabeta Băleanu. Este situat pe un platou înalt al Dealului Glodurile, aflat deasupra văii Uzului, pe partea stângă a acesteia, fiind construit pe moșia de la Dărmănești a familiei Știrbei, moșie adusă ca zestre de către Maria Ghica-Comănești, care s-a căsătorit cu Alexandru Barbu Știrbei, fiul mijlociu al lui Barbu Știrbei, fostul domn al Țării Românești (fig. 193-195).

Alexandru Știrbei și Maria Ghica-Comănești au avut opt copii, doi băieți și șase fete, al doilea fiu, George, moștenind domeniul de la Dărmănești, primul fiu, Barbu, moștenind domeniul de la Bufta.

Istoria palatului pleacă de la o fostă cramă, care a fost transformată într-un mic conac, cu câteva camere foarte sumar mobilate. După ce plantația de vie nu a oferit un venit consistent, familia Știrbei a dezvoltat la Dărmănești alte două afaceri, industriale, deschizând o fabrică de cherestea și înființând o distilerie chimică, care producea din lemnul de fag opt produse chimice.

Palatul a fost construit în 1906, după planurile arhitectului Nicolae Ghica Budești, fiind ridicat de meșteri italieni. Clădirea se remarcă prin masivitatea elegantă a siluetei sale arhitecturale, dată de zidăria aparentă de cărămidă roșie, care, datorită elementelor decorative simple din piatră, a ferestrelor mari, teraselor și balcoanelor de la etaje, a turnurilor capătă rafinamentul unei reședințe nobiliare (fig. 196-198).

Palatul are două corpuri, cel principal, cu două etaje, având un soclul masiv de piatră de carieră, cu o suprafață la sol de 1.031 mp. Intrarea principală este precedată de o terasă cu scări ample (fig. 197), de unde se intră într-un hol de onoare, decorat cu

lambriuri, păstrându-se încă, parțial, finisajele originale. La parter mai găsim salonul mare, sufrageria, biroul, biblioteca și sera (fig. 199-200). Din hol se face accesul și spre terasa deschisă cu vedere la Munții Nemira. Tot în hol se găsește un șemineu masiv de piatră și o scară de lemn masiv (fig. 201).

Fațadele palatului sunt parțial tencuite, parțial cu zidărie aparentă, cu balcoane cu elemente decorative de lemn tip „fachwerk” (fig. 197). Portalul intrării principale și ancadramentele ferestrelor sunt simple, din cărămidă aparentă și similipiatră, jocurile dintre aceste elemente decorative oferind expresivitate compoziției. Golurile fațadelor sunt tratate diferit, fiind mai înguste la etajele superioare (fig. 197).

Corpul secundar, o aripă în formă de L a corpului principal, are un singur etaj, cu camere mici, fiind clădirea administrativă a palatului (fig. 198).

Deosebit pentru palatul Știrbei este faptul că aducțiunea de apă, realizată în 1908 de ingineri germani, funcționează și astăzi, asigurând cu apă întreg ansamblul. Apa este adusa din munte, de la o distanță de aproape opt kilometri, fiind captate, în două bazine, izvoarele de pe doi versanți; este adusă la palat prin trei instalații de decantare, amplasate la înălțimi diferite. Ultimul bazin este prevăzut cu un filtru natural din nisip și piatră, realizat tot la începutul secolului. Apa ajunge la palat datorită diferenței de nivel dintre locul de captare și palat (250 m), cu o presiune de aproape 4 bari. Țevile sunt confecționate din oțel Krupp, fiind îngropate în pământ, într-un tunel căptușit cu piatră.

Descriind palatul de la Dărmănești, unde și-a petrecut mai multe vacanțe, George I. Duca ne spune că după Mogoșoaia Bibeștilor, acesta era cel mai rafinat, cu mobilă stil, o bibliotecă impresionantă, cu parchete lustruite, tavanele decorate cu ipsos, mânerile ușilor din bronz și decorațiuni de lemn închis.

Parcul palatului, cu o suprafață de 12,5 ha, este și el admirat și descris de către George I. Duca, fiind admirabil întreținut, cu pomi așezați, bazine de apă și mase de flori armonios dispuse.

De remarcat că domeniul de la Dărmănești avea și un aeroport privat, prințesa Maria Știrbei fiind și prima femeie pilot din România, ea obținând și brevetul de aviator militar în 1935.

În timpul celui de-al doilea război mondial, palatul a fost folosit pentru spitalizarea aviatorilor răniți. Între anii 1950 și 1977, palatul a fost sanatoriu TBC, pentru ca din 1977 și până în 2002 să fie transformat în loc de tabără pentru elevi.

În anul 2005, palatul a fost recuperat de nepoții Elisabetei Știrbey, fiind vândut în 2014. Noul proprietar, Itshak Nahmany, i-a redat palatului strălucirea de odinioară, fiind renovat integral și transformat în hotel de lux.

Biserica de lemn „Sf. Nicolae” din orașul Dărmănești

Biserica de lemn „Sf. Nicolae” din orașul de astăzi Dărmănești a fost ridicată în 1808 de către locuitorii satului Boiște, cătun al satului Dărmănești, format pe valea pârâului Boiștii, biserica fiind așezată spre vărsarea pârâului în râul Uz (fig. 203-205).

Din Dosarul 21 din Arhivea Comisiei Monumentelor Istorice, dosar din 1946, aflăm că pe ușa bisericii se află o inscripție cu anul 1771 (arhivacomisiuniimonumentelor.ro).

Biserica a fost ridicată din bârne de stejar, de către meșterul Ilie Chițurlea, având formă trilobată, cu două abside laterale pe naos, pentagonale, așa cum este și absida altarului. Dimensiunile bisericii erau de aproximativ 14 m pe axul lung și o lățime a navei de cca 5,5 m, pentru ca pe axul absidelor naosului, lățimea să fie de cca 8 m.

În 1884, nava bisericii a fost lărgită pe axul lung cu 5,80 m, pentru ca în anul 1924 să i se adauge, pe latura de sud, un pridvor închis, fiind declarată monument istoric în anul 1936 (fig. 206-207).

Prelungirea pronaosului se delimitează de pronaosul inițial prin trei stâlpi ce susțin o arcadă în trei rozete, dintre care cea din mijloc prezintă un motiv solar.

Biserica a fost ridicată pe o temelie de piatră de râu, din lemn masiv de stejar, în cununi orizontale, cioplite în patru muchii, încheiate în „coadă de rândunică”, așezate pe o talpă de dimensiuni ceva mai mari. Elevația pereților numără zece cununi, ultimele trei, de la partea superioară, prelungindu-se în console în exterior, fiind sculptate în formă de cap de cal. Datorită formei pentagonale a absidelor, aceste prelungiri fac ca capetele de cal să fie afrontate, cu efect artistic (fig. 208-212).

La mijlocul înălțimii pereților este tăiat în lemn, în relief, un brâu îngust, care înconjoară biserica (fig. 211).

Acoperișul bisericii este în patru ape, cu muchiile rotunjite, sprijinit pe căpriori, care sunt prinși de grinzi în cuie de lemn. Învelitoarea este realizată din șindrila, bătută în solzi de pește. Deasupra absidelor, acoperișul este puțin înălțat. Peste pronaos se ridică un turn pătrat, cu balcon deschis pe cele patru laturi, cu acoperiș piramidal. În turnul-clopotniță se găsesc trei clopote, dintre care unul este inscripționat cu „anul 1848.28.1” (fig. 215).

Pridvorul are acoperișul în două ape și se sprijină pe acoperișul navei (fig. 213).

Pe acoperiș se găsesc patru cruci de fier, plasate deasupra altarului, pronaosului, pridvorului și pe turla-clopotniță.

La interior, nava bisericii prezintă o boltă semicirculară, pentru ca în absida altarului să existe o boltă pentagonală, care a fost construită din scânduri încheiate în falț la ultima restaurare (fig. 216/2).

Absidelor naosului prezintă, la partea superioară, prelungiri ale cununilor de stejar de tipul celor de la exterior, sculptate în formă de capete de cal. Bolta acestor abside are formă de semicupolă, străpunsă de grinda longitudinală a naosului, sub formă de arcadă, cu ornamente pe muchii, executate în cioplitură.

În partea adăugată a pronaosului, avem o boltă cu baza octogonală, cu nervuri ce se întâlnesc în plin cintru.

În pronaos avem un cafas de scândură, suspendat pe stâlpi, construit odată cu prelungirea bisericii. Prezintă o balustradă cu zăbrele.

Ușa de la intrare are un ancadrament la partea superioară sub formă de două tăieturi rotunjite, care susțin două rozete ce au de-o parte și de alta inscripționat „letî 1808 iunie 15”. Părțile laterale ale ancadramentului ușii sunt sculptate identic. La partea superioară se disting trei registre verticale de ornamente sculptate care se aseamănă cu ramurile de copac stilizat, cu frunze drepte. La partea inferioară, este ornamentat cu șase registre orizontale de cercuri care se întretaie, formând șiruri de ochiuri. La bază se întâlnesc motivul spiralei și coarnele berbecului (fig. 216/1).

Nu știm câte ferestre a avut inițial, dar este cert că cele păstrate a fost adăugate foarte târziu, probabil după 1980 dacă analizăm imaginea de arhivă (fig. 207/1). Foarte sigur exista o fereastră în absida altarului, pe axul bisericii, precum și pe cele două abside ale naosului. Pe peretele de nord, găsim o fereastră doar pe prelungirea pronaosului, nu pe pronaosul primar; în schimb, găsim o fereastră pe peretele de sud în

zona pronaosului vechi, care, foarte probabil, a fost realizată după construirea pridvorului. Astăzi, toate ferestrele, duble, au tocuri simple, plasate în deschideri vechi (fig. 208-209).

Biserica nu este pictată. Catapeteasma, din lemn de tei, datează de la începutul bisericii, icoanele sale având formă de medalioane înscrise în cele trei registre. Pictura icoanelor este îngrijită, aureolele sfinților și unele veșminte fiind pictate cu pulbere de aur. Pe pereții bisericii se găsesc mai multe icoane de la sfârșitul secolului al XIX-lea, Moartea Mântuitorului, Izgonirea din rai, Judecata de apoi.

Biserica mai posedă, în anii 80 ai secolului trecut, mai multe cărți liturgice din secolul al XIX-lea, inclusiv trei din secolul al XVIII-lea: un Penticostar (1743), un Molitvenic (1784) și un Catavasier (1793).

În biserică se păstrează și pomelnicul triptic care datează din 1807, în care sunt înșirați, cu chirilice, peste 70 de localnici. Cu litere latine este trecut, mai târziu, și prințul Știrbei.

În curtea bisericii se mai găsea o construcție joasă, fără pereți, cu acoperișul în două ape, care se sprijină pe stâlpi de lemn; aceasta este casa de prăznuire, prevăzută cu mese lungi. Astăzi, construcția nu mai există.

Poarta curții bisericii, în care găsim și un cimitir, a fost sculptată din lemn, cu motive specifice zonei (fig. 218).

Biserica a cunoscut mai multe refaceri de-a lungul timpului. Astfel, așa cum s-a spus, în 1884 a fost prelungit pronaosul cu 5,80 m, pentru ca în 1924 să se adauge pridvorul pe latura de sud.

În 1948 a fost acoperită cu șindrilă și s-a mutat scara care duce la clopotniță din naos în pridvor.

În iulie 1979 a fost înlocuită dușumeaua veche, lucrările fiind executate de mai mulți meșteri locali, între care și Vasile Chițurlea, strănepotul celui care a ridicat biserica.

(Ichim, Monumentul de arhitectură populară din Dărmănești-Bacău, 1980, p. 257-269; Ichim, Monumente de arhitectură populară din județul Bacău. Bisericile de lemn, 1984, p. 35-42; Bălinișteanu, Moldova bisericilor de lemn: album de reportaj, 2017, p. 446-447; Stoica, Valea Trotușului. Enciclopedie, 2017, p. 639).

Biserica de lemn „Sf. Voievozi” din satul Lapos

În 1737, Anton din Dărmănești și fratele său Stratul Ștefan, cojocar din Epureni, donau Poiana Roncii, dintre Dărmănești și Comănești, numită și Lapoș, lui Ioil, să facă „sihăstrie”.

La 22 ianuarie 1754, schitul Lapoș deja exista de vreme ce domnul Moldovei, Matei Ghica, oferea un privilegiu prin care locuitorii satului Lapoș, anume poslușnicii schitului, pe care călugării i-au adus din Transilvania, erau scutiți de bir și de alte obligații față de stat.

Aici, monahul Ioil a construit o biserică mică de lemn și câteva chilii, biserică care avea să fie desenată schematic de ieromanahul Pahomie pe fila unui manuscris din 1762, desen care se păstrează la Biblioteca Academiei Române. În desen se poate vedea că este vorba de o biserică de mici dimensiuni, care avea o turlă amplasată deasupra altarului (fig. 222).

Această biserică de lemn a deservit schitul până spre 1813, când a fost demontată, pentru că pe locul său a fost zidită o biserică de zid. Materialele rezultate au fost refolosite, în 1813, de către egumenul schitului de atunci, ieromonahul Mihail, care construiește în sat o biserică de lemn, pentru nevoile spirituale ale sătenilor (Mârza, De veghe la hotarul țării: Schitul Lapoș..., 2022, p. 415).

Deci, biserica de lemn cu hramul „Sf. Voievozi” a fost refăcută în 1813 pe actualul amplasament (fig. 219-221), fiind, foarte probabil, reparată capital în 1850-1860, de vreme ce s-a păstrat în documente că s-ar fi construit atunci.

A mai fost reparată în 1888.

În anul 1889 au fost pictați mucenicii Teodor și Ecaterina.

În 1912 a fost refăcută toată pictura bisericii.

În anul 1950, biserica a fost refăcută, reparată, schimbat acoperișul și pictată din nou.

Înainte de a prezenta câteva elemente arhitecturale ale bisericii, trebuie spus că de pe o tablă de metal inscripționată, afișată pe peretele de nord al pridvorului, află următoarele (fig. 226):

„Pentru aducere aminte

Această sfântă biserică a fost construită între anii 1986-1989 pe locul vechiului locaș de închinăciune înălțarea ei a fost posibilă cu sprijinul deosebit al enoriașilor din

parohie și cu deosebită sîrguință depusă de membri comitetului parohial Munteanu Spiridon Fota I. Constantin Asandi V. Vasile Buzatu C. Gherghe Vașloveanu V. Dumitru Ardeleanu D. Ștefan Mocanu C. Ion Marian I. Simion Florin S. Petru Muntean S. Catrina. Sfințirea bisericii a fost făcută la 8 noiembrie 1991 la hramul Sfinților Voievozi”.

Mai mult, în timpul vizitei noastre la biserică, unul dintre cei care se ocupă de biserică, probabil paracliserul, ne-a spus: „am dat jos toată biserica și am construit-o de la zero, pe locul celei vechi”.

Deci, biserica veche, biserica monument, cea pe care ne-o descrie preotul Dorinel Ichim, a fost demolată în întregime și construită o biserică nouă, cea în picioare astăzi, care, în opinia noastră, nu mai reflectă vechea arhitectură.

Înainte de a prezenta biserica de astăzi, vom face un scurt rezumat al prezentării acesteia, realizată de preotul Daniel Ichim, în cunoscutul lui volum despre bisericile de lemn din județul Bacău.

Astfel, acesta ne spune că biserica are formă de navă, dreptunghiulară, cu altarul cu trei laturi, decroșat. A fost ridicată pe o temelie de piatră de carieră, peste care s-au așezat tălpile pe care s-au ridicat cununile de bârne, dispuse orizontal. Ea a fost lărgită după primul război mondial, când a fost prelungit pronaosul.

Biserica avea un acoperișul în trei ape, cu „floare” la streășină, din scândură traforată. Învelitoarea este din șindrila, bătută în cinci rânduri, „în colț”.

Deasupra pronaosului se înalță un turn-clopotniță, octogonal, cu acoperișul conic, de asemenea, cu șindrila (fig. 223/1).

Sistemul de boltire este unul simplu, cu o structură semicilindrică pe naos, care se prelungea și în altar, unde se racorda în felii curbe la tavanul acestuia. Pe întreaga suprafață a bolții era întinsă o pânză de sac, pe care s-a executat pictura.

O bună parte dintre icoanele, sfeșnicele și stranele bisericii provin de la vechiul schit, care a fost închis în 1850.

Catapeteasma bisericii a fost bogat sculptată și pictată în 1830. Coronamentul a fost deosebit datorită ornamentelor sculptate. Astfel, deasupra tâmplei, pe boltă, a fost montat un registru de forma unui arc de cerc, pe care au fost săpate 12 medalioane rotunde și pictate icoane înfățișând ciclul histologic (fig. 224).

Deosebite sunt și ușile împărătești (care s-au păstrat și la actuala catapeteasmă), cu un decor bogat, din fiecare dintre cele două cornuri ale abundenței, amplasate la baza fiecăreia dintre uși, crescând vrejuri cu frunze de acant și flori de lalele, care formează un număr de șase mandrole pictate cu scene tipice (fig. 225).

Ușile împărătești și icoanele împărătești sunt flancate de colonade împodobite cu ornamente vegetale (fig. 225/1-2).

În biserică se mai păstrau o serie de icoane din secolul al XVIII-lea, provenind de la vechiul schit, pentru ca altele să fie fost pictate în 1889 (fig. 225/3). De asemenea, în biserică se mai păstrau și cărți vechi românești, de mare valoare: o Cazanie, tipărită la București în 1732, un Apostol, tipărit la Râmnic, în 1784, o Evanghelie, tipărită la Blaj, în 1743 etc.

În turla bisericii se păstrează un clopot cu următoare inscripție cu chirilice: „Parohia Ioil Lapoș văleat 7257” (=1749), clopot care a fost adus de la schitul Lapoș, după ce acesta s-a ruinat (Ichim, Monumente de arhitectură populară din județul Bacău, 1984, p. 148-154; Stoica, Valea Troțușului. Enciclopedie, 2017, p. 636-637).

Biserica aflată astăzi în picioare, ridicată în anii 1986-1989, are, în mare parte forma veche, fiind o biserică de tip navă, ridicată pe un soclu de piatră, cu absida altarul puțin decroșată, cu trei laturi. Pe axul longitudinal, pe latura de vest se găsește pridvorul închis, pentagonal, care nu pare a mai respecta planul de dinainte de demontare a bisericii vechi (fig. 227-229).

Biserica este ridicată din bârne de stejar, așezate în cununi orizontale, încheiate în „coadă de rândunică”. Din păcate, ferestrele duble, dispuse pe pereții lungi, pe naos și pronaos, dar și pe absida altarului, au un ancadrament sculptat fără valoare artistică (fig. 229).

Astăzi, deasupra pronaosul se găsește o turlă octogonală, mult mai mare decât cea veche, ci ferestre pe toate laturile, cu acoperișul în opt muchii, în timp ce turla veche nu avea ferestre, iar acoperișul era conic. Învelitoarea este, foarte probabil, din tablă, acoperită cu un carton bituminat care oferă impresia de șindrilă (fig. 227-228).

La interior, în pronaos a fost realizat un cafas cu balustradă închisă, din care se urcă în turlă. Întreaga biserică are bolta semicirculară, tencuită și pictată. Podeaua este acoperită cu gresie comună, de bucătărie. Mobilierul este nou, inclusiv catapeteasma, care mai păstrează doar ușile împărătești vechi și câteva icoane (fig. 230-231).

Candelabrele, soba de teracotă, caloriferele și aparatele de aer condiționat oferă o imagine dezolantă pentru o biserică de lemn nouă, care încă se găsește în Lista Monumentelor Istorice.

Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Plopu

Amintit pentru prima dată în documente în 1518, satul Plopu (care nu este exclus să fi existat încă de la începutul secolului al XV-lea), precum și moșia sa, care aparțineau postelnicului Cozma Șarpe, au fost dăruite mănăstirii Tazlău, ctitorie a lui Ștefan cel Mare, fiind în posesia acesteia până la secularizare (fig. 232-234).

Nu știm dacă satul a avut vreo biserică veche, dar sigur în harta austriacă realizată de von Otzellowitz între 1788 și 1790, în care satul este bine cartografiat, cu multe case, nu apare nicio biserică. O însemnare pe o scândură din biserică menționează anul 1795, când a fost pictată catapeteasma, ceea ce înseamnă ca la această dată biserica era ridicată. Deci, se pare ca a fost ridicată între 1790 și 1795, de către enoriași din sat, cât și de un călugăr, așa cum apare pe un pomelnic triptic, pe care găsim la ctitori, printre alții, pe Dimitri, Casandra, Neofit eromonahul, Maria, Năstăsia, Aleco etc.

Din mai multe memorii, aflăm că biserica a fost reparată, foarte probabil, în 1820 și 1860, pentru a fi radical reparată și sfințită în 1886. În 1936, a fost acoperită cu șindrila.

Biserica are formă de navă, dreptunghiulară, cu absida altarului pentagonală, decroșată. Pe latura de sud, unde se găsește intrare în pronaos, în 1913 i s-a adăugat o clopotniță din scânduri de brad, acoperită și ea cu șindrila (fig. 235/1), care a fost demontată după 1984.

Are o temelie de piatră din bolovani e râu, pe care s-au așezat tălpile de stejar, groase, prinsă în „cheutori”. Deasupra s-au așezat brâne orizontale, prinse în „coadă de rândunică”. Pe axul lung al bisericii, atât pe absida altarului, cât și pe peretele vestic al pronaosului sunt dispuse câte o fereastră mică, dublă; alte două ferestre se găsesc și pe pereții laterali, în dreptul naosului (fig. 237-240).

Acoperișul, în patru ape, are învelitoare din șindrila. Sub acoperiș se văd console decorate prin tăieturi; căpriorii sunt și ei ornamentați la capete, având frumoase forme cioplite (fig. 239).

Pronaosul are tavanul drept, pentru ca naosul să aibă o boltă semicirculară, care se sprijină pe console frumos decorate în formă de „cap de cal”.

Catapeteasma a fost pictată în 1795, păstrând o însemnare cu chirilice: „(Să) se știe că această sfântă (c)atapete(a)zmă s-au făcut prin (ch)iverniseala părintelui er(m)onah Gavriiliu, ci au fostu na(ci)alnicu aici; i-a lui Vasile (B)ănuțul, soțul său Marie cu fii lor. (Ș)i s-au zugrăvit di robul (l)ui Dumnezeu Ioan din satul Solonșu cum și icoanele la leat 1795” (fig. 235/2). Ea se compune din trei dulapi groși, pe fiecare dintre aceștia pictându-se câte un registru de icoane. Cele ale prorocilor sunt pictate în medalioane rotunde; cele ale apostolilor și cele praznicare sunt încadrate de coloane ce sunt unite de arce de cerc (fig. 241/1; 242).

În 1861 au fost pictate icoanele de la baza tâmplei catapetesmei, pentru ca pe icoana „Sf. Nicolae” să citim o altă însemnare: „Să se știe de când s-au făcut. Gheorghe cu Ion și soția lui Marie 1861”.

Ușile diaconești au fost repictate în 1874, spațiile libere de la baza tâmplei fiind zugrăvite cu motive florare.

Ușile împărătești sunt mai noi, evangheliștii fiind pictați în medalioane de formă lobată. Un serafim vechi se distinge prin forma și aripile împodobite cu flori (fig. 236) (Ichim, Monumente de arhitectură populară din județul Bacău, 1984, p. 248-253).

Astăzi, biserica se află într-o stare înaintată de degradare, în precolaps, nemaifiind utilizată liturgic, devenind un depozit al parohiei. Curtea bisericii, care are o frumoasă poartă de lemn, realizată în 1983 (fig. 244), este folosită în continuare ca cimitir, mormintele având monumente îndoielnice, multe fiind neîngrijite (fig. 245). Turnul-clopotniță a fost dezafectat, după 2003, păstrându-se doar temelia de piatră de râu.

Moara de apă Hazaparu din orașul Dărmănești

Localizată pe Str. Morii nr. 2, Moara lui Hazaparu (fig. 246-248) este unul din monumentele istorice aflate în starea cea mai avansată de degradare din orașul Dărmănești, în colaps, datorită și inundației din 2005.

Plasată pe malul Uzului (fig. 246), clădirea care adăpostește instalație este de formă dreptunghiulară, cu o mică anexa pe latura opusă celei pe care se găsește roata hidraulică de metal (fig. 249/3, 250, 251/3). Apa necesară acționării roții era captată

dintr-un braț al Uzului, care era adusă pe un jgheab de metal susținut de stâlpi de metal (fig. 251/2).

Alte date nu putem oferi, întrucât clădirea în care se găsește instalația nu este accesibilă. Imagini din timpul funcționării sunt prezente în monografia văii Trotușului a lui Corneliu Stoica (fig. 2491).

În prezent, moara se află în proprietatea Primăriei Dărmăneștilor. Proprietatea are aproximativ 1.400 mp de teren, în care intră moara și un grajd (fig. 249/1-2). Acest complex era locul în care de oamenii din zonă veneau în trecut cu țesăturile de lână de casă pentru a le îngroșa și ulterior pentru a realiza diferite articole de îmbrăcăminte specifice portului popular.

Complex de instalații tehnico-hidraulice din orașul Dărmănești

Complexul de instalații tehnico-hidraulice a fost construit de Vasile I. Hazaparu, fiind plasat pe un canal din pârâul Boiștea (afluent al Uzului) care a oferit populației importante surse de energie hidroelectrică (fig.). Acestea au avut un rol important în finisarea țesăturilor prelucrate în cadrul industriei casnice din satele zonei etnografice Trotuș.

Acest ansamblu este compus din:

- Dârstă hidroelectrică – Cod L.M.I. - BC-II-m-B-00821.01;
- Piuă hidroelectrică – Cod L.M.I. - BC-II-m-B-00821.02;
- Vâltoare: Cod L.M.I. - BC-II-m-B-00821.03.

Chiar dacă acest ansamblu are o funcțiune asemănătoare Morii lui Hazaparu, acestea sunt două monumente separate.

Dârsta este o instalație complexă, independentă, compusă dintr-un cilindru mare de lemn, denumit cos, învârtit de un grindei pus în mișcare de roata hidroelectrică. Coșul mișca cerga pe o grapă de mărăcini care scotea lațul de 10 cm.

Cergile se foloseau ca învelitoare în casa și la stâna, iar din ele se croia sarica, o piesa de port specifică zonei. Din același material se făcea plocada, o pătură groasă pentru învelit la stâna și de purtat în spate pe timp friguros și umed.

Piua de sumani reprezintă cea de a doua instalație de la complexul hidroelectric Boiștea–Dărmănești. Aceasta era o instalație mai complicată care împâslea țesăturile de casa din lână pentru a le îngroșa, din care se confecționau: ițarii groși de iarnă, sumanii pentru bărbați și femei, glugile ciobănești nelipsite în portul de la stâna.

Piua funcționa pe baza unui grindei, învârtit la unul din capete de o roata mânăta de apă. La celălalt capăt al grindeiului funcționau două chiluge de lemn, prinse într-un dispozitiv numit jug, care băteau alternativ sumanii într-o teica de lemn, numită găvan. În permanență sumanii erau udați cu apă caldă care curgea printr-un uluc.

Vâltoarea reprezintă una dintre cele mai vechi instalații hidraulice, dar și cea mai simplă. Aceasta a fost folosită pentru îndesirea țesăturilor folosite ca așternut pe pat și învelit, din lână de oaie, materie primă din abundență în casele troțușene. Numită și hultoare, aceasta era folosită de pe timpul dacilor, fiind ușor de amenajat. Se alegea un loc unde șuvoiul de apă cădea cu forță, de la o oarecare înălțime. Aici se adunau mai multe țesături de lână de casă, iar șuvoiul le lovea cu putere firele și le rostogolea, îndesându-le.

În evul mediu și în epoca modernă au fost cioplite doage din lemn și așezate în formă de trunchi de con, cu vârful pe fundul apei. Între doage se lăsau anumite spații goale pentru evacuarea apei. Cergile se țineau la vâltoare timp de 24 de ore după care se dădeau la dârsta. Mai recent, la vâltoare se spălau covoarele, lăicerele, păretarele care ieșeau curate și culorile rămâneau cu o anumită strălucire, fără ca acestea să migreze pe țesătură (Ichim, Monumente de arhitectură populară din județul Bacău, 1981, p. 79).

În prezent, acest complex de instalații nu mai există, fiind distrus iremediabil. Din informația primită de la fiul fostului proprietar, piua a fost achiziționată de Muzeul de Etnografie a Moldovei de la Iași, fiind expusă. Restul amenajărilor și instalațiilor au fost distruse de viitura din 2005, pentru ca după să fie distruse și furate de romii din localitate. În aceste condiții, este necesară începerea demersurilor pentru scoaterea complexului din Lista Monumentelor Istorice.

2.8. Zone cu riscuri naturale

Riscurile naturale sunt manifestări extrememe ale unor fenomene naturale, precum cutremurele, furtunile, inundațiile, seceta care au o influență directă asupra vieții fiecărei persoane, asupra societății și a mediului înconjurător, în ansamblu.

Cunoașterea acestor fenomene permite luarea unor măsuri adecvate pentru limitarea efectelor – pierderi de vieți omenești, pagube materiale și distrugeri ale mediului – și pentru reconstrucția regiunilor afectate.

Riscurile naturale sunt clasificate în:

- riscuri climatice (furtuni, ploi torențiale, seceta, inundații, îngheț, avalanșe)
- riscuri geologice-geomorfologice (cutremure, alunecări de teren, tasări de teren, prăbușiri de teren, eroziuni de suprafață)
- riscuri biologice (epidemii, epizootii, zoonoze).

Riscurile antropice sunt fenomene de interacțiune între om și natură, declanșate sau favorizate de activități umane și care sunt dăunătoare mediului înconjurător.

Aceste fenomene sunt legate de intervenția omului în natură, cu scopul de a utiliza elementele cadrului natural în interes propriu: activități agricole, miniere, industriale, de construcții, de transport, amenajarea spațiului.

Afectarea sau, în unele cazuri, distrugerea mediului determină o creștere a vulnerabilității umane, respectiv pericole potențiale care pot periclita sănătatea și, uneori, chiar viața, la care se adaugă pagubele materiale.

Riscuri antropice (tehnologice și industriale)

- accidente tehnologice ale activităților economice (industriale, agricole, zootehnice, extractive, etc)
- incendii de mari proporții
- accidente majore pe căile de comunicații
- prăbușiri/avarii ale unor construcții, instalații, amenajări
- defrișare păduri/pășuri, deșertificare
- eșecul utilităților publice .

Zonele cu riscuri naturale au fost inventariate și delimitate pe baza cercetărilor și informațiilor din teritoriu în urma inundațiilor din vara anului 2005 și a fișelor de identificare. Documentația pentru zonele inundabile a fost întocmită de Direcția Apelor Siret Bacău, Serviciul de Gospodărire a Apelor. Documentația a fost avizată de Comisia Județeană de apărare împotriva dezastrelor. În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale se disting trei categorii:

- alunecări de teren;
- inundații datorate scurgerilor de torenți;
- inundații datorate revărsării râului Trotuș.

1. Zone cu alunecări de teren

S-au semnalat alunecări de teren pe versanții din nordul localității, în zona cartierului Boiștea, strada Măgurici și în Brătulești. Zonele sunt în afara intravilanului. Ploile prelungite și intense, supraîncărcarea pânzei freatice sunt factori declanșatori.

2. Zone cu inundații datorate scurgerilor pe torenți

- cartierul Dărmăneasca - pârâul Dărmăneasca
- cartierul Brătulești - pârâiele Dogarului și Șindrilei
- cartierul Păgubeni - pârâul Chiriluş Cămară
- localitatea Sălătruc - pârâul Mare și pârâul Izvorul Negru
- localitatea Popu - pârâul Popu

Cauzele care au dus la acest fenomen sunt:

- colmatarea albiei în urma neîntreținerii
- eroziuni ale malurilor
- blocaje cu plutitori a secțiunii de scurgere a albiei sau sub podețe și poduri
- inexistența construcțiilor hidrotehnice de amenajare a torenților

3. Zone cu inundații datorate revărsării râului Trotuș

- cartierul Păgubeni partea de vest
- cartierul Joseni (partea de est parțial)
- localitatea Popu partea de vest;

4. Zone cu inundații datorate revărsării pârâului Uz

- cartierul Brătulești - partea de nord (parțial)
- cartierul Mașcaș - partea de nord
- cartierul Joseni - partea de sud
- localitatea Sălătruc - partea de sud

Cauzele care au dus la acest fenomen:

Precipitațiile abundente în bazinul hidrografic al râului Trotuș au generat un debit maxim de 750 mc/s depășind debitele maxime înregistrate.

Creșterea debitului a dus la eroziuni puternice ale albiei, materialul erodat fiind transportat de viitură, conducând astfel la colmatarea și schimbarea cursului râului Trotuș spre maluri și producând implicit micșorarea secțiunilor de scurgere.

2.9. Echipare edilitară

Gospodărirea apelor

a) Lucrări hidrotehnice

Orașul Dărmănești este marcat de râul Trotuș cu afluenții săi.

b) Sursa de apă potabilă

Singura sursă de apă pentru orașul Dărmănești o constituie acumularea de la Poiana Uzului cu stație de tratare la Cărăboia – Dărmănești.

Întrucât pârâul Uz traversează localitatea, în scopul amenajării luncii, se impune executarea unor lucrări hidrotehnice și construirea unor poduri de trecere care să faciliteze accesul spre zonele de agrement. De asemenea este necesar regularizarea torenților și pârâielor ce deversează în pr. Uz în vederea sistematizării străzilor și drumurilor din localități.

Alimentare cu apă

Localitatea Dărmănești dispune în prezent de un sistem centralizat de alimentare cu apă, având debitul asigurat din acumularea Poiana Uzului și statia de tratare a apei Carăboia și Moinești. Din această conductă de transport OL Dn 800mm este racordat și orașul Dărmănești, astfel :

- un racord pentru cartierul Boiștea și localitatea Sălătruc;
- un racord pentru zona centrală, care beneficiază de un rezervor de 750 mc pentru acumulare amplasat la o cotă ce satisface presiunea necesară zonei centrale;
- un racord pentru cartierul Brătulești;
- un racord pentru cartierele Joseni și Păgubeni;
- un racord pentru cartierele Dărmăneasca și Lapoș;
- un racord pentru cartierul Joseni-Triaj.

Conductele de distribuție existente sunt din E – HD cu diametre cuprinse între 63 și 160 mm cu o lungime totală de aproximativ 83.600 ml. Numărul de gospodării deservite de rețelele de deservite de rețelele de distribuție a apei este de cca. 64% din gospodăriile existente.

Pentru orașul Dărmănești cu o populație de peste 10.000 locuitori, pentru intervenție în caz de incendiu, debitul asigurat este de 10 l/sec cu o presiune de minim 7 mCA - la gura hidrantului.

Rezerva de incendiu este acumulată în rezervorul existent de 750 mc (la cota 440 dNMN).

Pentru cartierul Lapoș, debitul este de 5l/sec, cu presiunea necesară cuprinsă între 15 mCA în zona cea mai depărtată cu locuințe desfășurate pe parter, și este peste 60 MCA în zona Dărmăneasca (construcții cu O + 1 max, P + 2).

Amplasarea hidranților s-a făcut la distanța de 100 - 120 m.

Echiparea și dotarea cu mijloace fixe și mobile de prevenire și stingere a incendiilor este asigurată de formațiunea P.S.I. existentă la Primăria orașului Dărmănești.

Canalizare

Orașul Dărmănești dispune de un sistem centralizat al evacuării apelor uzate menajere, în fază de implementare, ce deservește localitățile Dărmănești, Dărmăneasca și Lapoș, stația de epurare pentru această rețea fiind în fază de proiect.

În prezent există colector de canalizare și stație de epurare cu o treaptă mecanică formată dintr-un colector de 200 mc cu filtru din piatră concasată și stație de dezinfecție cu clorură de var ce deservește cca. 260 persoane de la blocurile și magazinele din zona centrală a orașului.

Pentru locuințele vechi din Colonia Rafinăriei, există o fosă septică cu deservare în sistemul de canalizare al Rafinăriei, sistem ce nu mai funcționează în prezent. Evacuarea apelor uzate, apelor industriale se realizează după epurarea în stația proprie, într-un colector Dn 1000mm (amplasat între albia majoră a pr. Uz și calea ferată uzinală a Rafinăriei), ce preia și apele pluviale ale Rafinăriei cu deversare în râul Troțuș cu o lungime de cca. 5 km.

Gospodăriile existente folosesc WC tip uscat sau bazine vidanjabile.

Alimentare cu energie electrică

Energia electrică necesară consumatorilor din orașul Dărmănești și împrejurimi este asigurată de stația 110/ 20/6 Kv existentă, care funcționează interconectată la sistemul energetic național.

Posturile de transformare sunt echipate cu transformatoare având puterile cuprinse între 100-250 KVA alimentate la tensiunea de 20/0,4kv.

Rețeaua electrică de medie tensiune este realizată în schema serie, cu posturi de transformare în sistem intrare-ieșire. Rezervarea se face prin rețeaua de medie tensiune care este realizată în sistemul “buclat” cu funcționare radială.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune (6-20 Kv) este subterană, iar în unele locuri este aeriană, pe stâlpi din beton; fiind amplasată pe marginea trotuarelor, drumurilor, sau trecând prin grădini sau terenuri cu altă destinație.

Rețelele de distribuție de joasă tensiune în sistem aerian pe stâlpi respectă riguros traseul de pe marginea drumurilor și au o lungime aproximativă de 6,1 km, reprezentând liniile electrice aeriene și canalizația subterană, racordate la posturile de transformare.

Instalațiile menționate alimentează integral cosumatorii casnici, social-culturali și industriali (mici consumatori) existenți în orașul Dărmănești.

Telecomunicații

Rețele fixe

Serviciile de telefonie fixă sunt asigurate de către firmele UPC, DIGI Telekom România .

Rețele mobile

Telefonia mobilă este reprezentată de rețelele Vodafone, Telekom și Orange.

Internet

Furnizorii de servicii internet sunt firmele Telekom, Vodafone, Orange.

Televiziune

În comună există conexiune TV furnizată de Telekom, UPC, Digi, Orange.

Alimentare cu gaze naturale

Orașul Dărmănești dispune în prezent de un sistem de alimentare cu gaze naturale, dimensionat pentru cca. 40% din gospodării, restul fiind alimentate cu combustibil solid prin centrale termice sau sobe. Alimentarea cu gaze naturale se realizează din conducta magistrală de presiune medie cu $\Phi 20''$, prin stația de reglare – măsurare – predare. Din stația de reglare – măsurare pleacă rețelele de distribuție, gaze naturale, presiune redusă, care sunt pozate în teritoriul public de-a lungul străzilor din orașul Dărmănești, cartierele Dărmăneasca, Plopu, Bratulești și Joseni. Din

rețelele de distribuție se alimentează consumatorii individuali și obiectivele social-culturale prin branșamente de gaze, presiune redusă.

Localitățile Sălătruc, Lapoș și Păgubeni folosesc instalații de încălzire pe lemne.

Sistemului Național de Transport al Petrolului

În prezent, teritoriul orașului Dărmănești este traversat de conducte de transport țiței (active și casate) și o conductă de transport gazolină (casată), cu instalațiile aferente (SPC, prize potențial, robineți secționare, aerisitoare, bazine retenție etc.). Conductele, cu instalațiile aferente, sunt în administrația societății **S.C. CONPET S.A. Ploiești**.

Conductele aparțin Sistemului Național de Transport al Petrolului așa cum este definit prin legea petrolului nr. 238/2004, fac parte din domeniul public de interes național și este de importanță strategică, conform dispozițiilor O.U.G. nr. 216/2000 aprobată cu modificări și completări prin legea nr. 254/2001.

Gospodărie comunală

Serviciile publice de gospodărie comunală reprezintă ansamblul activităților și acțiunilor de utilitate și de interes local, desfășurate sub autoritatea administrației publice locale, având drept scop furnizarea de servicii de utilitate publică, prin care se asigură:

- alimentarea cu apă;
- canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale;
- salubritatea localităților;
- alimentarea cu gaze naturale;
- alimentarea cu energie electrică;
- administrarea fondului locativ public;
- administrarea domeniului public.

Serviciile publice de gospodărie comunală se realizează prin intermediul unui ansamblu de construcții, instalații tehnologice, echipamente funcționale și dotări specifice, denumite sisteme publice de gospodărie comunală; aceste sisteme fac parte integrantă din infrastructura edilitară a orașului.

În vederea colectării deșeurilor, orasul Dărmănești are încheiat un contract cu S.C. ROMPREST S.A., care colectează selectiv, o dată pe săptămână de la persoanele fizice și o dată pe săptămână de la persoanele juridice .

Pe teritoriul administrativ exista 10 cimitire.

În prezent există amenajate puncte de colectare selectivă (pet-uri, hârtie, metal și sticlă) în fiecare localitate componentă a orasului.

2.10. Probleme de mediu

Situația existentă

Caracteristicile reliefului

Localitatea prezintă caracteristicile unei așezări de deal, destul de accidentată dominată de o zonă de munte în partea vestică a teritoriului administrativ care face parte din marea unitate a Carpaților Orientali, subunitatea munților Trotuș - Oituz și a depresiunii Dărmănești reprezentând o subunitate geomorfologică bine individualizată. Zona este dominată de munții Nemira și Ciucului.

Relieful orașului Dărmănești este dispus în amfiteatru coborând în trepte dinspre rama montană înconjurătoare către albiile râului Trotuș și a pârâului Uz.

După rama montană formată din culmile Nemirei, Farcului, Ciucului și Lapoșului urmează, platformele mijlocie și inferioară create prin eroziune. Platforma mijlocie este reprezentată de plaiul Rugetului, Focul lui Ivan - 745 m, Dealul Mare - 750m, Obcina Sălătrucului - 775m altitudine. Platforma inferioară este reprezentată de Dealul Maguriceii - 526m, Deluceanu - 525m, Cărăboia - 561m, Lapoșului și Berzunțului. Ambele platforme, acoperite în trecut cu păduri masive fac trecerea de la formațiunile muntoase care înconjoară Bazinul Dărmăneștilor la cele trei terase create de-a lungul Trotușului și Uzului cu expunere sudică ce au favorizat înființarea primelor salase și organizarea primelor așezari omenești.

Rețeaua hidrografică

Orașul Dărmănești este situată în bazinul hidrografic al Trotușului iar apele de suprafață, de natură pluvială, se infiltrează în majoritate în profilul solurilor. Râul Trotuș, are un debit mediu multianual de 7,85 mc/s, iar scurgerea medie specifică este de 6,22 l/s/km². în cel mai ploios an (1955) debitul mediu a atins 15,1 mc/s. în medie 36,4% din debit se scurge în lunile aprilie și mai, în timp ce în perioada septembrie-

februarie se scurge doar 25,24% din scurgerea medie anuală. Aceste date evidențiază alimentarea pluvio-nivală a acestui râu, ploile asigurând 61% iar zăpezile 39% din debit.

Chimismul apelor evidențiază o reacție slab alcalină, un reziduu mineral de 356 mg/l, dintre anioni predomină ionul HCO_3 urmat de ionul Cl iar dintre cationi predomină calciul și magneziul, ce dau peste 80% din total cationi. Aceste caracteristici chimice sunt total diferite de modul de manifestare a acestora în spațiul subcarpatic, unde reacția este moderat alcalină, reziduul total se dublează, la anioni ionul clor își dublează cantitatea iar la cationi sodiul se mărește de 10 ori, urmare a traversării zonelor litologice bogate în evaporite, din aval de primărie.

Apa freatică este poziționată la adâncimea de 4-5 m, fiind cantonată în pietrișul fluviatil prezent în baza depozitelor fine. Orașul Dărmănești folosește apă care provine din acumularea Uz, prin Stația de tratare Cărbăboia, având un racord la conducta de apă potabilă Dărmănești-Comănești printr-un bransament de 200 mm diametru.

Râul Uz, izvorînd din Munții Bodocului, după ce parcurge 27 km și culege apele de pe o suprafață de 179 km^2 primește, pe dreapta, un afluent mai important, Bărzăuța, împreună cu care mărginește munții la vest și nord. Bazinul său hidrografic însumează 475 km^2 , iar cursul său, pînă la vărsarea în Trotuș, are 46 km, delimitând tranșant Munții Ciuc de Munții Bodoc și Munții Repatului, apoi de Munții Nemira, încheindu-și traseul în Depresiunea Dărmănești. Debitul variază între $1 \text{ m}^3/\text{s}$ și $11,8 \text{ m}^3/\text{s}$. După ce râul a depășit cel mai lung defileu al său, strâmt, uneori cu aspect de chei, calea pe care și-a croit-o în gresiile dure ale flișului marginal se încheie, pe o scurtă porțiune, la mica localitate (în curs de dispariție) Valea Uzului și intră în al doilea defileu. Râul ia apoi contact cu rama nordică a Nemirei și culege apele de pe valea Bărzăuța, care îi dublează aproape debitul. Cascadele Uzului, cunoscut și sub numele de Nasolea Mare și Nasolea Mică, constituie un spectacol măreț al naturii în locul unde Munții Ciuc și Munții Nemira se apropie foarte mult.

La mai puțin de un kilometru se conturează coada lacului de acumulare Poiana Uzului care se întinde în continuare cale de aproape 5 km, pînă în amonte de localitatea Sălătruc și adună, din Munții Nemira, apele a doi afluenți importanți: Izvorul Alb și Groza. Din aceeași zonă, Uzul primește la câțiva kilometri în aval de baraj, apele Izvorului Negru - pârâu lung de 15 km, cu izvoarele sub vârful Nemira Mare (1 649 m)

și cu un bazin hidrografic de 36 km² pe care se află lacul de baraj natural Bălătău (în prezent colmatat), monument al naturii

Clima

Poziționată în sectorul montan al văii Trotușului, orașul Dărmănești beneficiază de un climat temperat continental, influențat de poziția și evoluția centrilor barici de la nivelul continentului. Aceste condiții barice împreună cu factorii radiativi și suprafața adiacentă, asigură condițiile de manifestare locală pentru elementele climatice. Datele climatice prezentate în continuare sunt preluate de la stația meteorologică Tg. Ocna (acesta fiind cel mai apropiat punct).

Circulația maselor de aer la nivelul țării este influențată de două arii anticlonale, poziționate deasupra Arhipelagului Azore și în zona Siberiei și a două arii ciclonale, situate deasupra insulei Islanda și a Mării Mediterane. Acești centri barici, prin valorile de presiune existente, impun direcția de deplasare a maselor de aer la nivelul continentului european. Interpunerea lanțului muntos al Carpaților Orientali redirecționează masele de aer de la o direcție vest-est spre o direcție dominantă, în toată aria Moldovei, de la nord spre sud. Principalele văi, care izvorăsc din Carpații Orientali, au o alternanță a direcției văii (longitudinală și transversală) însă nici o vale nu reușește să fie total transversală și deci nu reușește să fie o cale lesnicioasă pentru tranzitarea maselor de aer de la vest la est. Adeseori, din direcție vestică, se canalizează mase de aer, în lungul văii Trotușului.

Factorii radiativi reprezintă principala sursă de căldură pentru suprafața pământului. Radiația globală directă este în zonă de 115-117 Kcal/cm². Cea mai mare parte a acesteia este primită ca radiație directă în cele trei luni de vară (68,7 Kcal/cm²), în timp ce în lunile de iarnă se primește doar 10% din cantitatea anuală.

Condițiile orografice influențează gradul de înmagazinare a factorilor radiativi și formare de noi substanțe chimice. Prezența doar a suprafețelor orizontale asigură înmagazinarea diferențiată a radiației în funcție de starea atmosferică și de poziția Soarelui pe bolta cerului.

Toate aceste elemente determină o manifestare diferențiată a elementelor climatice (temperatură, precipitații, umiditate, vânturi etc.) de la o zi la alta, de la o lună la alta sau de la un anotimp la altul.

Temperatura medie anuală considerăm că are valori de circa 9° C, temperaturile maxime sunt mai moderate iar cele minime mai accentuate.

Pe anotimpuri temperatura are valori reduse în anotimpul de iarnă (-1,0°C), urmează o creștere bruscă a temperaturilor în primăvară (9,4°C), valori medii de 19,4°C în timpul verii, pentru ca toamna să se înregistreze o medie de 9,7°C. Data medie a ultimului îngheț este 20 aprilie, iar primul îngheț se produce în medie în jurul datei de 20 octombrie.

Caracteristici geotehnice

Orașul Dărmănești s-a dezvoltat în marginea exterioară estică a Flisului Carpaților Orientali, în depresiunea formată la confluența Uz – Trotuș, întinzându-se pe cursul Uzului pe cca. 5 km. în amonte de confluență.

Din punct de vedere geomorfologic, vatra orașului se dezvoltă în principal pe terasa inferioară a râului Uz și în secundar pe panta dealurilor racordate la această terasă sau pe mici reliefe ale traseelor următoare.

Litologia, formațiunea predominantă a zonei este argila, pe alocuri cu caracter contractil, ceea ce impune o adâncime de fundare de peste 1,50 m pentru orice construcție în vederea unei bune exploatare și a siguranței structurii.

Trebuie menționat ca teritoriul localității prezintă condiții hidro-geotehnice favorabile pentru construcții, trebuind numai să se studieze amănunțit unele zone apropiate albiei majore a râului Uz sau dealurilor cu panta exagerată, în care pot afecta stabilitatea generală a taluzului. Aceste zone nu pot fi localizate printr-un studiu la o asemenea fază, fiind necesare studii speciale în cazul construcției în apropierea albiei majore sau în zone cu pante mari.

Totalitatea teritoriului intravilan al celor două localități Dărmănești și Salatruc, cuprind, funcție de litologia terenului și condițiilor geotehnice, următoarele zone:

Zona A – Albia majoră și lunca inundabilă;

Zona B – Terasa inferioară;

Zona C – Dealurile subcarpatice.

Spații verzi

Datorită cadrului natural al mediului înconjurător zona verde este bogat reprezentată. Prin specificul său, cu aspect de oraș colinar, intravilanul dispune de o bogată zonă verde, în cea mai mare parte neamenajată.

Zona de recreere, spații verzi este reprezentată la nivelul orasului și localitatilor componente, de terenurile de sport, zonele de agrement, parcuri publice, precum și de spațiile verzi aferente fiecărei funcțiuni în parte (instituții și servicii, drumuri, ș.a.).

Resurse naturale ale solului și subsolului

- Flora

Orasul Dărmănești se situează în zona de contact în zona de silvostepa. Relieful și clima regiunii permit dezvoltarea unei vegetatii de tip montan alcătuită din păduri, pășuni și fânețe, pădurile ocupând cea mai mare suprafață 22128,81 ha (81,37%) din toata suprafata administrativă - 27.196,08 Ha.

Vegetația lemnoasă este alcătuită din păduri de foioase și conifere, iar cea ierboasa este reprezentată de pajisti. Ca plante protejate amintim Laleaua peștișă (*Pritilaria meleagria*) pe Valea Uzului și Angelica (*Angalicha archongalica*) pe muntele Nemira. Pe teritoriul orașului Dărmănești vegetația este diversă. Formațiunile vegetale din localitate sunt dispuse etajat începând de la talvegul văilor principale ale Troțușului și Uzului până la culmile Nemirei.

Poziția cea mai joasă din bazin o oferă vegetatia luncilor Troțușului și Uzului, până la 4-5 m altitudine față de talvegul apelor curgatoare. Vegetatia de luncă este compusa din arini, salcii și pasuni cu ierburi diferite care se mentin verzi din aprilie până în noiembrie, chiar și în vremurile secetoase și se reface foarte repede după inundatii. Următorul etaj de vegetație este vegetatia agricolă, situată pe terasele pina la 20 m fata de nivelul Troțușului. Majoritatea suprafetelor sunt semanate cu porumb, cartofi, fasole, sfecla furajeră, intercalate de parcele semanate cu lucernă și trifoi, livezi, vii și fânețe naturale.

Etajul următor este ocupat de fânețe naturale și pasuni intercalate cu livezi, cu tufisuri de alun, arini și copaci razleti de carpeni, stejar, mestecan.

Următorul etaj este ocupat de păduri care se întind pe 82,0% din suprafata totală a teritoriului administrativ al orasului Dărmănești.

În etajul inferior al pădurilor, care ocupă terenurile de peste 650 m altitudine față de nivelul mării, predomină stejarul, gorunul, carpenul, mesteacanul și fagul. Pe etajul imediat superior predomină fagul și bradul, continuând pe etajul următor bradul și între 900 m și 1300 m altitudine domină molidul, iar pe crestele muntelui domina pasunile.

- Fauna

Fauna cea mai bogată și mai diversă din Dărmănești aparține pădurilor care ocupa aproximativ 82% din suprafața teritoriului. Diversitatea faunei din bazinul Uzului este determinată de relief, de condițiile climatice, particularitățile solului și de învelișul vegetal. Covorul de mușchi, ferigi și ierburi este prielnic pentru sopârle de munte, serpi, broaște brune, iar în desisurile de conifere, trăiește salamandra și tritonul de munte. În zona pădurilor masive trăiesc animale precum: cerbul, căprioara, ursul brun, râsul, lupul, mistretul, pisica salbatică, vulpea, veșteț, jderul, iepurile, viezurile. Apele curgătoare și statatoare oferă condiții bune de înmulțire a peștilor. Pe Uz, mai valoros este pastravul, iar pe Trotuș, cleanul, mreana și scoararii. Lacul Poiana Uzului a fost populat cu păstrăvi.

- Resursele subsolului

Evoluția geologică a scoarței terestre în depresiunea Dărmănești a facilitat crearea rezervelor de titei și cărbune. După al II-lea Război Mondial s-au făcut foraje și s-a trecut intens la extracția și prelucrarea titeiului, inclusiv la Dărmănești. În decembrie 1949, a fost realizată Rafinaria Dărmănești. Din 1949 și până în 2003 rezervele de titei din Dărmănești, Comănești, Doftana, Moșoare, Moinesti, Zemes, Solont, Tescani, Campeni au fost preluate și prelucrate în rafinăria din Dărmănești. Rezervele de cărbune au făcut din Mina Lăposul de Sus, în anii 1930 – 1944, după cantitatea și calitatea cărbunelui extras și livrat, să fie a X-a mină de cărbune din cele 63 de mine de cărbuni în funcție la vremea aceea în România.

Riscuri naturale

Zonele cu riscuri naturale au fost inventariate și delimitate pe baza cercetărilor și informațiilor din teritoriu în urma inundațiilor din vara anului 2005 și a fișelor de identificare. Documentația pentru zonele inundabile a fost întocmită de Direcția Apelor Siret Bacău, Serviciul de Gospodărire a Apelor. Documentația a fost avizată de

Comisia Județeană de apărare împotriva dezastrelor. În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale se disting trei categorii:

- alunecări de teren;
- inundații datorate scurgerilor de torenți;
- inundații datorate revărsării râului Trotuș.

1. Zone cu alunecări de teren

S-au semnalat alunecări de teren pe versanții din nordul localității, în zona cartierului Boiștea, strada Măgurici și în Brătulești. Zonele sunt în afara intravilanului. Ploile prelungite și intense, supraîncărcarea pânzei freatice sunt factori declanșatori.

2. Zone cu inundații datorate scurgerilor pe torenți

- cartierul Dărmăneasca - pârâul Dărmăneasca
- cartierul Brătulești - pârâiele Dogarului și Șindrilei
- cartierul Păgubeni - pârâul Chiriluș Cămară
- localitatea Sălătruc - pârâul Mare și pârâul Izvorul Negru
- localitatea Plopu - pârâul Plopu

Cauzele care au dus la acest fenomen sunt:

- colmatarea albiei în urma neîntreținerii
- eroziuni ale malurilor
- blocaje cu plutitori a secțiunii de scurgere a albiei sau sub podețe și poduri
- inexistența construcțiilor hidrotehnice de amenajare a torenților

3. Zone cu inundații datorate revărsării râului Trotuș

- cartierul Păgubeni partea de vest
- cartierul Joseni (partea de est parțial)
- localitatea Plopu partea de vest;

4. Zone cu inundații datorate revărsării pârâului Uz

- cartierul Brătulești - partea de nord (parțial)
- cartierul Mașcaș - partea de nord
- cartierul Joseni - partea de sud
- localitatea Sălătruc - partea de sud

Cauzele care au dus la acest fenomen:

Precipitațiile abundente în bazinul hidrografic al râului Trotuș au generat un debit maxim de 750 mc/s depășind debitele maxime înregistrate.

Creșterea debitului a dus la eroziuni puternice ale albiei, materialul erodat fiind transportat de viitură , conducând astfel la colmatarea și schimbarea cursului râului Trotuș spre maluri și producând implicit micșorarea secțiunilor de scurgere.

MONUMENTE ALE NATURII ȘI ISTORICE

Arii naturale protejate de interes comunitar

SIT NATURA 2000 - ROSCI0047 Creasta Nemirei Județul Bacău:

Dărmănești (6%), Dofteana (5%), Slănic Moldova (9%)

Această a fost selectată pentru a fi propusă ca arie de importanță comunitară pentru abundența numerică și diversitatea speciilor de viețuitoare, dovada acestui fapt fiind numărul de viețuitoare trecut la fiecare secțiune cuprinse în Formularul Standard - anexa 5 - OUG 1964/2007. Astfel, în sit sunt prezente 9 habitate nominalizate în Anexa II a Legii 462/2001. De asemenea sunt specificate 13 specii de păsări nominalizate în Anexa I la Directiva 79/409/CEE, 60 de păsări cu migrație regulată nementionate în Anexa I la Directiva 79/409/CEE, 5 specii de mamifere în Anexa II la Directiva 92/43/CEE, două specii de reptile și amfibieni enumerate în Anexa II la Directiva 92/43/CEE, pești o specie prezentă în Anexa II la Directiva 92/43/CEE, 4 specii de nevertebrate enumerate în Anexa II la Directiva 92/43/CEE și 5 specii de plante enumerate în Anexa II la Directiva 92/43/CEE. Endemismele sunt bine reprezentate în sit, prin 22 specii de plante, 9 specii de nevertebrate și o specie reptile. Din anexele Convenției de la Berna în sit sunt întâlnite 9 specii de mamifere, 1 specie păsări, 3 specii amfibieni și 5 specii reptile.

Factorii de presiune asupra sit-ului sunt reprezentați de exploatarea forestieră, pășunat, turism, vânătoare și braconaj a căror intensitate de manifestare este predominant slabă.

Desemnarea sitului - Situl Nemira se suprapune culmii centrale a Munților Nemira din județul Bacău, care are o direcție N-S și care își datorează masivitatea prezenței în axul culmii a gresiei de Tarcău formațiune geologică a pânzei de Tarcău.

Biocenoza sitului pe vârfurile montane înalte este reprezentată de pajiști ce aparțin asociației Festucetum-supinae, întreruptă local de pâlcuri de Cetrarieto-Vaccinietum uliginosi. în etajul subalpin sunt întâlnite tufărișuri de Junipereto-Vaccinietum și Pinetum-mughi carpathicum. Etajul forestier superior, care ocupă cea mai

mare parte din sit este ocupat de asociația *Piceetum carpaticum*. Din cauza exploatării de preferință a coniferelor, fagul s-a extins și în acest etaj formând păduri de tip *Piceeto-Fagetum carpaticum* sau *Abieto-Fagetum*.

Situl aparține etajului boeal al cărui mediu de viață este reprezentat de pădurea de conifere. În apropierea vârfului Nemira Mare exista grote de mici dimensiuni, dezvoltate în stratele ale gresiei de Tarcău, neexploatate științific.

Rezervația naturală Lacul Bălătău

Lacul Bălătău este un lac de baraj natural, format pe pârâul Izvorul Negru, în 1883, la o altitudine de 532 m, la 3 km sud de satul Sălătruc, făcând parte din Rezervația naturală Nemira, rezervație de interes național din categoria a IV-a IUCN, cod RONPA0857.

Lacul s-a format în vara anului 1883, în urma unor alunecări de teren de pe versantul drept al pârâului, provocate de ploi torențiale, în dreptul cotului spre nord pe care pârâul îl face înainte de a se îndrepta spre valea Uzului, în locul numit de localnici Rupturile de la Focul lui Ivan sau Ruptura Bălătăului. Este vorba de o alunecare de teren precedată de o circulație subterană îndelungată a unei mase de roci, de 30-40 m grosime, de pe un strat argilos foarte înclinat. Masa de pături alunecate s-a deplasat haotic pe versant, s-a boțit și chiar încălecat în unele locuri, oprindu-se în malul stâng al pârâului, în versantul repede al Plaiului lui Costea (fig. 256-257).

Lacul de baraj natural a avut inițial o lungime de 1 km, o suprafață de cca 12 ha și un volum de apă de cca 500.000 mc, fiind al doilea ca mărime din țară după Lacul Roșu (fig. 259).

În urma colmatării, suprafața și adâncimea latului s-au redus, având, în 1938, 500 m lungime și 150 m lățime, în 1980, o lungime de 370 m și o lățime de 120 m (4,5 ha), cu adâncimea puțin peste 3 m (fig. 260). A fost folosit ca păstrăvărie naturală, dar introducerea cleanului în apa lacului a făcut ca păstrăvul să fie eliminat (Năstase, Un lac necunoscut: Lacul Bălătău, 1949, p. 23-29).

La nivelul anilor 2010, lacul a dispărut, rămânând o baltă colaterală pârâului Izvorul Negru, de 50 m lungime, 10 m lățime și adâncimea sub 1 m.

Rezervația naturală Izvorul Alb

Rezervația naturală Izvorul Alb, rezervație din categoria a IV-a IUCN, cod RONPA0857, se află pe versantul drept al pârâului Izvorul Alb, afluent de dreapta a râului Uz, ocupând o suprafață de 3 ha (fig. 261-263).

Pădurea este constituită din câteva sute de arbori de tisă cu înălțimea de 6-7 m, la o altitudine de 600-700 m.

Lacul de acumulare Poiana Uzului

Lacul de acumulare Poiana Uzului s-a format în amonte de orașul Dărmănești, într-un bazin depresionar în care s-a dezvoltat satul Poiana Uzului (fig. 264). Are o lungime de 3,75 km, o suprafață de 334 ha, adâncimea de 65 m și un volum de apă 98 milioane mc (fig. 265-266).

Pe lângă importanța hidrotehnică, lacul a devenit vital pentru alimentarea cu apă a zonei Moinești–Onești–Borzești, atât pentru populație, cât și pentru necesarul industriilor dezvoltate în zonă, în special pentru Platforma petrochimică Borzești.

Evident, crearea lacului a însemnat și modificări în peisajul montan, în jurul lacului succedându-se două etaje de păduri: de gorun, la limita inferioară și la stânga lacului, la ultimele prelungiri ale Obcinei Lapoșului, și de fag asociat cu conifere la limita exterioară, pe partea dreaptă cu orientarea nordică și umbrită, ce duce spre Munții Nemira. Ultimele păduri dețin cel mai mare fond cinegetic din zonă.

De asemenea, lacul a căpătat și o importanță piscicolă, la nivelul anului 1980 fiind populat cu păstrăv.

Toate acestea fac din lacul de acumulare Poiana Uzului o amenajare valoroasă, care trebuie valorificată turistic și economic.

MONUMENTE ISTORICE ȘI DE ARHITECTURĂ

În orașul Dărmănești se găsesc următoarele monumente istorice:

- Nr. crt. 211, **Palatul Știrbei**, oraș Dărmănești, str. Dumbravei nr. 21; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-m-A-00822;
- Nr. crt. 212, **Biserica de lemn „Sf. Nicolae”**, oraș Dărmănești, str. Măguriceii nr. 11; datare: 1808, adăugiri în 1884; cod LMI: BC-II-m-B-00823;
- Nr. crt. 237, **Biserica de lemn „Sf. Voievozi”**, sat aparținător Lapoș, oraș Dărmănești; datare: 1813; cod LMI: BC-II-m-B-00847;

- Nr. crt. 274, **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”**, sat Plopu, oraș Dărmănești; datare: 1795, refacere 1886; cod LMI: BC-II-m-B-00875;
- Nr. crt. 207-210, **Complex de instalații tehnice hidraulice**, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX – înc. sec XX; cod LMI: BC-II-a-B-00821; compus din trei instalații
- 4. *Dârstă hidraulică*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.01;
- 5. *Piuă hidraulică*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.02;
- 6. *Vâltoare*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.03;
- Nr. crt. 213, *Moara de apă Hazaparu*, oraș Dărmănești, *str. Morii nr. 2*; datare: *înc. sec XX*; cod LMI: BC-II-a-B-00824.

SITURI ARHEOLOGICE

- Situl arheologic Lapoș/Comănești–Podini
- Situl arheologic Dărmănești–Brătulești–Cremeniiș
- Situl arheologic Ruinele fostului Schit Lapoș

Principalele elemente care necesită protecție în teritoriul orașului Dărmănești se află în satele Dărmănești și Plopu.

În primul rând este vorba de monumentele istorice, atât Palatul Știrbei, bisericile de lemn din Dărmănești și Plopu, cât și moara de apă Hazaparu din Dărmănești. Cu excepția Palatului Știrbei, care a fost recent restaurat, celelalte monumente istorice se găsesc în precolaps sau chiar în colaps.

Aceste monumente, care ar trebuie renovate, trebuie protejate și de eventuale noi construcții, edilitare sau civile, care s-ar putea construi în apropierea lor. În acest sens, pentru evitarea unor situații în care construire de edificii noi le-ar putea afecta se impune implementarea unor reguli stricte, mai ales în zona de protecție a Bisericii „Sf. Nicolae” din Dărmănești, care să impună realizarea unor construcții în corelare cu stilul arhitectonic al monumentelor istorice, precum și cu un regim de înălțime adecvat, astfel încât vizibilitatea monumentului să nu fie afectată.

Din păcate, după 1990, pe seama schimbării atitudinii față de modul de dezvoltare urbană, cu o libertate pentru diverse construcții civile fără nicio valoare

arhitecturală sau estetică, multe spații din orașul Dărmănești și satele aparținătoare au fost împânzite cu construcții moderne, îndoielnice ca arhitectură, care contrastează atât cu fondul construit tradițional, care se mai păstrează în multe locuri, cât și cu mediul geografic. Astfel că, pentru identificarea unor oaze cu arhitectură tradițională și păstrarea acestui patrimoniu cu o valoare inestimabilă, care poate reprezenta un punct de plecare pentru atragerea de turiști, ar fi necesar un studiu etnografic amănunțit, precum și elaborarea și implementarea unor reguli care să reglementeze deopotrivă modul de intervenție asupra vechilor structuri arhitectonice, prin revenirea, cât mai posibil, la arhitectura inițială, inclusiv a elementelor decorative a fațadelor clădirilor, precum și formele arhitecturale noi agreate, prin interzicerea unor construcții moderniste, fără o arhitectură tradițională sau cât mai apropiată de aceasta, cel puțin pentru fațade (uși, ferestre, elemente de decor).

Obiective industriale și zone periculoase

Ca potențiale surse de poluare a apei putem aminti:

1. S.C. PETROM prin scurgerea de fluid forat din batale, scurgeri de țiței de la sonde;
2. agenții economici care prelucrează masa lemnoasă;
3. depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere;

Căi de comunicație

Principalele drumuri care deserveșc orașul Dărmănești sunt: DN12A ce traversează localitățile Dărmănești și Dărmănesca făcând legătura dintre localitatea Dărmănești și orașul Târgu Ocna și Onești, la sud, și municipiul Comănești și Moinești, la nord; DJ 123 ce face legătura rutieră între localitățile Dărmănești, Sălătruc, Coada Lacului Uz și Valea Uzului cu Județul Harghita.

Depozite de deșeuri menajere și industriale

În vederea colectării deșeurilor, orașul Dărmănești are încheiat un contract cu S.C. ROMPREST S.R.L., care colectează o dată pe săptămână de la persoane fizice și o dată pe săptămână de la persoane juridice.

Disfuncționalități – priorități de mediu

I. Identificarea surselor de poluare

Impactul activităților antropice asupra elementelor de mediu (apă, aer, sol,

biodiversitate) provoacă degradarea calității acestora, dezechilibrul ecosistemelor naturale, conducând la schimbări ireversibile. În vederea reducerii și eliminării impactului poluării asupra mediului înconjurător este necesară în primul rând identificarea surselor de poluare.

Activitățile umane generează numeroase reziduuri, deșeuri solide, lichide, de diverse naturi (organice, chimice) care sunt greu degradabile, se mențin deci un timp îndelungat în mediu, acumulându-se și devenind dăunătoare echilibrului ecologic și factorilor de mediu.

Principalele activități care pot reprezenta potențiale surse de poluare a mediului sunt:

- existența unor depozite necontrolate rezultate de la prelucrarea lemnului;
- infrastructura insuficientă și depășită (moral și fizic) în domeniul canalizării și epurării apelor;
- interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului înconjurător;
- insuficiența preocupare a agenților economici în recuperarea și re folosirea ambalajelor;
- defrisări necontrolate cu implicații asupra mediului înconjurător;
- lipsa fondurilor financiare destinate împăduririi terenurilor defrișate;
- albia râului Trotuș și a pârâului Uz sunt neregularizate;
- neregularizarea pr. Uz conduce la o situație de fapt, lunca este ca și inexistentă; Pe tot parcursul pr. Uz ar putea fi refăcută lunca prin lucrări hidroameliorative. Acest lucru se impune și pentru râul Trotuș.
- condiții nefavorabile ale cadrului natural create în teritoriu, ce ar putea fi remediate prin lucrări hidrotehnice ;

Poluarea din agricultură rezultă în urma aplicării iraționale a unor îngrășăminte, ierbicide, insecticide, pesticide, îngrășăminte organice. Utilizarea în exces a acestor substanțe chimice și organice, depozitarea necontrolată, cu expunere la precipitații, aplicarea necorespunzătoare, în perioadele ploioase, toate acestea determină spălarea acestor substanțe și infiltrarea apei încărcate chimic/organic în sol, determinând atât poluarea solurilor cât și a apei freatică.

Pe de altă parte, tot activitățile agricole sunt cele responsabile de degradarea solului din cauza practicilor agricole neadecvate, pășunatului excesiv, defrișărilor

livezilor, desființării plantațiilor viticole, care conduc la accentuarea eroziunii și a proceselor de versant (alunecări de teren, eroziune) ceea ce determină diminuarea calității solului, și, în special, a fertilității, proprietate esențială pentru asigurarea hranei populației și animalelor.

În general, în mediul rural una din problemele majore de poluare ce țin de gospodăria comunală este generată de absența și ineficiența colectării, transportului și depozitării deșeurilor menajere ca și de inexistența unor platforme controlate și amenajate corespunzător pentru compostarea deșeurilor organice.

Un alt important factor de poluare se referă la echiparea edilitară. Astfel, inexistența sistemului de canalizare pentru preluarea apelor reziduale rezultate atât din gospodăriile populației cât și de la obiectivele publice care funcționează pe raza orașului, utilizarea aproape exclusivă a closetelor uscate nepermeabilizate, reprezintă factori de risc pentru asigurarea unei calități corespunzătoare a apelor de suprafață cât și a apelor subterane.

Fumul rezultat din procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor social economice, nu afectează decât în mică măsură mediul, iar traficul auto este puțin semnificativ din punct de vedere al poluprii mediului.

Din cauza acestor deficiențe în sistemul de echipare edilitară și gospodărie comunală, există pericolul poluării surselor locale de apă subterană (fântâni, izvoare) și a apelor de suprafață cu substanțe chimice, nutrienți, substanțe organice provenind din cultura plantelor și creșterea animalelor, infiltrațiile de la closetele uscate permeabile.

II. Calitatea factorilor de mediu

II.1. Calitatea aerului

Poluarea aerului este rezultatul unor procese naturale și antropice. Sursele de poluare a aerului sunt:

- naturale (procesele fiziologice ale omului și animalelor, pulberile de sol, substanțele organice și anorganice, radioactivitatea datorată emisiilor de roci sau de origine cosmică, incendierea maselor vegetale, descompunerea materiilor organice vegetale și animale);

- antropice (arderea combustibililor solizi, traficul auto, industria alimentară, depozitarea și conservarea alimentelor, prelucrarea lemnului, activitatea agricolă și zootehnică).

Pe teritoriul orașului Dărmănești nu există o rețea proprie de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului.

Pot fi menționate o serie de surse locale cu caracter temporar – accidental, reprezentate prin următoarele activități umane:

- procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor socio – economice, care generează fum. Componenta acestuia este foarte variată, fiind format din particule în suspensie (cenușă, funingine), gaze (monoxid de carbon (CO), dioxid de carbon (CO₂), oxizi de azot (NO_x), oxizi de sulf (SO_x) și vapori de apă. Fumul este generat mai ales în timpul iernii; cantitățile de poluanți rezultate astfel sunt însă neglijabile și nu au impact asupra calității aerului;
- fumul rezultat în urma arderii maselor vegetale din curți și grădini (resturi de plante, ramuri rezultate în urma curățirii pomilor, viilor, deșeuri din gospodărie, etc.);
- circulația și transportul rutier generează NO_x, hidrocarburi nearchive, suspensii formate din particule de carbon ce absorb o serie din gazele eliminate, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi) și zgomot;
- circulația auto pe drumurile locale de pământ generează praf.

În privința nivelului de poluare cu gaze și pulberi, deși nu se fac măsurători, se poate aprecia că emisiile sunt reduse, iar procesele de dispersie și reținere mecanică (prin vegetație) conduc la diminuarea cantităților eventualelor impurități din aer.

II.2. Calitatea apelor

a) Apele de suprafață

Anumite deficiențe și disfuncționalități în dezvoltarea orașului pot reprezenta potențiale surse de poluare a apelor de suprafață.

Astfel, calitatea apelor de suprafață poate fi afectată de:

- surse punctiforme: în categoria surselor punctiforme de poluare a apelor de suprafață sunt incluse:
- Agricultură – generează poluarea apelor prin următoarele activități:

- activitatea zootehnică actuală din gospodăriile populației.

Din creșterea animalelor rezultă mari cantități de dejecții lichide care, dacă ajung în cursurile de apă determină creșterea nivelului de nutrienți rezultând poluarea cu nutrienți.

- Folosirea irațională a pesticidelor în agricultură determină poluarea solului, a surselor de apă, afectează faună piscicolă.
- surse difuze de poluare a apelor de suprafață:
 - Aglomerările umane/localitățile orașului – așa cum am precizat anterior, localitățile orașului Dărmănești nu dețin sisteme centralizate de colectare a apelor uzate.
 - Agricultură: pe lângă presiunile punctiforme exercitate, activitățile agricole pot conduce la poluarea difuză a resurselor de apă. Căile prin care poluanții (în special nutrienții și pesticidele, dar și alți poluanți) ajung în corpurile de apă sunt diverse (scurgere la suprafață, percolare, etc.).

Sursele de poluare difuze sunt reprezentate în special de:

- Stocarea și utilizarea îngrășămintelor organice și chimice;
- Creșterea animalelor domestice;
- Utilizarea pesticidelor pentru combaterea dăunătorilor.

Din activitățile agricole poate rezulta de asemenea poluarea cu nitrați a apelor, care este determinată în principal de gestionarea defectuoasă a gunoiului de grajd în gospodăriile individuale din mediul rural. Acestea nu sunt prevăzute cu platforme protejate pentru colectarea gunoiului de grajd, astfel încât nutrienții, în special nitrații, se dizolvă în apele subterane.

De asemenea orașul Dărmănești nu deține platformă de depozitare pentru gunoiul de grajd și nici echipament de manipulare și gospodărire a fertilizatorilor organici naturali.

Toate sursele precizate anterior pot fi responsabile de creșterea nivelului de nutrienți (azot și fosfor) și substanțe organice din cursurile de apă. Atât nutrienții cât și substanțele organice au ca efecte eutrofizarea apelor (îmbogățirea cu nutrienți și creștere algală), ceea ce determină schimbarea compoziției speciilor, scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea utilizării resurselor de apă (apa potabilă, recreere, etc.).

b) Apele subterane

Calitatea apelor subterane prezintă o relevanță sporită, mai ales acolo unde acestea constituie principala sursă de apă potabilă pentru populație.

Cel mai mare pericol îl reprezintă încărcările cu poluanți de diverse origini (chimici, organici) din:

- apele din precipitații care se infiltrează în terenurile agricole pe care se aplică necorespunzător îngrășăminte chimice și pesticide;
- deversările de deșeuri lichide zootehnice.

Alte cauze ale poluării apelor subterane pot fi și:

- amplasarea necorespunzătoare a surselor de apă potabilă – a fântânilor – prea aproape de gospodărie, de closet, de depozitele de deșeuri zootehnice, fără a se respecta zona de protecție;
- efectele pasivității fostelor complexe zootehnice de capacități mari (din cadrul fostelor C.A.P.-uri) privind măsurile pentru conservarea factorilor de mediu.

II.3. Calitatea solurilor

Degradarea solurilor înseamnă reducerea sau pierderea productivității lor biologice sau economice. Ea este determinată de utilizarea solurilor (factorul antropic), de un proces natural, ori de o combinație de procese naturale. Cauzele degradării solului sunt fie naturale, fie legate direct sau indirect de activitatea omului.

Poluarea solului este considerată o consecință a unor obiceiuri neigienice sau practice necorespunzătoare, datorată îndepărtării și depozitării la întâmplare a reziduurilor rezultate din activitatea omului, a deșeurilor industriale sau utilizării necorespunzătoare a unor substanțe chimice în agricultură. Solul este supus poluării ca și celelalte elemente ale mediului, dar el se reface tot mai greu în comparație cu apa și aerul, deoarece procesele de autoepurare sunt mult mai lente.

Calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de una sau mai multe restricții. Influențele dăunătoare ale acestora se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, dar, ceea ce este și mai grav, în afectarea calității produselor agricole și a securității alimentare, cu urmări serioase asupra calității vieții omului.

a) Degradarea solurilor

Degradarea solurilor reprezintă un proces complex, generat în timp de o multitudine de factori naturali și antropici, care determină anumite restricții în utilizarea solurilor.

Aceste restricții sunt cauzate fie de factori naturali (clima, forme de relief, caracteristici edafice etc.), fie de acțiuni antropice; în multe cazuri factorii menționați pot acționa sinergic în sens negativ, având ca efect scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

Activitățile agricole – culturile agricole slab protectoare ale solului (prășitoarele în special) pe terenuri necorespunzătoare sau cu agrotehnică neadecvată ca de exemplu cultivarea terenurilor în pantă, cu arătura pe direcția deal – vale, declanșează o eroziune intensă care duce la degradarea accentuată a acestor suprafețe.

Un alt important factor antropic de degradare a solurilor îl reprezintă pășunatul excesiv.

Pășunatul excesiv, mai ales pe terenuri în pantă, pe soluri cu textură ușoară și deficit de umiditate duce la declanșarea unor puternice fenomene de eroziune, cauzează compactarea solului („cărări de vite”) ceea ce, la rândul său provoacă reducerea infiltrației și a capacității de reținere a apei, accentuarea proceselor de șiroire și de spălare pe versant, sărăcirea solului și împiedică regenerarea naturală a pășunii.

Consecințele poluării și degradării solurilor se reflectă în primul rând asupra potențialului lor productiv, în sensul limitării sau anulării calităților biologice și de fertilitate. Cele mai grave efecte asupra solurilor sunt generate de fenomenele de degradare care determină scăderea potențialului productiv, scoaterea din circuitul agricol, schimbări ale modului de folosință. De asemenea, poluarea solurilor cu reziduuri organice și deșeurii menajere poate avea consecințe negative asupra apelor, prin spălări, scurgeri și infiltrații, asupra plantelor, animalelor și omului.

b) Poluarea solurilor

Un factor care poate cauza poluarea solurilor este depozitarea întâmplătoare pe sol a deșeurilor menajere și a reziduurilor și dejecțiilor zootehnice, din gospodăriile populației.

Dejecțiile zootehnice au un conținut mare de materie organică ușor biodegradabilă și de elemente nutritive, constituind un îngrășământ organic foarte recomandat ca fertilizant al solurilor.

Însă, atunci când dejecțiile zootehnice nu sunt depozitate și compostate corespunzător normelor, ci sunt depozitate direct pe sol, apare fenomenul de poluare a solului și a apei subterane, prin infiltrarea lichidelor rezultate în pânza freatică.

Aceste considerente, alături de mirosul neplăcut resimțit la distanțe mari, impun aplicarea acestora ca îngrășăminte pe terenurile agricole în cantități moderate și numai după ce au fost compostate în condiții controlate. Administrate în cantități prea mari, dejecțiile zootehnice determină apariția riscului poluării solului din cauza depășirii capacității de absorbție a solului respectiv.

II.4. Priorități în intervenție

Prioritățile în domeniul mediului se referă, în principal, la acele măsuri necesare pentru rezolvarea disfuncționalităților majore de mediu menționate anterior. În acest sens se impun:

- asigurarea potabilității la sursele de apă prin instituirea și delimitarea zonelor de protecție sanitară a captărilor de apă din subteran, respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (closețe, gospodării, ferme, etc.);
- extinderea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și canalizare pentru toate localitățile componente
- controlul strict al depozitării deșeurilor zootehnice, cu respectarea normelor în vigoare;
- implementarea sistemului integrat de management al deșeurilor;
- interzicerea depozitării deșeurilor în albiile pâraielor și amendarea celor care nu respectă normele de mediu;
- interzicerea deversărilor de ape reziduale sau orice altă substanță poluatoare în apele care străbat teritoriul orașului Dărmănești (ape reziduale cu detergenți, uleiuri, combustibili lichizi, lubrefianți, pesticide, etc.);
- protejarea și conservarea ecosistemelor acvatică, în special a zonelor cu vegetație hidrofila;

- aplicarea de fertilizanți și utilizarea rațională a pășunilor, prin evitarea suprapășunatului și introducerea pășunatului alternativ pe parcele.

Impactul schimbărilor climatice

Schimbările climatice reprezintă un proces cu caracter global cu care se confruntă omenirea în acest secol din punct de vedere al protecției mediului înconjurător, reprezentând una dintre cele mai mari amenințări asupra mediului, cadrului social și economic.

Schimbările climatice regionale și locale vor influența ecosistemele, așezările omenești și infrastructura. Modificările de temperatură și precipitații prognozate pot conduce la modificări ale perioadelor de vegetație și la schimbarea limitelor între păduri și pășuni.

Unele evenimente meteorologice extreme cum ar fi valurile de căldură, secetă, viituri și altele asemenea vor fi mai frecvente, cu o intensitate crescută și, în consecință, cu riscuri mai mari pentru pagube semnificative asociate.

Încălzirea globală implică, în prezent, două probleme majore:

- **necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră** în vederea stabilizării nivelului concentrației acestor gaze în atmosferă care să împiedice influența antropică asupra sistemului climatic, dând posibilitatea ecosistemelor naturale să se adapteze în mod natural,

- **necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice**, având în vedere că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic, indiferent de rezultatul acțiunilor de reducere a emisiilor.

În cadrul strategiei de dezvoltare a localității este necesar să se identifice măsurile necesare pentru a limita efectele negative prognozate prin scenariile climatice, estimate pe un orizont de timp mediu și lung .

Impactul schimbărilor climatice depinde de vulnerabilitatea diferitelor sectoare economice, sociale și de mediu.

Sectoarele afectate de creșterea temperaturii și modificarea regimului de precipitații, precum și de manifestarea fenomenelor meteorologice extreme sunt: biodiversitatea, agricultura, resursele de apă, silvicultura, infrastructura, reprezentată

prin clădiri și construcții, turismul, energia, industria, transportul, sănătatea publică și activitățile recreative.

2.11. Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și localității)

În urma analizelor și studiilor de fundamentare efectuate, rezultă o serie de disfuncționalități în desfășurarea activităților în localitățile componente ale orașului Dărmănești.

Dezechilibre în dezvoltarea economică

A apărut o nouă categorie de personal - aceea a șomerilor a căror număr este în continuă creștere datorită situației de criză prin care trec agenții economici. (încetarea activității Societății de prelucrare a țigăii prin închiderea Rafinăriei).

În ultimii ani s-a constatat o instabilitate a populației active și migrarea forței de muncă spre alte localități, acest fapt datorându-se situației actuale de criză caracterizată prin închiderea unor societăți sau restrângerea activității agenților economici. Se observă o tendință de ocupare a forței de muncă în agricultură. Această situație a condus la statutul de oraș defavorizat.

Se observă o balanță favorabilă a forței de muncă masculină în detrimentul celei feminine rezultată în general din structura specifică resurselor și nevoilor localității. Se observă un dezechilibru în dezvoltarea economică, reflectându-se în schimbări ale structurii populației active.

S-a dezvoltat mai mult sectorul terțiar și quaternar în defavoarea sectorului primar și secundar.

În arealul estic al localității Sălătruc nu există o cooperare a unităților economice în ceea ce privește echiparea tehnico - edilitară.

Disfuncționalități privind evoluția și structura populației , modul de ocupare a resurselor de muncă

Dezvoltarea localităților pe văile pâraielor și de-a lungul drumurilor a condus la o dispersare în teritoriu administrativ și implicit la distanțe mari între localitățile aparținătoare și orașul Dărmănești ce constituie o reală disfuncționalitate, având în vedere relațiile de intercondiționare între localități, de altfel obligatoriu. Aceste relații sunt impuse de deplasările zilnice pentru muncă și anumite servicii în special spre

Dărmănești, centru ce polarizează forța de muncă sau oferă posibilitatea de transport pe CF sau DN 12A spre Comănești care atrage și aici o parte din forța de muncă.

Sporul natural constant negativ datorită mortalității ridicate, vis-a-vis de sporul migratoriu pozitiv, dar cu valori din ce în ce mai mici, nu reprezintă condiții demografice favorabile.

Deplasările temporare pentru activități mai bine remunerate și mai sigure înafara țării, se pot transforma în plecări definitive, ceea ce ar constitui un dezavantaj pentru comună.

Nivelul de poluare sau de degradare constatat în unele zone

- gospodării ale populației, ca sursa generatoare de deseuri menajere, emise de noxe de la sistemele de încălzire ale locuințelor (emisii de
- oxizi de azot, oxizi de sulf, oxizi de carbon) în strânsa legătură cu natura combustibililor, înălțimea cosurilor și nivelul de concentrare pe unitatea de suprafață.
- traficul rutier care generează emisii de gaze de esapament de la autovehiculele aflate în trafic. Noxele emise (oxizi de sulf și azot, acroleina,
- plumb și metale grele, compuși organici volatili) sunt determinate cantitativ de nivelul valoric de trafic înregistrat, tipul motoarelor și distanța față de arterele rutiere.
- unități prestatoare de servicii (baruri)
- latrinele de tip uscat și puturile absorbante din gospodării pot afecta panza freatică
- pe lângă gospodării sunt amplasate depozite de gunoi provenit din activitatea zootehnică, fără a respecta reglementările în domeniu pentru evitarea poluării solului și a apei freactice, în condițiile în care alimentarea cu apă se face exclusiv din puturi și izvoare.
- existența unor zone neautorizate de depozitare a deșeurilor menajere (pe vai, la marginea intravilanțelor etc.)
- existența gaterelor care își depozitează deșeurile rezultate în urma prelucrării lemnului în albia majoră a râurilor

Aspecte critice privind organizarea circulației

- Trama strădală nemodernizată (lipsă sisteme rutiere definitive);

- D.J.123 care traversează orașul are un profil necorespunzător;
- Intersecții conflictuale cu vizibilitate redusă și neamenajate:
- Intersecția între strada Buciumului cu D.N.12A peste calea ferată Adjud - Ciceu.
- Această intersecție cu calea ferată este realizată la nivel cu bariere și semnale luminoase;
- Intersecția între strada Triajului cu D.N.12A, peste calea ferată Adjud - Ciceu, traversare la nivel;
- Intersecția între strada Victoriei cu strada Energiei;
- Intersecția între strada Cișmelelor din cartierul Dărmăneasca cu D.N.12A;
- Intersecția între strada Măgurici cu strada Energiei;
- Intersecția între D.C. 134 din localitatea aparținătoare Lapoș cu D.N.12A;
- Intersecția între D.C. 132 din localitatea Dărmănești, cartierul Brătulești cu strada Lacului din localitatea componentă Sălătruc;
- Intersecția între strada Uzinei cu strada Lacului din localitatea componentă Sălătruc;
- Lipsa unei artere ocolitoare pentru scoaterea traficului greu din zona centrală;
- Necesitatea supralărgirii străzii Troțușului - D.N.12A, în vederea fluidizării circulației, corespunzător unui trafic specific drumului național și ca urmare creșterii gradului de motorizare în ultimii 15 ani;
- Prezența pasajelor la nivel pentru traversarea C.F. ;
- Traversarea localității de CF îngreunează legătura cu cartierele Joseni, Păgubeni și Triaj ale orașului, care se face la nivel, constituind un punct conflictual;
- Necesitatea refacerii podului peste pârâul Uz;
- Inexistența unei societăți de transport pentru transportul local în comun;
- Nu este rezolvată problema stațiilor de autobuz. Nu sunt amenajate alveole pentru oprirea autobuzelor, aceasta conducând la scăderea fluenței în trafic;
- Spații de parcare insuficiente;

Disfuncționalități la nivelul echipamentelor edilitare

- infrastructura insuficientă ca dimensiuni și depășită moral și fizic în domeniul rețelelor de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție), canalizare și epurare a apelor uzate ;

- inexistenta rețelilor de alimentare cu gaze naturale în toate localitățile componente;
- insuficienta folosire a instalațiilor de irigații;
- gradul avansat de uzura a puținelor elemente de echipare tehnico-edilitara și absenta resurselor financiare la nivelul consiliului local care blochează luarea unor masuri de stopare a degradării, reparării sau extinderii acestora

2.12. Necesități și opțiuni ale populației

În urma anchetei socio-urbanistice care s-a efectuat printre locuitorii orașului Dărmănești rezultă următoarele necesități și opțiuni ale populației:

- suplimentarea intravilanului existent pentru dezvoltarea zonei de locuințe;
- suplimentarea locurilor de muncă
- extinderea rețelilor de alimentare cu apă
- realizarea rețelilor de canalizare
- modernizarea infrastructurii rutiere
- modernizarea serviciului de colectare a deșeurilor menajere
- investiții pentru segmentul serviciilor sociale de sănătate
- realizarea unei piețe agroalimentare
- crearea de spații de joacă pentru copii, de
- crearea de spații de spații verzi
- crearea unor servicii sociale pentru persoanele de vârstă a III-a.

Opțiunile de perspectivă se referă la rezolvarea problemelor enumerate mai sus prin metode tradiționale (dezvoltarea agiculturii, comerțului, prestări servicii).

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

Organizarea urbanistică a teritoriului a făcut obiectul unor studii anterioare de sistematizare și urbanism ce au prevăzut reglementări urbanistice pe anumite intervale de timp.

Prezentul PUG conține planificarea teritorială, prioritățile și servituțile de urbanism referitoare la :

- delimitarea intravilanului;
- împărțirea localității în zone funcționale și organizarea relațiilor dintre acestea;
- volumul și structura potențialului uman, resurse de muncă;
- potențialul economic al localității, posibilități de dezvoltare;
- stabilirea reglementărilor specifice orașului și zonelor funcționale, pentru amplasarea și destinația construcțiilor, precum și regimul de înălțime;
- stabilirea zonelor de reconversie urbană a vechilor zone industriale, pe baza studiilor de potențial;
- reconsiderarea și remodelarea zonelor;
- evidențierea formei de proprietate a terenurilor, cu fixarea obiectivelor de interes public;
- delimitarea zonelor de pus în valoare, sub aspect istoric, arhitectural urbanistic, de artă cu zonele de protecție;
- delimitarea zonelor de interdicție definitivă sau temporară de construire;
- dezvoltarea sistemului de rețele tehnico - edilitare, corelată cu necesitățile rezultate;
- reabilitarea, protecția și conservarea mediului, cu identificarea și eliminarea surselor de poluare;
- stabilirea zonelor care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană;
- identifică zone pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări;

3.1. Studii de fundamentare

Studiile de fundamentare s-au elaborat în scopul analizei și reglementării unor probleme sectoriale ce au rol hotărâtor în propunerile de amenajare teritorială și dezvoltare urbanistică. Studiile efectuate cuprind analiza situației existente referitor la: actualizarea suportului topografic, condiții geotehnice și hidrogeologice, organizarea circulației și transporturilor, protecția mediului, riscuri naturale și antropice, monumete istorice și de arhitectură, tipuri de proprietate, infrastructură tehnico-edilitară, opțiuni ale populației rezultate din ancheta socială, evoluția activităților economice, evoluția socio-demografică, mobilitate și transport, impactul schimbărilor climatice.

Prin studiile mai sus menționate s-au diagnosticat disfuncționalitățile specifice fiecărui domeniu studiat și s-au formulat propuneri de diminuare a acestora.

Puncte tari
- Agricultură
<ul style="list-style-type: none">• resursă calificată de muncă în domeniul agricol;• potențial în domeniul zootehnic și tradiții locale• existența condițiilor și tradiției pentru dezvoltarea activității zootehnice;• existența unor acumulări de apă;• potențial de dezvoltare a agroturismului• existența meserilor populari și a unui potențial de dezvoltare a meseriilor tradiționale și artizanatului.
- Resursa umană
<ul style="list-style-type: none">• pondere importantă a populației tinere• rată redusă a infraționalității;• forță de muncă ieftină;• număr mare de tineri cu studiile liceale definitivate;• disponibilitate de angajare în diferite meserii, funcție de motivarea personală.
- Sănătate
<ul style="list-style-type: none">• existența și buna funcționare a cabinetelor individuale de medicină de familie;• profesionalismul medicilor de familie;• existența a două cabinete stomatologice;

- existența a două farmacii în centrul orașului;
- elaborarea strategiei de dezvoltare locală a orașului pentru perioada 2014-2020, se suprapune cu programarea financiară 2014-2020, ceea ce permite corelarea dintre măsurile propuse în document, cu obiectivele naționale din domeniul sănătății;

- Învățământ

- structura organizatorică a școlilor este corespunzătoare la nivelul orașului;
- există un management responsabil cu implicare directă, pe toate planurile (administrativ, educativ, resurse, etc.);
- comunicare formală, informală și nonformală bună;
- monitorizarea activității de formare din școală este corespunzătoare, urmărește cunoașterea culturii organizaționale a școlii, corectitudinea activității și rezultatele efective ale formării personalului didactic;
- aplicarea corectă și creativă a curriculum-ului școlar.

Resurse umane

- cadre didactice calificate și titulare, cu vechime mare atât în învățământ, cât și în școală, permite realizarea unui învățământ de calitate;
- existența unui număr relativ mare de copii și elevi, care asigură și funcționarea structurilor
- relațiile interpersonale existente favorizează crearea unui climat educațional deschis și stimulat;
- un mare interes din partea cadrelor didactice pentru participarea la cursuri de formare profesională organizate de C.C.D. și I.S.J.;
- situația la învățătură prezintă rezultate bune la toate nivelele;
- puține tendințe de neșcolarizare sau abandon școlar;
- stare disciplinară bună;
- participare mare, cu rezultate bune la concursuri, întreceri, etc., la toate nivelele.
- Resursele materiale și de TIC
- spații școlare adecvate pentru activitatea de formare
- dotarea cu tehnologie informațională corespunzătoare;
- existența PC-ului la o mare parte din elevii școlii;

- fondul de carte din biblioteca școlii este suficient și cu noutăți editoriale.

Activitatea de bază

- școala are o cotă de piață bună;
- susținerea activităților din planul anual de activități școlare și extrașcolare, toate cadrele didactice fiind implicate în activitatea de formare continuă la nivel de școală;
- obiectivele propuse sunt în conformitate cu nevoile de formare ale cadrelor didactice și răspund nevoilor școlii și ale colectivului de elevi;
- există interes pentru activitatea de consultanță și consiliere a cadrelor didactice;
- nu s-au înregistrat fenomene de delicvență

- Mediu

- caracteristica de zonă cu risc seismic redus;
- potențial ridicat pentru practicarea unei agriculturi ecologice durabile;
- oportunități de valorificare a energiei alternative (energie eoliana)
- grad de poluare a solului și a aerului scăzut;
- nu există poluatori industriali majori pe teritoriul orașului;
- existența rețelei de alimentare cu apă și canalizare pentru o parte din locuitorii orașului ;
- existența lucrărilor de apărare contra inundațiilor;
- sistem satisfăcător de colectare a deșeurilor;
- existența unor programe de educare/ informare a populației privind teme de mediu;
- clima continental moderată

- Economie

- existența în zona a unor societăți comerciale și persoane fizice autorizate active
- existența unei infrastructuri convenabile de comunicații și IT;
- amplasare teritorială favorabilă în ceea ce privește accesibilitatea pe cale rutieră și cale ferată;
- existența forței de muncă disponibilă în comună, multe persoane apte și doritoare de a lucra ;
- existența unui număr de aproximativ important de agenți

- economici înregistrați care își au sediul sau punctele de lucru
- pe teritoriul orașului;

- Infrastructură

- existența unei bune infrastructuri de transport – localitatea Darmanesti e tranzitata de DN 12A ;
- existența unei bune infrastructuri de comunicații IT, telefonie fixă și mobilă;
- existența rețelei de alimentare cu energie electrică;
- existența de dotări sociale, sportive, medicale;
- existența de drumuri asfaltate care asigură accesul în satele componente;
- existența sistemului de alimentare cu apă – parțial
- existența sistemelor de canalizare -parțial;
- sisteme de distribuție a energiei electrice acoperind aproape toate așezările orașului.
- existența fondurilor structurale, (finanțare nerambursabilă), pentru îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază în spațiul rural;
- existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată,
- reabilitarea termică;

- Administrație publică

- existența unui segment de populație pregătit profesional;
- existența personalului tânăr cu studii superioare în instituțiile publice;
- implicarea activă a Primăriei, în problemele comunității;
- existența instituțiilor de bază, protecție civilă și ordine publică;
- deschiderea administrației actuale către investiții;
- existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților APL;
- existența logisticii necesare desfășurării în bune condiții a activității instituțiilor publice;
- participarea la sesiuni de perfecționare continuă a aparatului APL;

- Turism

- poziție geografică avantajoasă privind diversitatea reliefului
- varietatea și complexitatea formațiunilor geomorfologice

- zonă montană ca resursă diversificată (păduri, minereuri, ape, fond cinegetic, peisaje, calitatea mediului)
- rețea hidrografică bogată, cu potențial energetic și balneoterapeutic
- varietatea patrimoniului
- existența de monumente deosebite, incluse în lista monumentelor istorice sau care sunt susceptibile de clasare
- Existența unei diversități etno-culturale datorată plasării geografice a Darmanestiului
- biodiversitate complexă, valoroasă și cu aspect peisagistic deosebit (diverse tipuri de habitate, peste 1400 specii de floră și numeroase specii de faună)
- întreaga arie geografică este situată într-o zonă cu un potențial natural ridicat
- calitatea deosebită a produselor ecologice care se pot obține din produsele accesorii pădurii și din creșterea animalelor
- existența unui însemnat potențial zootehnic și silvic
- mari suprafețe de pajisti și păduri (67,99% păduri și 21,23% pajisti);
- potențial ridicat pentru agricultura ecologică;
- tradiții locale în creșterea animalelor și piscicultura;
- existența unor societăți comerciale și persoane fizice autorizate active în zonă;
- existența de produse tradiționale înregistrate (branza, produse apicole, harzobul) și în curs de omologare
- existența condițiilor naturale necesare dezvoltării turismului rural și diferite activități conexe;
- poziție geografică favorabilă;
- în comunitate există un grup de oameni capabili să-și asume un rol activ în îmbunătățirea vieții din propria comunitate

Puncte slabe

- Agricultură

- poluare a apelor de suprafață și subterane datorată lipsei canalizării în 2 localități și deversărilor necontrolate de ape uzate menajere;
- locuitorii care exploatează/ ar dori să exploateze terenurile aflate în proprietate dispun de resurse financiare limitate/ nu dispun de resurse financiare pentru aceste activități;
- lipsa certificării calității produselor locale în conformitate cu standardele europene, lipsa etichetelor ecologice;
- lipsa unui sistem de colectare și valorificare a produselor agricole la nivel local
- media de vârstă ridicată a celor ce se ocupă de activități agricole/zootehnice și tehnologii neperformante;
- ponderea mică a suprafețelor cuprinse în exploatarea agricolă mare;
- lipsa unor sisteme de colectare, prelucrare și valorificare superioară a produselor specifice;
- insuficienta dezvoltare a agroturismului;
- lipsa activităților și serviciilor generatoare de venituri specifice zonei rurale;

- Resursa umană

- îmbătrânirea populației (spor natural negativ, migrarea tinerilor spre centre urbane);
- scăderea natalității;
- adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice din comună, la schimbările și provocările lumii actuale în general și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special;
- migrarea persoanelor cu pregătire profesională, în special în străinătate.
- capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei;

- Sănătate

- dotare insuficientă și sub standarde a cabinetelor medicale;
- existența a unui număr important de persoane neasigurate dar înscrise pe listele medicilor de familie;
- lipsa unui Centru de sănătate;

- lipsa unui centru de recuperare tip SPA;
- lipsa unui serviciu de ambulanta;
- lipsa unei policlinici

- Învățământ

- politica educațională slabă de atragere a elevilor în unitatile școlare (insuficientă implicare pentru creșterea imaginii școlii);
- familiile elevilor nu sunt implicate suficient în activitatea de educare a copiilor.

- Mediu

- deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate;
- izolarea termică a locuințelor/ clădirilor este necorespunzătoare;
- extinderea suprafețelor construite în defavoarea spațiilor verzi;
- lipsa unor amenajări ambientale substanțiale (parcuri, scuaruri);
- lipsa unui sistem adecvat de iluminat public ecologic, care să influențeze cât mai puțin viețuitoarele nocturne;
- traversarea orasului de DN 12 A , cu un trafic mare ;
- eroziunea solului prin gradul de torențialitate și lipsa amenajărilor;
- lipsa preocupărilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile
- lipsă certificare a unor agenți economici în practicarea agriculturii ecologice și a obținerii unor produse tradiționale;
- lipsă infrastructură monitorizare permanentă a factorilor de mediu de către autoritățile locale;
- slaba conștientizare a populației și a agenților economici în privinta protecției mediului
- lipsa fondurilor financiare destinate împăduririi terenurilor defrișate.

- Economie

- resurse financiare locale insuficiente, investiții autohtone foarte mici; orientarea cu precădere către comerțul din alimentația publică: magazine alimentare și baruri;
- infrastructură necorespunzătoare(alimentare cu apă și canalizare: parțial)
- activitatea redusă de marketing a societăților comerciale
- lipsa de receptivitate a populației locale la programele de finanțare;

- lipsa de receptivitate și flexibilitate la cerințele pieței;
- forță de muncă nespecializată și cu mentalități neadaptate noilor cerințe ale pieței muncii;
- buget redus al APL, pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală
- interes scăzut al agenților economici locali pentru formarea profesională a angajaților;
- număr redus al locurilor de muncă pe piața locală;
- experiență redusă/ lipsă de experiență a agenților economici
- insuficiența procesare locală a produselor vegetale și animale;
- lipsa de motivare de a se angaja a celor care primesc VMG;
- migrație masivă a populației active în țări din spațiul european;
- lipsa pieței de materii prime și a celei de desfacere a produselor pe raza orașului;
- dificultăți întâmpinate în inițiativele de asociere dintre producătorii locali
- IMM-urile locale nu sunt încurajate pentru a participa la licitații pentru derularea unor lucrări de investiții locale

- Infrastructură

- izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare;
- lipsa sistemului de canalizare; sistemul existent nu funcționează decât în zona din centru orașului și în rafinărie și este un sistem rudimentar;
- lipsa unei grădinițe cu program prelungit;
- lipsa locuințelor sociale pentru persoane sărace/familii tinere care nu au posibilități financiare pentru achiziționarea de locuințe;
- lipsa trotuarelor pentru pietoni;
- lipsa unui sistem video de supraveghere stradală și a instituțiilor publice.

- Administrație publică

- legislație insuficient cunoscută de către personalul din instituțiile publice, ca urmare a numărului mare de schimbări legislative;
- aplicarea legilor, uneori în moduri diferite, ca urmare a necorelării normelor metodologice;

- Turism

- slaba dezvoltare a turismului;
- inexistenta unor facilitati pentru turisti în mediul rural;
- numarul foarte mic de întreprinderi cu activitate în domeniul turistic.
- indicele redus de ocupare a capacitatilor turistice;
- calitatea slaba a serviciilor conexe turismului;
- insuficienta dezvoltare a potentialului turistic existent;
- insuficienta promovare a potentialului turistic al orasului ;
- inexistenta unor manifestari care să puna în evidenta traditiile și obiceiurile specifice ale orasului.

3.2. Evoluție posibilă – priorități

Scopul Strategiei integrate de dezvoltare urbană întocmită pentru orașul Dărmănești este de a stabili axa principală a viitoarei dezvoltări a orașului, explicând principalele roluri și direcții, bazate pe propriile principii și valori. Scopul principal este: “modernizarea orașului Dărmănești până în anul 2027 – prin îmbunătățirea serviciilor publice, în agricultură și prin reabilitarea infrastructurii necesare pentru creșterea standardelor de viață și îmbunătățirea mediului social și educațional, cu o atenție deosebită în a asigura durabilitate acestui proces”.

Viziunea privind dezvoltarea economico-socială a orașului Dărmănești este **"Orașul Dărmănești va deveni până în anul 2027 un important centru urban, competitiv la nivel regional, cu resurse umane calificate și pro-active, o economie durabilă și o infrastructură modernă și inteligentă"**.

Printre obiectivele propuse, se poate menționa importanța formării unei deprinderi a participării publice, stimularea capacității de adaptare a cetățenilor la cultura schimbării, transformarea orașului Dărmănești într-un punct de referință pentru alte orașe, și nu în ultimul rând, utilizarea eficientă și concentrată a tuturor resurselor locale, corelată cu atragerea și utilizarea rațională a fondurilor de finanțare publice și private, interne și internaționale.

Evaluarea potențialului uman, natural și economic precum și relevarea priorităților rezultate, generează direcțiile de dezvoltare a localităților, corelate cu necesitățile, cerințele și opțiunile populației.

Pentru a se prefigura o evoluție a localităților orașului se prevede extinderea intravilanului propus, în special prin suplimentarea și rezervarea de suprafețe necesare construirii de locuințe și dotări de interes public.

Datorită existenței potențialului uman și natural cât și al profilului economic al orașului (agro-microindustrial) una din prioritățile principale este menținerea și dezvoltarea sectorului agro-zoo la nivel de gospodărie familială precum și dezvoltarea activităților economice cu profil industrial.

Pentru perioada imediată sunt prioritare următoarele intervenții:

- măsuri de eliminare a riscurilor naturale;
- reabilitarea dotărilor de sănătate;
- creșterea calității spațiilor verzi și crearea de zone de agrement;
- modernizarea infrastructurii rutiere;
- extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă și canalizare;
- realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale;
- optimizarea managementului integrat al deșeurilor menajere;
- organizarea colectării selective a deșeurilor prin construirea unor puncte de colectare;
- creșterea ofertei de locuri de muncă prin diversificarea activităților economice existente.

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu este necesară creșterea rolului teritorial al orașului Dărmănești, a calității vieții în zona rurală și aria de influență a acestuia.

Relațiile cu orașul Comănești, sunt de polarizare către serviciile superioare și activitățile industriale cu cerere de forță de muncă, principalele tipuri de fluxuri/deplasări fiind cele pentru servicii, în învățământul mediu și liceal, servicii specializate din domeniul sănătății, parțial pentru aprovizionarea cu produse comerciale de larg consum, pentru comercializarea de produse agroalimentare, sau deplasări pentru muncă (navetism).

Elementele care pot induce o dezvoltare a acestor relații sunt:

- distribuția echilibrată în cadrul teritoriului a unor servicii de necesitate imediată
- comerț, sănătate, servicii pentru populație, etc.;

- dezvoltarea infrastructurii turistice - organizarea de unități de cazare și alimentație publică, crearea de zone de agrement cu scopul dobândirii funcției turistice;

- dezvoltarea transportului urban prin organizarea sistemului de maxi taxi, cu trasee care să acopere întreg teritoriul și localitățile proxime din comunele învecinate;

- protejarea și modernizarea structurilor de activități ale sectorului primar - agricultură, silvicultură, zootehnie - prin asigurarea terenurilor destinate acestor funcții economice și limitarea urbanizării extravilanului;

- modernizarea căilor de transport rutier, predilect a drumurilor care fac legătura între satele orașului și comunele aflate în aria de polarizare a acestuia, pentru a optimiza legăturile în teritoriu;

- extinderea rețelelor de dotări publice și utilități, creând astfel inclusiv condiții pentru investiții în aceste zone;

- dezvoltarea activităților economice compatibile cu funcția rezidențială;

- valorificarea elementelor de patrimoniu construit ale orașului

- protejarea prin RLU a elementelor arhitecturale valoroase prin reglementarea intervențiilor permise asupra clădirilor existente.

3.4. Dezvoltarea activităților

Viziunea cetățenilor orașului Dărmănești este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin mai bună valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea/reabilitarea infrastructurilor de tip urban și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul inconjurator.

Îmbunătățirea sistemului de formare profesională atât a angajaților cât și a absolvenților constituie în element esențial pentru creșterea motivării forței de muncă.

Având în vedere suprafața mare a fondului forestier din suprafața administrativă, silvicultura poate constitui o activitate economică, care să capteze o mare parte din forța de muncă. În acest sens o atenție deosebită trebuie acordată exploatării fondului forestier.

Valorificarea produselor pădurii în condiții optime, precum și dezvoltarea activităților de vânătoare și pescuit pot contribui la dezvoltarea economică a localității.

Pentru valorificarea pădurii cu un real potențial economic se impune protejarea lor ce se va realiza prin:

- exploatarea masei lemnoase numai în limitele capacității de refacere a pădurilor prin tehnologii ecologice, care să asigure protecția solurilor, florei, faunei și ecosistemelor forestiere;

- reîmpădurirea în termen scurt a suprafețelor defrișate și a celor inapte agriculturii;

- intensificarea acțiunilor de protecție a fondului forestier;

- combaterea fenomenelor de degradare datorită eroziunii pluviale prin perdele antierozionale și împădurire;

- combaterea fenomenului de torențialitate și de degradare avansată a terenurilor cu procese complexe de pantă.

- extinderea tratamentelor intensive de gospodărire a pădurilor;

- aplicarea susținută a măsurilor tehnice prevăzute în aranjamentele silvice;

- turismul, sportul, recreerea, agrementul și alte asemenea, se pot desfășura în cuprinsul fondului forestier numai cu respectarea reglementărilor legale, stabilite de organele de specialitate competente.

- suprafața totală a pădurilor nu poate fi micșorată decât cu aprobare specială;

În viața economică a orașului industria de prelucrare a lemnului are un rol semnificativ (profitul și cifra de afaceri ocupă primul loc).

Se urmărește optimizarea utilizării resurselor naturale ale solului și subsolului (lemn, produsele pădurii, petrol) și resursele de muncă, în scopul asigurării unui echilibru permanent între modul de valorificare și protecția mediului natural și construit.

Exploatarea masei lemnoase, care se valorifică în unitățile existente trebuie să se facă numai în limitele capacității de refacere a pădurilor, prin tehnologii ecologice, care să asigure protecția solului, florei și faunei și stabilirea ecosistemului forestier.

De asemenea este necesară dezvoltarea societăților de construcție alături de agenții, care produc materiale de construcție din resurse existente pe plan local (nisipuri, pietriș, piatră, lemn, deșeurii de lemn).

Activitățile agricole și zootehnice sunt și vor rămâne activități de bază în viața economică a localitatilor componente ale orașului Dărmănești.

Trebuie avut în vedere că agricultura continuă să fie un real potențial economic, care va putea asigura locuri de muncă, contribuind totodată și la dezvoltarea orașului.

Se impune elaborarea unei documentații în scopul realizării unei producții mai mari de masă verde necesară sectorului zootehnic.

Sunt necesare în acest sens lucrări și măsuri ameliorative pentru prevenirea unor forme de degradare a fondului funciar agricol. Deasemenea, reabilitarea și extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare.

Sector terțiar

- servicii social-culturale:

- administrație publică locală; pază și protecție
- învățământ, cultură, culte
- ocrotirea sănătății, asistența medicală pentru toate grupele de vârstă

- servicii comerciale:

- comerț alimentar și nealimentar (cu amănuntul și en-gross)
- consultanță în diferite domenii (avocatură, afaceri, I.T.)
- transporturi mărfuri și persoane
- telecomunicații
- turism, cazare, catering
- activități de curățenie domiciliu, spații lucrate
- activități de curierat
- intermedieri (vânzări terenuri, imobile, bunuri)
- coafură, frizerie, activități de înfrumusețare
- reparații obiecte de uz casnic, îmbrăcăminte, încălțăminte
- întreținere și reparații autovehicule.

Crearea, menținerea și dezvoltarea acestor activități, contribuie, în mod cert, la crearea de noi locuri de muncă, la îmbunătățirea calității vieții și la stabilizarea forței de muncă locale.

3.5. Evoluția populației

Populația

Planul Urbanistic General al orașului Dărmănești se întocmește pentru o perioadă de 10 ani. În acest context, orizontul studiat devine anul 2030.

• Ținând cont de metodologia de elaborare a documentațiilor urbanistice pentru prognoza numărului de locuitori, rezultă următoarele variante-ipoteze:

► Ipoteza tendinței biologice

Repartizarea populației pe sexe se încadrează în tendința generală, astfel că raportul de masculinitate deși este subunitar, se încadrează în valori larg răspândite în România și lume. Indicele de masculinitate scăzut influențează un alt indicator deosebit de important în analiza socio - demografică: indicele de îmbătrânire al populației. Având în vedere constatarea fundamentală a demografiei, și anume că speranța de viață a femeilor este superioară speranței de viață a bărbaților, confirmată în practică și la nivelul orașului, structura pe grupe de vârstă a populației este influențată în sensul existenței unui segment important de populație de peste 65 de ani.

► Ipoteza tendinței migraționale

Sporul migratoriu mediu anual prezintă o valoare medie anuală de 20‰, cu tendințe de scădere în ultimii 3 ani. În condițiile unor politici coerente și certe de investiții, se poate estima o rată medie anuală a sporului migratoriu de 2.5‰ până în anul 2022 și de 5‰ până în anul 2027.

Aceste ipoteze vizează stabilizarea forței de muncă localnice și echilibru demografic.

Rezultă o creștere a numărului de locuitori cu o rată medie anuală cuprinsă între 1.6-2‰.

Evoluția demografică a orașului trebuie analizată din perspectiva a două fenomene demografice importante: sporul natural și mișcarea migratorie.

Sporul natural: scade de la 19 în anul 2007 la - 12 în anul 2010. Incepând cu anul 2008 nu se mai constata valori pozitive ale sporului natural.

Analizând indicatorii ce compun sporul natural este de remarcat că și aceștia – natalitatea și mortalitatea - au avut o evoluție sinusoidală în perioada 2006 – 2011. În ceea ce privește natalitatea, este de remarcat nu numai evoluția sinuoasă, dar și faptul că pentru intervalul analizat rata mortalității infantile este 0 în anii 2006, 2007, 2008

, 2009 și 2011. Este un indicator important care demonstrează faptul că nivelul calității vieții este relativ ridicat în localitate, în condițiile în care la nivel național acest indicator este dublu față de media europeană.

“Intrările ” de populație care se stabilește în localitate nu compensează ”ieșirile” cauzate de migrația externă în căutarea unui loc de muncă bine plătit. La o privire de ansamblu asupra tuturor factorilor care influențează dinamica populației se constată că scaderea populației orașului are ca principală cauză stabilirea în alta localitate a persoanelor, în mare majoritate persoane cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani.

Concluzia: asistăm la un proces deocamdată lent, *dar sigur*, de îmbătrânire demografică. A crescut semnificativ ponderea atât a populației adulte cât și a grupei vârstnicilor. Trebuie menționat că pe termen foarte lung, în condițiile menținerii actualului trend (natalitate scăzută în condițiile creșterii speranței de viață), populația se va stabiliza și, pe cale de consecință, și procesul de îmbătrânire. Prognoza pe termen mediu indică însă o ușoară îmbătrânire a populației, cauzată de creșterea speranței de viață.

Locuințe existente pe forme de proprietate

Specificatie	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nr.locuințe existente pe forme de proprietate, din care :	4534	4538	4545	4548	4554	4575
<i>Proprietate majoritar de stat</i>	70	70	70	70	70	70
<i>Proprietate majoritar privata</i>	4464	4468	4475	4478	4484	4505

3.6. Organizarea circulației

Analizând situația existentă și problemele rețelei rutiere din cadrul orașului, se impun câteva măsuri, și anume:

- Reabilitarea drumurilor din intravilan și din extravilan prin realizarea de îmbrăcămînți permanente din mixturi asfaltice sau din beton de ciment;
- Realizarea unui sistem unitar de colectare și dirijare a apelor pluviale în intravilanul fiecărei localități prin realizarea de șanțuri, poduri, podețe, accese la proprietăți astfel încât să fie asigurat debitul și evacuarea apelor.

- Amenajarea stațiilor mijloacelor de transport persoane în vederea asigurării unor condiții optime de debarcare, îmbarcare și așteptare pentru călătorilor (refugii pentru călători);
- Realizarea de investiții în modernizarea drumurilor de exploatație agricolă care să asigure un acces facil al agricultorilor la terenurile arabile;
- În zonele introduse în intravilan și unde se realizează grupuri mari de locuințe se impune a se realiza trasee de străzi noi de categoria a III-a respectiv a IV-a, colectoare sau de folosință locală;
- Asfaltare drumuri balastate existente;
- Întreținerea și repararea drumurilor cu sistem rutier definitiv;
- Realizarea de spații de parcare la instituțiile publice pentru a asigura în condiții de siguranță parcare autoturismelor și fluența traficului pe drum;
- Instalarea pe drumurile comunale și județene a marcajelor și indicatoarelor rutiere conform normativelor în vigoare;
- Decolmatarea și curățarea șanțurilor și rigolelor aferente drumurilor și construirea de rigole acolo unde acestea lipsesc;
- Realizarea de trotuare și alei pentru circulația pietonală pentru a o separa de circulația auto.

În vederea realizării unei circulații fluente și asigurării accesibilității în localități se reglementează următoarele:

- respectarea distanței dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor la minimum 26 m pentru drumul național, 24 m pentru drumul județean și de minimum 20 m pentru drumurile comunale;
- amenajarea profilelor transversale în intravilan conform PUG - ului orașului;
- îmbunătățirea stării de mobilitate a drumurilor județene și comunale urmărindu-se creșterea capacității portante prin consolidarea sistemelor rutiere (ranforsări), modernizări, tratamente bituminoase, alegerea soluției fiind determinată de condițiile locale și recomandărilor de specialitate.

Neexecutarea la timp a acestor lucrări va duce la creșterea dificultăților de remediere atât din punct de vedere tehnic cât și din punct de vedere al cheltuielilor.

3.7. Intravilan propus. Zonificarea funcțională. Bilant teritorial

În urma discuțiilor purtate cu factorii de decizie din cadrul Primăriei orașului Dărmănești s-a decis suplimentarea suprafețelor intravilanului în scopul extinderii zonelor funcționale.

În urma introducerii în intravilan cât și a scoaterii din intravilan a unor suprafețe de teren, configurația spațială a localităților va fi următoarea:

Trup A Localitatea Dărmănești	– 699.21 ha
Trup B Localitatea Dărmănești	– 10.65 ha
Trup C Localitatea Dărmănești	– 2.57 ha
Trup D Localitatea Dărmănești	– 0.43 ha
Trup E Localitatea Dărmănești	– 2.55 ha
Trup A Localitatea Dărmăneasca	– 33.39 ha
Trup B Localitatea Dărmăneasca	– 19.89 ha
Trup A Localitatea Lapoș	– 66.15 ha
Trup B Localitatea Lapoș	– 0.67 ha
Trup C Localitatea Lapoș	– 1.56 ha
Trup A Localitatea Plopu	– 107.58 ha
Trup B Localitatea Plopu	– 0.60 ha
Trup C Localitatea Plopu	– 3.52 ha
Trup A Localitatea Păgubeni	– 20.42 ha
Trup A Localitatea Sălătruc	– 126.40 ha
Trup B Localitatea Sălătruc	– 1.51 ha
Trup C Localitatea Sălătruc	– 4.09 ha
Trup D Localitatea Sălătruc	– 8.56 ha
Trup E Localitatea Sălătruc	– 1.45 ha
Trup A Localitatea Coada Lacului Uz	– 61.48 ha
Trup B Localitatea Coada Lacului Uz	– 17.80 ha
Trup C Localitatea Coada Lacului Uz	– 1.16 ha
Trup D Localitatea Coada Lacului Uz	– 2.34 ha
Trup A Localitatea Valea Uzului	– 52.60 ha
Total intravilan	– 1246.58 ha.

3.7.1. Zonificare funcțională

a. Zona de locuit și funcțiuni complementare.

Zona de locuit reprezintă procentul cel mai mare dintre zonele funcționale existente în intravilan. Prin prezenta documentație se propune suplimentarea acesteia.

Echiparea edilitară incompletă reprezintă o disfuncționalitate în cadrul zonei de locuit.

Categoriile de intervenții propuse:

- Amplasarea în zona de locuit doar a funcțiilor complementare , ce nu produc incomodări locuirii.

- Funcționalul locuințelor precum și conformarea estetică a construcțiilor va urmări asigurarea unui grad de confort civilizat, siguranța în exploatare și păstrarea specificului local arhitectural , (prevederea de camere pentru baie în locuință, folosirea de materiale durabile, dotarea cu apă – canal).

b. Instituții publice și servicii.

Obiectivele de interes public sau dotările însumează o mare diversitate de activități și sunt în relație complexă cu zona de locuit, producție, circulație.

Ele constituie elemente obligatorii ale așezărilor de locuit cu legături nemijlocite cu locuințele, apariția unor noi astfel de activități completându-se datorită evoluției funcției de locuire. Acestea au rezultat din necesitățile condiționate de mărimea, profilul și rolul în teritoriu, de nivelul de trai și de alți factori ai localității.

Zona pentru instituții și servicii va ocupa o suprafață mai mare la nivel de comună datorită instituirii zonelor mixte de industrie și prestări servicii și instituții și locuințe reglementate în satele componente, conform planșelor de ”Reglementări urbanistice – zonificare”.

c. Căi de comunicație.

În vederea realizării unei circulații fluente și asigurării accesibilității în localități se reglementează următoarele:

- distanța dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor la minimum 24 m pentru drumul județean și de minimum 20 m pentru drumurile orașulle ; conform Ord. 43/1997 privind regimul drumurilor, zona drumului este alcătuită din

ampriză, zona de siguranță + 18 metri în cazul drumurilor comunale și 20 în cazul celor județene.

- conform Art. 17 din Ord. 43/1997 ”Zonele de protecție ramân în gospodărirea persoanelor juridice sau fizice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranță a traficului prin:

a) neasigurarea scurgerii apelor în mod corespunzător;

b) executarea de construcții, împrejmuiri sau plantații care să provoace înzăpezirea drumului sau să împiedice vizibilitatea pe drum;

c) executarea unor lucrări care periclitizează stabilitatea drumului, siguranța circulației sau modifică regimul apelor subterane sau de suprafață;

d) practicarea comerțului ambulant în zona drumului, în alte locuri decât cele destinate acestui scop.”

- separarea fluxului auto de cel al pietonilor prin construirea de trotuare cel puțin pe una din lateralele străzilor principale;

- crearea de locuri pentru parcare autoturismelor, dimensionate corespunzător, în zona instituțiilor de utilitate publică (școli, grădinițe, poliție, primărie etc.);

- în toate zonele laterale străzilor, unde se amenajează parcaje vor fi executate și treceri de pietoni. În apropierea locurilor frecventate de copii (școli, grădinițe, locuri de joacă etc.) se instituie semnalizare de avertizare, eventual de limitare a vitezei de circulație, treceri de pietoni, iluminare artificială a zonei;

- modernizarea unor drumuri în vederea realizării unor profile transversale corespunzătoare (conform planșei U3).

d. Spații verzi - amenajări sportive, agrement

Se prevede suplimentarea suprafețelor destinate spațiilor verzi astfel încât, zona de spații verzi să cuprindă la nivelul orașului o suprafață de 26 mp/cap de locuitor.

Această suprafață rezultă din însumarea suprafețelor spațiilor verzi aferente fiecărei zone funcționale în parte la care s-au adăugat perdelele de protecție ale cursurilor de apă.

În localitatea Dărmănești se propune realizarea unor zone de agrement, conform planșelor de ”Reglementări urbanistice - zonificare”.

e. Gospodărie comunală

Prin prezenta documentație s-au stabilit zonele de protecție sanitară a obiectivelor de gospodărie comunală, reprezentate grafic în planșa de reglementări urbanistice U3. În zona de protecție sanitară a cimitirelor este permisă construirea de locuințe doar dacă acestea sunt racordate la sistemul centralizat de alimentare cu apă și canalizare.

Se propune realizarea unei platforme de colectare a dejecțiilor animaliere amplasată în nordul localității Sălătruc, cu acces direct dintr-un drum de exploatare agricolă existent. Platforma este reprezentată grafic în planșele ”Încadrare în zonă” și ”Reglementări urbanistice-zonificare” și respectă zona de protecție sanitară de 500 metri impusă de Ordinul Ministerului Sănătății 119/2014.

f. Zona cu destinație specială

Zona cu destinație specială este reprezentată la nivelul orașului de suprafața aferentă postului de poliție din localitatea Dărmănești. Orice intervenție în acest perimetru se va face numai cu avizul Statului Major General.

Realizarea parcurilor eoliene și fotovoltaice pe teritoriul orașului, se va face numai cu autorizație de construire/desființare emisă de instituțiile din Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională, denumit în continuare SNAOPSN.

g. Culte

În categoria construcțiilor valoroase încadrăm monumentele istorice de pe teritoriul comunei, în baza legii 422/2001, Legea privind protejarea monumentelor istorice, prin care se definește monumentele istorice drept ”bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală” (art. 1, alin. 2).

În Lista Monumentelor Istorice 2015, pe teritoriul comunei Dărmănești, jud. Bacău, se află șase monumente de arhitectură, un palat, trei biserici de lemn, un complex de instalații tehnice hidraulice (format din trei instalații) și o moară de apă:

- Nr. crt. 211, **Palatul Știrbei**, oraș Dărmănești, str. Dumbravei nr. 21; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-m-A-00822;
- Nr. crt. 212, **Biserica de lemn „Sf. Nicolae”**, oraș Dărmănești, str. Măguriceii nr. 11; datare: 1808, adăugiri în 1884; cod LMI: BC-II-m-B-00823;

- Nr. crt. 237, **Biserica de lemn „Sf. Voievozi”**, sat aparținător Lapoș, oraș Dărmănești; datare: 1813; cod LMI: BC-II-m-B-00847;
 - Nr. crt. 274, **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”**, sat Plopu, oraș Dărmănești; datare: 1795, refacere 1886; cod LMI: BC-II-m-B-00875;
 - Nr. crt. 207-210, **Complex de instalații tehnice hidraulice**, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX – înc. sec XX; cod LMI: BC-II-a-B-00821; compus din trei instalații
7. *Dârstă hidraulică*, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-a-B-00821.01;
 8. *Piuă hidraulică*, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-a-B-00821.02;
 9. *Vâltoare*, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-a-B-00821.03;
- Nr. crt. 213, *Moara de apă Hazaparu, oraș Dărmănești, str. Morii nr. 2; datare: înc. sec XX; cod LMI: BC-II-a-B-00824.*

Ținând cont de definiția zonelor istorice de referință, în stabilirea metodei de definire a acestor zone din teritoriul administrativ al orașului Dărmănești am avut în vedere mai multe elemente, atât istorice, cât și arhitectonice.

Astfel, ținând cont de aceste elemente, de fondul construit, de funcționalitatea lor istorică și actuală, am identificat două timpuri de zone istorice de referință:

- Zona istorică de referință a vetrei orașului Dărmănești, cu monumentul istoric Biserica „Sf. Nicolae”;
- Zona istorică de referință a vetrei satului Plopu, cu monumentul istoric Biserica „Adormirea Maicii Domnului”.

Pentru delimitarea zonelor istorice de referință identificate pe teritoriul orașului Dărmănești am avut în vedere atât trama stradală actuală, cât și parcelarul existent.

3.7.2. BILANȚUL TERITORIAL

Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilanul propus are la bază bilanțul teritorial al intravilanului existent corelat cu capacitatea de noi suprafețe a zonelor funcționale, mutațiile de suprafețe între zonele funcționale justificate și de introducerea sau scoaterea din intravilan de noi terenuri.

Suprafața totală cuprinsă în intravilanul localității în situația existentă este de 1162.76 ha. Suprafața totală a intravilanului propus va fi de 1246.58 ha. Tabelele ce cuprind bilanțurile teritoriale ale suprafețelor teritoriului administrativ al orașului și a intravilanului vor fi prezentate la finalul prezentei documentații.

3.8. Măsurii în zonele cu riscuri naturale

Riscuri naturale

Zonele cu riscuri naturale au fost inventariate și delimitate pe baza cercetărilor și informațiilor din teritoriu în urma inundațiilor din vara anului 2005 și a fișelor de identificare. Documentația pentru zonele inundabile a fost întocmită de Direcția Apelor Siret Bacău, Serviciul de Gospodărire a Apelor. Documentația a fost avizată de Comisia Județeană de apărare împotriva dezastrelor. În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale se disting trei categorii:

- alunecări de teren;
- inundații datorate scurgerilor de torenți;
- inundații datorate revărsării râului Trotuș.

1. Zone cu alunecări de teren

S-au semnalat alunecări de teren pe versanții din nordul localității, în zona cartierului Boiștea, strada Măgurici și în Brătulești. Zonele sunt în afara intravilanului. Ploile prelungite și intense, supraîncărcarea pânzei freatice sunt factori declanșatori.

2. Zone cu inundații datorate scurgerilor pe torenți

- cartierul Dărmăneasca - pârâul Dărmăneasca
- cartierul Brătulești - pârâiele Dogarului și Șindrilei
- cartierul Păgubeni - pârâul Chiriluş Cămară
- localitatea Sălătruc - pârâul Mare și pârâul Izvorul Negru
- localitatea Plopu - pârâul Plopu

Cauzele care au dus la acest fenomen sunt:

- colmatarea albiei în urma neîntreținerii
- eroziuni ale malurilor
- blocaje cu plutitori a secțiunii de scurgere a albiei sau sub podețe și poduri
- inexistența construcțiilor hidrotehnice de amenajare a torenților;

3.Zone cu inundații datorate revărsării râului Trotuș

- cartierul Păgubeni partea de vest
- cartierul Joseni (partea de est parțial)
- localitatea Plopu partea de vest;

4.Zone cu inundații datorate revărsării pârâului Uz

- cartierul Brătulești - partea de nord (parțial)
- cartierul Mașcaș - partea de nord
- cartierul Joseni - partea de sud
- localitatea Sălătruc - partea de sud

Cauzele care au dus la acest fenomen:

Precipitațiile abundente în bazinul hidrografic al râului Trotuș au generat un debit maxim de 750 mc/s depășind debitele maxime înregistrate.

Perimetrul orașului nu prezintă restricții importante din punct de vedere al constructibilității.

Terenurile (atât intravilane, cât și extravilane) sunt stabile (cele orizontale și cele cu pant line sau medii). În zonă nu s-au înregistrat alunecări de teren sau prăbușiri care să afecteze perimetrul constructibil, dar nici pe terenurile extravilane.

Eroziuni se produc doar local, în maluri înalte , însă acestea nu pun în pericol major stabilitatea terenurilor învecinate. În aceste zone nu există construcții, deci nu exista pericolul degradării unor clădiri.

În adâncime nu sunt prezente zăcăminte de săruri solubile sau nisipuri lichefiabile care, în condiții specifice (dizolvare în urma infiltrării apelor pluviale sau lichefierii la șocuri seismice ce ar putea da deformații nedorite la suprafața terenului.

Unele probleme sunt legate de existența zonelor cu exces de umiditate sau inundabile, unde vor fi necesare măsuri de îndiguire și de epuizare a apelor (drenuri,rigole etc.) . În aceste zone construirea va fi permisă numai pe baza unor studii geotehnice de detaliu care să recomande măsurile constructive necesare.

Măsuri în zonele cu risc de inundații

- decolmatarea podețelor și asigurarea secțiunii de scurgere a apelor;
- monitorizarea permanentă de către C.L. Dărmănești pentru Situații de Urgență a fenomenului și informarea de urgență a Centrului Operațional Județean în cazul creerii unor situații de urgență datorate evoluției necontrolate a situației;

- întreținerea albiilor cursurilor de apă și a văilor torențiale prin îngrijirea vegetației de pe maluri, prin controlul strict asupra depozitării gunoaielor și a altor materiale care pot colmata secțiunea de scurgere a apei;
- primăria orașului să inițieze demersuri în vederea obținerii fondurilor necesare realizării lucrărilor de amenajare a zonelor afectate;
- implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare pentru cazuri de inundații;
- întreținerea corespunzătoare a șanțurilor și a rigolelor de scurgere, din secțiunile podurilor și podețelor din localități;
- comunicarea cu populația și educarea ei în ceea ce privește comportamentul în cazuri de inundații;
- asigurarea de resurse (materiale, financiare, umane) la nivel local pentru intervenția operativă;
- în zonele potențial inundabile din cauza creșterii nivelului apei pâraielor, construirea devine potențial posibilă numai în urma unor studii de specialitate (realizarea de hărți de risc, proiect de îndiguire aprobat în condițiile legii).

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

Gospodărirea apelor

Promovarea proiectelor pentru eliminarea cauzelor ce produc inundații sau băltiri va furniza date pentru controlul debitelor, construirea de diguri de apărare, consolidări de maluri și versanți, alte amenajări specifice, sau plantări de vegetație protectoare.

Primăria orașului împreună cu instituțiile abilitate vor asigura includerea cu prioritate a acestor categorii de lucrări și intervenția imediată, precum și solicitarea de fonduri pentru realizarea lor.

Aceste măsuri se vor concretiza prin:

- regularizarea pâraielor ce provoacă pagube materiale;
- decolmatarea pâraielor
- consolidarea malurilor;
- lărgirea albiilor și eliminarea meandrelor agresive;
- plantări de vegetație protectoare.

În zonele aflate în pericol de a fi inundate în urma ploilor mari sau a topirii zăpezilor se propune recalibrarea cursurilor de apă pentru mărirea capacității de transport a apelor și supraînălțarea malurilor pe lungimea zonelor afectate.

Se impun măsuri riguroase pentru prevenirea poluării accidentale sau continue a surselor de apă potabilă. În acest sens se va evita acordarea de autorizații de construcție pentru amplasamente situate în zonele de protecție sanitară și hidrologică a surselor de apă, conform normelor legale în vigoare.

Alimentare cu apă

Se propune realizarea unui sistem de alimentare cu apă pentru toate localitățile componente astfel încât acesta să deservească toate obiectivele existente la nivelul orașului.

Prima etapă a proiectului propune un sistem ce va deservi localitățile Plopu, Păgubeni, Sălătruc, Coadă Lacului Uz și Valea Uzului. Se vor realiza sursa de apă, conducta de aducțiune și gospodăria de apă la capacitatea necesară deservirii celor trei localități.

Se propune realizarea următoarelor obiective:

- Front de captare
- Realizare stație de clorinare
- Aducțiune gospodărie de apă
- Rețea de distribuție
- Realizare rezervor de înmagazinare.

Canalizare

Orașul Dărmănești dispune de un sistem centralizat al evacuării apelor uzate menajere, în fază de implementare, ce deservește localitățile Dărmănești, Dărmăneasca și Lapoș, stația de epurare pentru această rețea fiind în fază de proiect.

În prezent există colector de canalizare și stație de epurare cu o treaptă mecanică formată dintr-un colector de 200 mc cu filtru din piatră concasată și stație de dezinfecție cu clorură de var ce deservește cca. 260 persoane de la blocurile și magazinele din zona centrală a orașului.

Pentru locuințele vechi din Colonia Rafinăriei, există o fosă septică cu deservare în sistemul de canalizare al Rafinăriei, sistem ce nu mai funcționează în prezent. Evacuarea apelor uzate, apelor industriale se realizează după epurarea în stația proprie, într-un colector Dn 1000mm (amplasat între albia majoră a pr. Uz și calea ferată uzinală

a Rafinăriei), ce preia și apele pluviale ale Rafinăriei cu deversare în râul Trotuș cu o lungime de cca. 5 km.

Se propune realizarea unui sistem de canalizare pentru toate localitățile componente astfel încât acesta să deservească toate obiectivele existente la nivelul orașului.

Alimentarea cu energie termică

Pentru viitor nu se prevede construirea unor centrale termice de zonă sau a unor puncte termice, care să alimenteze cu căldură în sistem centralizat locuințele și obiectivele social - culturale din orașul Dărmănești și localitățile arondate.

Încălzirea imobilelor particulare, a obiectivelor social - culturale și a întreprinderilor mici și mijloci din orașul Dărmănești și localitățile arondate acestuia se va realiza fie cu sobe, care vor utiliza gazele naturale sau alți combustibili, fie cu centrale termice proprii.

Alimentarea cu gaze naturale

Se propune realizarea sistemului de alimentare cu gaze naturale în toate localitățile componente astfel încât acesta să deservească toate obiectivele existente la nivelul orașului cât și cele viitoare.

Rețelele de distribuție vor fi proiectate astfel încât să poată prelua consumatori noi în viitorii ani, ținând cont de presiunile în punctele de racordare. Extinderile vor fi realizate în urma solicitării de avize tehnice și acorduri de acces de la instituțiile abilitate.

Rețelele de distribuție de presiune redusă vor fi montate în general îngropat și se vor executa din țevi și elemente de asamblare din polietilenă de înaltă densitate. Rețelele de distribuție presiune redusă montate aerian, inclusiv supratraversările se vor executa din țevi de oțel trase, conform prevederilor tehnice în vigoare.

Amplasamentul rețelelor de distribuție gaze naturale presiune redusă va fi în teritoriul public carosabil. Conductele se vor monta subteran, iar în zonele dificile, unde nu pot fi respectate distanțele normale față de diferite repere întâlnite pe traseu, conductele se montează în tuburi de protecție sau se montează aerian pe stâlpi de susținere.

Vor fi respectate distanțele minime obligatorii atât la paralelism cât și între conductele subterane de gaze naturale și alte instalații sau obstacole.

Alimentarea cu energie electrică

Pentru viitor se prevede o creștere a consumului casnic și edilitar, o creștere a consumului agenților economici privați.

Prin modernizarea agenților economici industriali mari consumatori, consumul va scădea. O parte a agenților economici vor fi dezafecți.

Se vor mai executa lucrări de devieri, reparații capitale și îmbunătățiri ale nivelului de tensiune luându-se în calcul de 0,4 kw/locuitor.

În scopul alimentării unor consumatori importanți apăruți în orașul Dărmănești, se prevede apariția unor noi posturi de transformare în cadrul acestor clădiri, la parter, în compartimentul echipamentelor tehnice.

Se va respecta în continuare sistemul de tip buclă al rețelei de medie tensiune.

Gospodărie comunală

În ceea ce privește zona de gospodărie comunală se propune delimitarea corectă a zonelor de protecție sanitară a cimitirelor existente.

Se propune realizarea unei platforme de colectare a dejecțiilor animaliere amplasată în nordul localității Sălătruc, cu acces direct dintr-un drum de exploatare agricolă existent. Platforma este reprezentată grafic în planșele ” Încadrare în zonă” și ”Reglementări urbanistice-zonificare” și respectă zona de protecție sanitară de 500 metri impusă de Ordinul Ministerului Sănătății 119/2014.

3.10. Protecția mediului

În dezvoltarea oricărei unități teritorial – administrative rurale, una din prioritățile care va ghida dezvoltarea rurală este *protecția si îmbunătățirea calității mediului înconjurător*.

Protecția și conservarea mediului reprezintă unul din obiectivele de bază ale amenajării teritoriului, prin care se asigură dezvoltarea și valorificarea durabilă și echilibrată a resurselor acestuia. Asigurarea unei calități corespunzătoare a mediului, protejarea lui – ca necesitate a supraviețuirii și progresului – reprezintă o problemă de interes major și certă actualitate pentru evoluția socială. În acest sens, se impune păstrarea calității mediului și diminuarea efectelor negative ale activității umane cu implicații asupra acestuia.

Pentru eliminarea și prevenirea poluării și degradării calității aerului, apelor și solului, în orașul Dărmănești se propun următoarele măsuri:

1. Protecția aerului:

Aerul este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece favorizează dispersia rapidă a acestora în mediul înconjurător, astfel că supravegherea calității atmosferei este pe primul loc în activitatea de monitoring.

Monitoringul calității aerului presupune elaborarea unui program coerent care să vizeze toate problemele de poluare precum și responsabilitățile autorităților locale.

În orașul Dărmănești, calitatea aerului nu este afectată de surse majore de poluare, putând fi caracterizată ca fiind corespunzătoare standardelor și normelor în vigoare. Totuși, în vederea menținerii bunei calități a aerului se propun următoarele măsuri:

- reabilitarea și modernizarea rețelei rutiere, în vederea eliminării poluării aerului cu particule de praf rezultate în urma circulației rutiere;
- înlocuirea treptată a combustibililor tradiționali (lemn, cărbune, alte materiale solide) cu surse de energie verde;
- măsuri pentru diminuarea impactului/disconfortului generat de trafic: perdele verzi de aliniament în lungul arterelor importante;
- depozitarea controlată a deșeurilor zootehnice, astfel încât mirosurile neplăcute să nu afecteze zona locuită;
- amplasarea platformelor de colectare a deșeurilor menajere la o distanță minimă de 10 m față de cele mai apropiate ferestre ale imobilelor de locuit, mascate fiind prin plantații de arbori și arbuști (pentru a se evita poluarea olfactivă);
- menținerea zonelor verzi existente și înființarea unor noi, precum și respectarea regimului silvic în situația pădurilor existente cu rol de protecție.

2. Protecția apei:

Protecția resurselor de apă de suprafață și subterane și a ecosistemelor acvatice are ca obiect ameliorarea și menținerea calității naturale a acestora în scopul evitării unor efecte negative asupra celorlalți factori de mediu (sol, vegetație, faună) și sănătății umane, în contextul realizării unei exploatare durabile a resurselor de apă.

Fiind un factor de mediu fundamental, apa conferă posibilități de utilizare pentru orice fel de necesități. Supravegherea calității apelor are ca scop protecția împotriva efectelor nocive ale poluării și implică monitorizarea apelor de suprafață și a apelor subterane.

Măsurile necesare pentru protejarea resurselor de apă ale orașului Dărmănești, atât de suprafață cât și subterane, constau în:

- realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă în toate localitățile orașului în vederea eliminării riscului de consumare a apelor nepotabile;
- extinderea sistemului centralizat de canalizare în vederea colectării apelor reziduale de la utilizatorii casnici și diminuarea numărului de closete uscate permeabile din gospodărie;
- interzicerea oricăror deversări necontrolate de ape uzate, reziduuri și depuneri de deșeuri în albiile minore ale cursurilor de apă și pe malurile acestora;
- utilizarea rațională și depozitarea controlată a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor;
- instituirea și delimitarea zonelor de protecție sanitară (cu regim sever, cu regim de restricție și perimetru de protecție hidrogeologică) pentru sursele de alimentare cu apă (izvoare, fântâni, cișmele);
- realizarea de lucrări de captare, rețele de transport, distribuție și de înmagazinare a apei cu respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (gospodărie, ferme de animale, unități industriale, etc.);
- deversarea apelor uzate menajere în șanțurile laterale drumurilor este interzisă; evacuarea apelor uzate menajere, provenite de la amenajările colaterale drumului, neracordate la un sistem de canalizare, se va face prin instalații de pre - epurare sau fose septice vidanjabile, care trebuie să fie proiectate și executate conform normativelor în vigoare și amplasate la cel puțin 10 m față de cea mai apropiată locuință;
- depozitarea deșeurilor zootehnice pe platforme special amenajate în scopul prevenirii infiltrării lichidelor rezultate în pânza freatică;
- preluarea apelor pluviale se propune a se realiza în rigole deschise din dale de beton amplasate pe laturile carosabilului, cu deversare liberă în emisar, considerându-se că aceste ape sunt convențional curate. Acest lucru implică faptul că, la gospodăriile individuale care au grajduri pentru creșterea animalelor, panta de scurgere de la grajduri să nu fie spre trama stradală;
- controlul depozitării deșeurilor solide, astfel încât acestea să nu fie antrenate în sursele de apă de suprafață sau subterane;
- identificarea și implementarea unor mijloace de prevenire, limitare și diminuare a efectelor poluării accidentale.

Conform prevederilor Legii Apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare, se instituie zone de protecție în lungul cursurilor de apă pe lățimea de 5 m măsurată de la malurile albiei minore, în lungul digurilor de apărare împotriva inundațiilor pe o lățime de minimum 4 m, măsurată de la piciorul taluzului digului spre interiorul incintei îndiguite, precum și în zona de protecție în jurul lacurilor de acumulare cuprinsă între nivelul normal de retenție și cota coronamentului.

Indiferent de deținatorul terenului, în zonele de protecție este interzisă realizarea de construcții de orice fel fără avizul autorității competente de gospodărire a apelor.

În zona de protecție a cursurilor de apă și lacurilor de acumulare sunt interzise:

- realizarea de depozite de deșeuri, reziduuri, dejecții sau substanțe chimice;
- utilizarea de substanțe chimice pentru aplicarea de tratamente fito-sanitare;
- aplicarea de îngrășăminte de orice fel.

Lucrările aferente stațiilor de epurare, depozitelor de gunoi și reziduuri, puțuri seci și alte asemenea se vor realiza cu asigurarea condițiilor de protecție a resurselor de apă.

În jurul lucrărilor respective se vor realiza perdele forestiere de protecție.

Lucrările de traversare a albiilor cursurilor de apă (cu lucrări de poduri, podețe, conducte, rețele, etc.) se vor realiza numai cu asigurarea condițiilor normale de scurgere a apelor mari și în baza avizului de gospodărire a apelor.

Zone de protecție sanitară:

În zonele din care se captează apa ce va fi folosită ca apă potabilă se instituie "zone de protecție sanitară". Ele sunt reglementate prin H.G. nr. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrologică.

a. Dimensiunile zonelor de protecție sanitară stabilite conform criteriilor de mai sus trebuie să îndeplinească următoarele condiții : minim 50 metri în amonte și 20 metri în aval de captare pentru zona severă. Pentru acviferele de adâncime zonele de protecție sanitară pot fi reduse numai la zona de regim sever. Acestea trebuie împrejmuite pentru oprirea accesului necontrolat al populației, animalelor și utilajelor de orice fel.

b. Dimensionarea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru stațiile de pompare, instalațiile de îmbunătățire a calității apei, rezervoarelor îngropate,

aducțiunile și rețelele de distribuție, etc. se va face cu respectarea următoarelor limite minime:

- stație de pompare, 10 m de la zidurile exterioare ale clădirilor;
- instalații de tratare, 20 m de la zidurile exterioare ale instalației;
- rezervoare îngropate, 20 m de la zidurile exterioare ale clădirilor;
- conducte de aducțiune, 30 m față de orice sursă potențială de contaminare;
- rețele de distribuție: 3 m;
- este necesară respectarea unei distanțe minime de 30m între fântâni și fosele septice.

c. Distanțele minime de protecție sanitară, recomandate între zonele protejate și o serie de unități care produc disconfort și unele riscuri sanitare se vor institui conform Ord. 119/2014 al M.S.

3. Protecția solului:

Ameliorarea și menținerea pe termen lung a funcțiilor solului și combaterea poluării și deteriorării lor sunt obiectivele principale pentru protecția, ameliorarea și utilizarea durabilă a solurilor. Fragilitatea acestei componente de mediu, ritmul lent de regenerare a resursei de sol, vulnerabilitatea la agresiunea exercitată de procesele naturale și antropice, toate acestea impun trasarea unor măsuri concrete de protecție în vederea utilizării durabile.

Ca măsuri pentru **prevenirea poluării solurilor**, se impun:

- asigurarea instalațiilor și capacităților de utilizare controlată a îngrășămintelor chimice și pesticidelor la producătorii agricoli, depozitarea controlată a deșeurilor de pesticide;
- desființarea puțurilor seci, colectarea mortalităților de animale și depozitarea temporară în camere frigorifice, până la preluarea de către agentul autorizat;
- reconstrucția ecologică a zonelor care au fost afectate de depozitarea deșeurilor;
- promovarea colectării selective, a reciclării, reutilizării sau valorificării unor deșeuri din construcții, prelucrarea lemnului, comerț, etc.;
- respectarea tehnologiilor de utilizare și tratare a terenurilor cu îngrășămintă chimice;
- este necesară realizarea de platforme de compostare pentru reziduurile zootehnice;

- trebuie evitată administrarea dejecțiilor zootehnice semilichide și lichide pe terenuri cu pantă accentuată, pe terenuri slab drenate, înghețate, pe terenuri situate în apropierea cursurilor de apă sau prin aplicarea unor cantități excesive;
- igienizarea malurilor și albiilor de râuri, igienizarea șanțurilor, a locurilor publice (parcări la instituții, drumurile de pe teritoriul orașului, etc.);
- încurajarea activității și programelor de colectare, reciclare și valorificare a deșeurilor industriale, din comerț și din construcții.
- nu se vor introduce substanțe poluante în sol și nu se va modifica structura sau tipul solului;

O importantă sursă de poluare a solului o reprezintă deșeurile menajere, din gospodăriile populației. Prin urmare, pentru protecția solului se impune implementarea unui sistem de management al deșeurilor, care să elimine sursele de poluare și, în același timp, să fie în acord cu principiile dezvoltării durabile (economisirea resurselor prin reciclare).

Un al doilea set de măsuri vizează protecția împotriva degradării solurilor prin procesele de deplasare în masă. Astfel, este necesar:

- menținerea învelișului vegetal arboricol și arbustiv pe versanții înclinați;
- raționalizarea pășunatului sau interzicerea acestuia pe pantele care indică alunecări în pregătire;
- efectuarea lucrărilor agricole pe direcția curbelor de nivel;
- drumurile agricole de acces trebuie să se realizeze pe direcția curbelor de nivel (în zig-zag), și nu pe linia de cea mai mare pantă;
- evitarea supraîncărcării cu construcții grele a versanților a caror bază este instabilă;
- schimbarea modului de folosință a unor versanți predispuși la eroziune și alunecări de teren prin înființarea de plantații pomicole și viticole;
- diversificarea culturilor în vederea îmbunătățirii și conservării structurii solului;
- practicarea unui sistem de culturi care să asigure un grad mare de acoperire a solului, cu rol împotriva eroziunii (alternanța de cereale păioase cu porumb sau alte plante prășitoare, alternanța plantelor prășitoare cu plante leguminoase, etc.);

- cultivarea culturilor agricole în fâșii alternative cu benzi înierbate - sistemul de benzi înierbate se aplică pe terenuri cu pante între 8-20%, realizându-se dintr-un amestec de leguminoase cu graminee perene. Scopul lor principal este reținerea materialului solid;
- sunt necesare *lucrări pentru întreținerea pășunilor* – ca bază furajeră pentru creșterea animalelor, lucrări ce vizează combaterea degradării pășunilor afectate de alunecări de teren prin întreruperea temporară a pășunatului și măsuri pentru refacerea covorului vegetal: compartimentarea pășunii pe tarlale și utilizarea alternativă a perimetrelor respective;
- practicarea unui sistem de culturi care să asigure un grad mare de acoperire a solului, cu rol împotriva eroziunii (alternanța de cereale păioase cu porumb sau alte plante prășitoare, alternanța plantelor prășitoare cu plante leguminoase, etc);
- **Se recomandă lucrări de împădurire pentru zonele afectate de alunecări de teren.**

Pentru prevenirea riscurilor naturale se vor respecta condițiile de fundare din studiile geotehnice și se va acorda o atenție deosebită sistematizării verticale.

Sistematizarea verticală a terenului se va realiza astfel încât scurgerea apelor meteorice de pe acoperisuri și de pe terenul amenajat să se facă către un sistem centralizat de canalizare – șanțuri de scurgere a apelor pluviale de-a lungul drumurilor – pentru a se evita infiltrarea apei în sol – factor declanșator al deplasărilor de teren.

În concluzie, activitatea umană trebuie să fie orientată către exploatarea rațională a solului, exploatare care să vizeze refacerea structurii solului, menținerea echilibrului nutrienților din sol, înlăturarea factorilor de degradare (eroziune, deplasări de teren), eliminarea proceselor de poluare.

Conservarea patrimoniului construit

MONUMENTE ISTORICE ȘI DE ARHITECTURĂ

În orașul Dărmănești se găsesc următoarele monumente istorice:

- Nr. crt. 211, **Palatul Știrbei**, oraș Dărmănești, str. Dumbravei nr. 21; datare: sf. sec. XIX; cod LMI: BC-II-m-A-00822;
- Nr. crt. 212, **Biserica de lemn „Sf. Nicolae”**, oraș Dărmănești, str. Măguriceii nr. 11; datare: 1808, adăugiri în 1884; cod LMI: BC-II-m-B-00823;

- Nr. crt. 237, **Biserica de lemn „Sf. Voievozi”**, sat aparținător Lapoș, oraș Dărmănești; datare: 1813; cod LMI: BC-II-m-B-00847;
 - Nr. crt. 274, **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”**, sat Plopu, oraș Dărmănești; datare: 1795, refacere 1886; cod LMI: BC-II-m-B-00875;
 - Nr. crt. 207-210, **Complex de instalații tehnice hidraulice**, oraș Dărmănești, cartier Boiștea; datare: sf. sec. XIX – înc. sec XX; cod LMI: BC-II-a-B-00821; compus din trei instalații
10. *Dârstă hidraulică*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.01;
11. *Piuă hidraulică*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.02;
12. *Vâltoare*, oraș Dărmănești, *cartier Boiștea*; datare: *sf. sec. XIX*; cod LMI: BC-II-a-B-00821.03;
- Nr. crt. 213, *Moara de apă Hazaparu*, oraș Dărmănești, *str. Morii nr. 2*; datare: *înc. sec XX*; cod LMI: BC-II-a-B-00824.

SITURI ARHEOLOGICE

- Situl arheologic Lapoș/Comănești–Podini
- Situl arheologic Dărmănești-Brătulești–Cremeniiș
- Situl arheologic Ruinele fostului Schit Lapoș

Ținând cont de definiția zonelor istorice de referință, în stabilirea metodei de definire a acestor zone din teritoriul administrativ al orașului Dărmănești am avut în vedere mai multe elemente, atât istorice, cât și arhitectonice.

Astfel, ținând cont de aceste elemente, de fondul construit, de funcționalitatea lor istorică și actuală, am identificat două timpuri de zone istorice de referință:

- Zona istorică de referință a vetrei orașului Dărmănești, cu monumentul istoric Biserica „Sf. Nicolae”;
- Zona istorică de referință a vetrei satului Plopu, cu monumentul istoric Biserica „Adormirea Maicii Domnului”.

Conform Anexei 1 a Reglementării tehnice din 20 octombrie 2003 privind "Metodologia de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (PUZ)", prin **Zona istorică de referință se înțelege „o zonă**

din teritoriul administrativ care prezintă caracteristici coerente din punct de vedere urbanistic, arhitectural și istoric și care vor fi preluate în modul de dezvoltare viitor al teritoriului”.

Criterii de definire/delimitare a zonelor istorice de referință

Criterii de definire și delimitare a zonelor istorice de referință sunt determinate atât de reperele istorice și arhitecturale, cât și de cele urbanistice, precum parcelarul, trama stradală, aliniamentele, tipul de locuire și modul de ocupare a parcelei.

Criteriul istoric a fost folosit pentru definirea și delimitarea în primul rând a zonei istorice de referință a vetrei satului Dărmănești, care s-a bazat pe documentația istorică accesibilă (documente publicate, hărți istorice și topografice, memorii, studii istorice), dar și a satului Plopu.

Criteriul arhitectonic a fost folosit pentru identificarea celor mai valoroase construcții civile, ecleziastice și utilitare care s-au păstrat până astăzi, care constituie elementele definitorii în stabilirea zonelor istorice de referință. Aceste elemente ale fondului construit reflectă realitatea evoluției urbanistice a orașului Dărmănești și ale satului Plopu, unele păstrându-se de la mijlocul secolului al XX-lea, definind în mod adecvat aceste zone istorice de referință.

În stabilirea zonelor istorice de referință am avut în vedere și elementele urbanistice actuale, date de parcelarul existent astăzi, de trama stradală, în mare parte aceeași, de la începutul secolului al XX-lea, de aliniamentele construcțiilor, de tipul de locuire și modul de ocupare a parcelelor.

Zonele istorice de referință păstrează, în cea mai mare parte, țesutul urban rezultat din succesiunea diferitelor etape, aceeași tramă stradală, precum și cea mai mare parte a fondului construit cu valoare arhitectonică locală, tradițională. Aceste zone conțin cele mai valoroase construcții din cele două localități: Biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Dărmănești, monument istoric, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din Plopu, clădiri rezidențiale cu valoare arhitecturală tradițională, vernaculară.

Pentru delimitarea zonelor istorice de referință identificate pe teritoriul orașului Dărmănești am avut în vedere atât trama stradală actuală, cât și parcelarul existent.

Atribuțiile autorităților administrației publice locale conform cu legea 422/2001 republicată

În vederea protejării monumentelor istorice și a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- a) cooperează cu organismele de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării monumentelor istorice și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;
- b) asigură protejarea monumentelor istorice clasate, aflate în domeniul public sau privat al orașului, precum și a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;
- c) cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice;
- d) se pot asocia între ele, precum și cu persoane fizice sau juridice pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;
- e) participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează;
- f) cuprind în programele de dezvoltare economico-social, și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaborează, actualizează și aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate care conțin monumente istorice;
- g) iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;
- h) includ în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, după caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice;
- i) elaborează planurile anuale de gestiune și protecție a monumentelor istorice de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale care sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și asigură monitorizarea acestora prin personalul propriu. Autoritățile administrației publice locale au obligația să realizeze studiile de fundamentare, delimitare și instituire a zonelor de protecție a monumentelor istorice, folosind numai personal de specialitate atestat.

Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competență consiliile locale au următoarele atribuții:

- a) colaborează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural, în prezent Direcția Județeană pentru Cultură Bacău, furnizând acesteia toate informațiile actualizate din domeniul protejării monumentelor istorice;
- b) în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților, asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice;
- c) prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea monumentelor istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului și a regulamentelor aferente;
- d) elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și pentru zonele construite protejate și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului Ministerului Culturii și Cultelor sau al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, după caz;
- e) elaborează sau, după caz, aprob, programe ori măsuri administrative, bugetare sau fiscale speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor protejate din orașul respectivă, cu respectarea avizului Ministerului Culturii și Cultelor sau al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, după caz;
- f) la solicitarea direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, județean împreună cu organele de poliție, interzic circulația vehiculelor grele și transportul de materiale explozive în zona de protecție a monumentelor istorice;
- g) colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale.

La data emiterii autorizațiilor de construcție sau de desființare, pentru lucrări ce urmează a se executa la monumente istorice, în zonele de protecție a acestora sau în zonele construite protejate, autoritățile emitente ale autorizațiilor transmit copii ale acestor documente serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care răspunde de elaborarea strategiilor și normelor specifice de cercetare în vederea protejării patrimoniului arheologic și care urmărește aplicarea acestora.

(3) Cercetarea arheologică se realizează, în condițiile prezentei ordonanțe, de către personalul de specialitate atestat și înregistrat în Registrul arheologilor, conform prevederilor Regulamentului săpăturilor arheologice din România, precum și cu respectarea normelor privind standardele și procedurile arheologice și în acord cu principiile Codului deontologic al arheologilor din România.

(4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, conform legii, de activitatea de protejare a patrimoniului arheologic.

Art. 4 (1) Bunurile de patrimoniu arheologic sunt parte integrantă a patrimoniului cultural național și pot fi clasate și protejate drept bunuri de patrimoniu cultural național mobil, drept situri arheologice sau ca monumente istorice, conform legii.

(2) Descoperirile de vestigii arheologice sau de bunuri mobile din categoria celor care fac obiectul clasării în patrimoniul cultural național mobil, realizate ca urmare a cercetărilor arheologice, se anunță de către titularul autorizației de cercetare a serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de 72 de ore.

(3) Bunurile mobile, descoperite în condițiile prevăzute la alin. (2), revin de drept instituțiilor participante la cercetare, conform protocolului încheiat între părți și conform standardelor și procedurilor arheologice.

(4) Descoperirile arheologice întâmplătoare se anunță, în termen de cel mult 72 de ore, primarului unității administrativ-teritoriale de către persoana descoperitoare, proprietarul ori titularul dreptului de administrare a terenului în cauză.

Art. 5 (1) Prin protejarea bunurilor de patrimoniu arheologic și a terenurilor din zonele definite la art. 2 alin. (1) lit. j) și k) se înțelege adoptarea măsurilor științifice, administrative și tehnice care urmăresc păstrarea vestigiilor descoperite întâmplător sau ca urmare a cercetării arheologice până la clasarea bunurilor respective ori până OG 43/2000 republicată 5/16 la finalizarea cercetării arheologice, prin instituirea de obligații în sarcina proprietarilor, administratorilor sau titularilor de alte drepturi reale asupra terenurilor care conțin ori au conținut bunurile de patrimoniu arheologic

respective, precum și prin reglementarea sau interzicerea oricăror activități umane, inclusiv a celor autorizate anterior.

(2) Descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic poate fi redat activităților umane curente.

(3) Certificatul de descărcare de sarcină arheologică reprezintă actul administrativ emis în condițiile prezentei ordonanțe, prin care se anulează regimul de protecție instituit anterior asupra terenului în care a fost evidențiat patrimoniul arheologic.

(4) Regimul de protecție a zonelor cu potențial arheologic cunoscut și cercetat este reglementat de legislația în vigoare privitoare la protejarea monumentelor istorice și a bunurilor mobile care fac parte din patrimoniul cultural național.

(5) Certificatul de descărcare de sarcină arheologică, prevăzut la alin. (3), este emis de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, cu obligația acestora de înștiințare a direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de 10 zile.

(6) Cercetările arheologice preventive și supravegherea arheologică sunt obligatorii în cadrul proiectelor de restaurare; supravegherea arheologică este inclusă în devizul constructorului, urmând ca decontarea să se realizeze pe baza raportului de cercetare întocmit de arheolog.

(7) Zonele cu patrimoniu arheologic reperat, delimitate și instituite conform legii, beneficiază de protecția acordată zonelor protejate, precum și de măsurile specifice de protecție prevăzute de prezenta ordonanță.

(8) În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător și delimitat conform prevederilor art. 2 alin. (1) lit. k) se instituie, din momentul descoperirii de bunuri arheologice, pentru o perioadă ce nu poate depăși 12 luni, regimul de protecție pentru bunurile arheologice și zonele cu potențial arheologic, în vederea cercetării și stabilirii regimului de protejare.

(9) Cercetările arheologice se efectuează numai pe baza autorizației emise de Ministerul Culturii și Cultelor și în conformitate cu aceasta, în condițiile prezentei ordonanțe.

(10) Persoanele fizice și juridice care dețin și/sau comercializează detectoare de metale sunt obligate să obțină în prealabil autorizația inspectoratului de poliție al județului

respectiv, a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, în a căror rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, sediul, și să se înregistreze la aceste autorități.

(11) Prevederile alin. (10) nu se aplică unităților și formațiunilor Ministerului Apărării, Ministerului Administrației și Internelor, Serviciului Român de Informații și ale Serviciului de Protecție și Pază.

(12) În vederea deținerii detectoarelor de metale de către personalul de specialitate atestat și înscris în Registrul arheologilor, acesta are obligația ca, înainte de a obține autorizația prevăzută la alin. (10), să obțină avizul prealabil emis de Ministerul Culturii și Cultelor.

(13) Accesul cu detectoare de metal și utilizarea lor în situri arheologice, în zonele de interes arheologic prioritar și în toate zonele cu patrimoniu arheologic reperat sunt permise numai pe baza autorizării prelabile emise de Ministerul Culturii și Cultelor.

(14) Până la descărcarea de sarcină arheologică terenul care face obiectul cercetării este protejat ca sit arheologic, conform legii.

(15) Autorizarea lucrărilor de construire sau de desființare din zonele cu patrimoniu arheologic se aprobă numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

În cazul zonelor cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător, în condițiile prevederilor alin. (8), până la descărcarea de sarcină arheologică, autorizarea de construire se suspendă sau, după caz, primarul unității administrativ-teritoriale dispune întreruperea oricărei alte activități, în conformitate cu avizul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, și se instituie regimul de supraveghere sau săpătură arheologică.

3.11. Reglementări urbanistice

Soluția generală de organizare și dezvoltare a localității existente este reglementată în limitele teritoriului aferent, ce prevede extinderea intravilanului.

Extinderea intravilanului la nivelul tuturor localităților componente a avut în vedere crearea unor zone compacte de teren destinat construcțiilor, zone în care se rezervă suprafețe pentru echipamente de interes general (instituții și servicii) și în care se poate extinde și crea cu ușurință infrastructuri de utilități și circulații.

În vederea realizării unei circulații fluente și asigurării accesibilității în localități se reglementează următoarele:

- respectarea distanței dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor la minimum 26 m pentru drumul național, 24 m pentru drumul județean și de minimum 20 m pentru drumurile comunale ;
- conform Art. 17 din OG 43/1997 ”Zonele de protecție rămân în gospodărirea persoanelor juridice sau fizice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranță a traficului prin:
 - a) neasigurarea scurgerii apelor în mod corespunzător;
 - b) executarea de construcții, împrejurări sau plantații care să provoace înzăpezirea drumului sau să împiedice vizibilitatea pe drum;
 - c) executarea unor lucrări care periclitează stabilitatea drumului, siguranța circulației sau modifică regimul apelor subterane sau de suprafață;
 - d) practicarea comerțului ambulant în zona drumului, în alte locuri decât cele destinate acestui scop.”
- separarea fluxului auto de cel al pietonilor prin construirea de trotuare cel puțin pe una din lateralele străzilor principale;
- crearea de locuri pentru parcare autoturismelor, dimensionate corespunzător, în zona instituțiilor de utilitate publică (școli, grădinițe, poliție, primărie etc.);
- în toate zonele laterale străzilor, unde se amenajează parcaje vor fi executate și treceri de pietoni. În apropierea locurilor frecventate de copii (școli, grădinițe, locuri de joacă etc.) se instituie semnalizare de avertizare, eventual de limitare a vitezei de circulație, treceri de pietoni, iluminare artificială a zonei;
- modernizarea unor drumuri în vederea realizării unor profile transversale corespunzătoare (conform planșelor de reglementări urbanistice).

Destinația tuturor terenurilor din intravilan este reprezentată grafic, în planșele de reglementări urbanistice. Au fost stabilite zonele funcționale caracteristice, specifice, necesare în vederea planificării spațiale și teritoriale, pentru desfășurarea coordonată și de calitate a vieții cetățenilor, conform bilanțurilor teritoriale anexate la documentație.

Pentru zonele de locuințe introduse în intravilan, acolo unde s-au prevăzut căi de comunicație rutieră pe trasee noi, se vor respecta prevederile planșelor de "Reglementări urbanistice – zonificare". Vor fi create străzi secundare cu profil de 9.00 metri și străzi secundare cu profil de 11.00 metri și se vor respecta retragerile propuse față de limitele de parcele rezultate.

Se impune prin prevederile PUG-ului asigurarea construirii acestor zone în specificul proiectat, fără imixtiuni de funcțiuni complementare incompatibile cu zona respectivă.

A fost prevăzută delimitarea intravilanului propus, conform cerințelor factorilor de decizie locali, ce va permite dezvoltarea controlată a localității.

Se propune realizarea unei platforme de colectare a dejecțiilor animaliere amplasată în nordul localității Sălătruc, cu acces direct dintr-un drum de exploatare agricolă existent. Platforma este reprezentată grafic în planșele "Încadrare în zonă" și "Reglementări urbanistice-zonificare" și respectă zona de protecție sanitară de 500 metri impusă de Ordinul Ministerului Sănătății 119/2014.

Localitatea Dărmănești are definită zona centrală reprezentată de dotări specifice: primărie, cămin cultural, școală, piață. Zona centrală este delimitată grafic în planșa de reglementări urbanistice.

Zonele protejate și limitele acestora au fost stabilite conform planșelor de reglementări urbanistice

În aceste zone este interzisă construirea fără obținerea avizelor de specialitate în cazuri speciale. În ceea ce privește cimitirele se instituie zonă de protecție sanitară în lățime de 50 de metri perimetral cu amplasamentele, zonă în care este permisă construirea de locuințe doar dacă acestea se vor racorda la sistemul centralizat de alimentare cu apă și canalizare.

S-au prevăzut limitele zonelor de protecție a echipărilor tehnico-edilitare reprezentate grafic în planșele de REGLEMENTĂRI URBANISTICE.

Pe teritoriul comunei au fost stabilite zonele de protecție ale monumentelor istorice (conform legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice) pe o rază de 200 m de jur împrejurul limitelor terenului pe care este amplasat monumentul (ținând cont de configurația terenurilor din punct de vedere al reliefului și al proprietăților precum și de trama stradală), zone ce se impune a fi respectate. Construcțiile ce se vor realiza în zona de protecție a monumentelor cu valoare de patrimoniu se vor autoriza numai în condițiile obținerii avizului Direcției pentru

Cultură a Județului Bacău și după avizarea unui plan urbanistic zonal obligatoriu prin legea 350/2001, art. 47. Aceste zone sunt reprezentate grafic în planșa de reglementări urbanistice.

Se instituie zonă de protecție a infrastructurii feroviare de 100 de metri de o parte și de alta a căii ferate CF 500 Ploiești – Vicșani, zonă în care se va construi doar cu avizul organelor competente. .

Pentru determinarea modului de utilizare a terenului se stabilesc valorile privind procentul de ocupare al terenului (P.O.T.) ce exprimă raportul dintre suprafața ocupată la sol de clădiri și suprafața terenului considerat și, coeficientul de utilizare al terenului (C.U.T.) ce exprimă raportul dintre suprafața desfășurată a clădirilor și suprafața terenului considerat. Aceste valori sunt prezentate pe fiecare UTR în parte în Regulamentul aferent PUG-ului.

Orice modificare privind schimbarea destinației terenurilor din zonele funcționale, precum și necesitățile exprese de introducere în intravilan a unor terenuri destinate construirii, se vor face în conformitate cu legislația actuală, pe baza unor documentații întocmite, avizate și aprobate.

Este interzisă construirea de-a lungul liniilor electrice aeriene, conform conform Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei 239/2019, art. 18 ”Normă tehnică privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice”, fără avizul instituțiilor abilitate.

3.12. Obiective de utilitate publică

Obiectivele de utilitate publică însumează o mare diversitate de activități și sunt în relație complexă cu strategia de dezvoltare elaborată pentru orașul Dărmănești. Dintre acestea menționăm:

1. Investiții în derulare și parte finalizate

- Amenajare și modernizare Centru Civic – etapa II oraș Dărmănești
- Modernizarea sistemului de iluminat stradal al orașului Dărmănești
- Creșterea eficienței energetice a obiectivului școala Lapoș
- Creșterea eficienței energetice a obiectivului Pavilion Interne (Corp5)
- Creșterea eficienței energetice a obiectivului Camin Cultural Lapoș
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din orașul Darmanesti

2. Investiții propuse pentru următorii ani:

1. Instituții și servicii

Dotarea și îmbunătățirea condițiilor de lucru a personalului din Instituțiile publice

- Extindere + modernizare Sediul Primăriei
- Modernizare Cămin Cultural
- Realizare After School Dărmănești

2. Căi de comunicație

- reabilitarea și întreținerea drumurilor și podurilor
- realizarea aleilor pietonale și trotuarelor
- modernizare drumuri de exploatare agricolă și forestieră

3. Infrastructură majoră

- realizare și extindere rețea canalizare
- realizare și extindere rețea alimentare cu apă
- realizare rețea gaze naturale
- extinderea rețelei publice de iluminat

4. Protejarea mediului înconjurător

- realizare spații verzi amenajate și spații de interes public
- realizare teren de sport
- implementarea unui sistem de management al deșeurilor rezultate din activitățile desfășurate în comună.

Tipul de proprietate asupra terenurilor din intravilan

În intravilanul orașului se găsesc următoarele tipuri de proprietate asupra terenurilor:

a. Proprietate publică

- terenuri proprietate publică de interes național
- terenuri proprietate publică de interes județean
- terenuri proprietate publică de interes local - cuprind suprafețele ocupate de cea mai mare parte a dotărilor publice din comună (poliție, primărie, școli, grădinițe, dispensar, bibliotecă, drumurile orașului și străzile din intravilan).

b. Proprietate privată

- terenuri de proprietate privată de interes local

- terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.

Circulația juridică a terenurilor

Obiectivele de utilitate publică vor fi realizate pe terenuri ce aparțin domeniului public al unității administrativ teritoriale, precum și pe terenuri proprietate privată a Primăriei.

4. CONCLUZII – MĂSURI ÎN CONTINUARE

Prin valorificarea resurselor locale, atât umane cât și materiale, a potențialului orașului din punct de vedere a poziționării în raport cu unități teritoriale de referință învecinate, prin revigorarea tradițiilor și prin implementarea proiectelor și măsurilor propuse în strategia de dezvoltare, orașul Dărmănești va deveni un oraș modern care să asigure o creștere economică continuă și un mediu de viață îmbunătățit pentru locuitorii lui.

În vederea materializării programului de dezvoltare viitoare a orașului Dărmănești este necesară atingerea unor obiective generale și prioritare.

4.1 Planul de acțiune pentru implementare și programul de investiții publice propuse prin planul de urbanism general

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
PRIORITATEA 1: Creșterea calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea condițiilor de trai și calitatea mediului înconjurător			
Obiectiv strategic 1.1: Îmbunătățirea accesibilității prin investiții în infrastructura rutieră și pietonală			
Măsura 1.1.1. Reabilitarea și modernizarea străzilor orășenești			
-Reabilitarea și modernizarea străzilor orășenești, a arterelor de circulație; -Lucrări de construcție, reabilitare, consolidare poduri, punți și treceri peste cursurile de apă, pentru automobile și pietoni - Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere prin dezvoltarea și reabilitarea rețelei stradale, amenajarea și sistematizarea intersecțiilor prin modernizarea drumurilor din oraș.	U.A.T. Orașul Dărmănești	2020-2027	Asfaltarea și modernizarea tuturor drumurilor principale și secundare din orașul Dărmănești; Creșterea gradului de modernizare a străzilor orășenești; Creșterea gradului de modernizare a podurilor, punților și trecerilor peste apă din oraș.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
Măsura 1.1.2. Fluidizarea traficului urban			
<ul style="list-style-type: none"> -Construcția variantei ocolitoare a orașului Dărmănești; - Reabilitarea, reamenajarea și dotarea corespunzătoare a parcărilor existente; -Înființarea, amenajarea și dotarea de noi spații de parcare; -Realizarea sistemului de e-ticketing pentru parcări; -Realizarea / Reînnoirea de marcaje și indicatoare rutiere; -Realizarea de sisteme de monitorizare video bazate pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului. 	U.A.T. Orașul Dărmănești Poliția Dărmănești	2020-2027	1 centură ocolitoare a orașului realizată; Creșterea numărului de spații de parcare amenajate; Reducerea emisiilor de CO2 din oraș; Sisteme de monitorizare video;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2014-2020, Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.1.3. Îmbunătățirea traficului pietonal			
<ul style="list-style-type: none"> -Reabilitarea trotuarelor, aleilor, zonelor pietonale existente; -Crearea/Amenajarea de noi trotuare, alei și zone pietonale; -Lucrări de modernizare a carosabilului și a spațiilor pietonale în vederea asigurării accesibilității persoanelor cu handicap. 	U.A.T. Orașul Dărmănești	2020-2027	Creșterea gradului de modernizare a trotuarelor, aleilor și a zonelor pietonale; Creșterea numărului/ suprafeței spațiilor pietonale; Creșterea accesibilității persoanelor cu dizabilități;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 1.2: Dezvoltarea, modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare			
Măsura 1.2.1. Dezvoltarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare			
<ul style="list-style-type: none"> -Reabilitarea și extinderea infrastructurii de furnizare a apei potabile; -Reabilitarea stației de tratare a apei; -Identificarea și analiza de noi surse de alimentare cu apă potabilă; -Decolmatarea barajului de captare a apei potabile; -Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare; -Reabilitarea și extinderea stației de epurare a apei uzate; -Modernizarea și extinderea rețelei pluviale. 	U.A.T. Orașul Dărmănești Operatori de servicii publice Asociații de Dezvoltare Intercomunitară	2020-2027	Creșterea gradului de modernizare a rețelei de furnizare a apei potabile și a rețelei de canalizare; Creșterea lungimii rețelelor de furnizare a apei potabile și de canalizare; Creșterea standardului de viață a locuitorilor prin alimentarea populației cu apă curată și prin conectarea la stație de epurare conformă.

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Infrastructură Mare 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.2.2. Dezvoltarea rețelei de furnizare a gazelor naturale			
-Extinderea rețelei de gaze naturale; -Racordarea tuturor locuitorilor la rețeaua de gaze naturale; -Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale;	U.A.T. Orașul Dărmănești Furnizor de gaze naturale	2021-2027	Reducerea cantității de emisii CO2 prin sisteme de încălzire clasice (lemne, cărbuni) Sisteme inteligente de distribuție a gazelor naturale implementate
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Infrastructură Mare 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 1.3: Îmbunătățirea aspectului urban al localității prin investiții moderne, inteligente și durabile			
Măsura 1.3.1. Îmbunătățirea aspectului general al orașului Dărmănești			
-Reabilitarea/ anveloparea/ renovarea exterioară a clădirilor publice sau private; -Reabilitarea și consolidarea clădirilor monument istoric; -Reabilitarea clădirilor / terenurilor abandonate; -Actualizare Plan Urbanistic General în acord cu PATJ Bacău; -Plan de Mobilitate Urbană Durabilă; -Investiții în mobilitatea urbană;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici ONG-uri Proprietari imobile	2021-2027	Creșterea numărului de clădiri renovate; Creșterea numărului de clădiri de patrimoniu reabilite/consolidate; 1 Plan Urbanistic General; 1 Plan de Mobilitate Urbană Durabilă.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Fonduri private, Programul național Casa Verde, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.3.2. Modernizarea spațiilor publice			
-Modernizarea spațiilor publice prin dotarea cu mobilier urban modern și inteligent (ex. cu prize pentru încărcarea telefoanelor mobile integrate în bănci stradale, iluminat arhitectural); -Dezvoltarea rețelelor de internet wireless în spațiile publice și în parcurile din oraș; -Reabilitarea și modernizarea piețelor publice, zonelor comerciale; -Amenajarea spațiilor urbane (rampe de acces, persoane cu dizabilități, toalete publice, etc.)	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici	2021-2027	Creșterea numărului de spații publice modernizate/ dotate; -Minim 1 rețea de internet wireless în spațiul public urban; Minim 1 piață publică, zonă comercială reabilitată/modernizată;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Bugetul local, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.3.3. Realizarea și modernizarea spațiilor de petrecere a timpului liber a locuitorilor			

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Modernizarea, amenajarea spațiilor existente pentru petrecerea timpului liber; -Amenajarea de noi spații de petrecere a timpului liber pentru copii, tineri și vârstnici; -Amenajarea, modernizarea spațiilor destinate copiilor, pentru petrecerea timpului liber din zonele rezidențiale; -Crearea de noi spații de joacă pentru copii; -Creare spații pentru activități sportive sau de recreere;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Creșterea numărului de spații de petrecere a timpului liber modernizate, amenajate; Creșterea numărului de spații de joacă pentru copii amenajate și dotate;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Compania Națională de Investiții, Bugetul local, POCU, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.3.4. Modernizarea zonelor rezidențiale			
- Amenajarea de parcări în zonele rezidențiale; -Amenajarea trotuarelor, aleilor din zonele rezidențiale; -Îngrijirea spațiilor verzi din zonele rezidențiale.	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Creșterea spațiilor pentru parcări rezidențiale; Creșterea suprafeței zonelor rezidențiale modernizate;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Compania Națională de Investiții, Bugetul local		
Obiectiv strategic 1.4. Îmbunătățirea calității mediului înconjurător			
Măsura 1.4.1. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu și reducerea poluării urbane			
-Amenajarea râurilor și podurilor care sunt afectate de inundații; -Amenajarea și extinderea spațiilor verzi; -Amenajarea de spații pentru colectarea deșeurilor în zonele turistice;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Reducerea suprafețelor afectate de inundații; Creșterea suprafeței de spații verzi; Reducerea polării în zonele turistice;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programul Național de Dezvoltare Locală, Compania Națională de Investiții, Bugetul local		
Măsura 1.4.2. Îmbunătățirea managementului deșeurilor și încurajarea economiei circulare			
-Amenajarea corespunzătoare a spațiilor de colectare a deșeurilor din oraș; -Campanii de promovare și educare în rândul populației și agenților economici privind colectarea selectivă, reciclarea și valorificarea deșeurilor; -Campanii de promovare și educare în rândul agenților economici din agricultură, fermierilor locali privind reciclarea/valorificarea compostarea deșeurilor;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenția Județeană pentru Protecția Mediului	2021-2027	Creșterea gradului de colectare selectivă a deșeurilor, reciclare și valorificare a deșeurilor; Campanii de promovare și educare; Sisteme inteligente de destinație a deșeurilor implementate.

Acțiuni	Responsabili pentru implementarea acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Campanii de educare în rândul turiștilor cu privire la protecția mediului. -Dezvoltarea de sisteme inteligente de gestionare a deșeurilor;			
Surse potențiale de finanțare:	Bugetul local, Programe naționale de finanțare, Surse guvernamentale, POIM, Planul de Reziliență, POR, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.4.3. Creșterea capacității de prevenire și protecție împotriva calamităților naturale			
-Investiții pentru regularizarea cursurilor unor râuri și pârauri; -Investiții pentru limitarea alunecărilor de teren; -Investiții pentru prevenirea și protecția împotriva efectelor calamităților naturale (inundații, incendii, alunecări de teren etc)	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenția Județeană pentru Protecția Mediului	2021-2027	-Număr lucrări de protecție împotriva calamităților naturale;
Surse potențiale de finanțare:	Bugetul local, Programe naționale de finanțare, Surse guvernamentale, POIM, Planul de Reziliență, POR, PODD, Alte surse de finanțare		
Măsura 1.4.4. Creșterea gradului de protecție și conservarea biodiversității			
-Regenerarea spațiilor urbane sau abandonate; -Amenajarea de spații verzi, -Amenajarea de păduri-parc, inclusiv coridoare ecologice; - Realizarea în mediul urban de soluții tip acoperiș verde, pereți verzi; - Realizarea de sisteme de irigații/sisteme de iluminat inteligent pentru spațiile amenajate; - Realizarea sisteme inteligente de supraveghere video în spațiile amenajate prin proiecte; -Elaborarea planurilor de management/ seturilor de măsuri de conservare/ planurilor de acțiune pentru ariile naturale protejate;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	-Număr de proiecte pentru conservarea și protejarea biodiversității; -Număr spații urbane sau abandonate regenerare; -Număr spații verzi amenajate;
Surse potențiale de finanțare:	Bugetul local, Programe naționale de finanțare, Surse guvernamentale, POIM, Planul de Reziliență, POR, PODD, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 1.5. Reducerea consumului de energie și încurajarea utilizării surselor de energie alternativă			
Măsura 1.5.1. Îmbunătățirea eficienței energetice și termice			
-Reabilitarea energetică a clădirilor publice; -Îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii (ex. pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste	U.A.T. Orașul Dărmănești Operatori de servicii publice	2021-2027	Reducerea poluării urbane, a emisiilor de CO2

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
<p>subsol, etc.), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii (după caz);</p> <p>-Modernizarea sistemului de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat clasice cu cele cu eficiență energetică ridicată;</p> <p>-Implementare sisteme de management pentru îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea, instalarea, întreținerea și exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie);</p> <p>-Crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv sisteme de răcire pasivă, reabilitarea și modernizarea, după caz, a instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde menajere, etc. ;</p>			
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, POIM, Programe guvernamentale, Buget local		
Măsura 1.5.2. Utilizarea surselor de energie alternativă			
<p>-Implementarea sistemelor de furnizare a energiei termice pentru încălzire și prepararea apei calde din surse alternative /regenerabile în cadrul instituțiilor publice/clădirilor publice;</p> <p>-Implementarea sistemelor de producere a energiei termice și electrice din surse alternative.</p>	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Reducerea poluării urbane, a emisiilor de CO2
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Programe guvernamentale, Buget local		
PRIORITATEA 2: Dezvoltarea unei economii sustenabile prin diversificarea ramurilor economice, susținerea actorilor locali și atragerea de noi investiții în orașul Dărmănești			
Obiectiv strategic 2.1: Atragerea și susținerea investitorilor			
Măsura 2.1.1. Atragerea investițiilor în orașul Dărmănești și susținerea investitorilor			
<p>-Inventarierea domeniului public al orașului (spații, terenuri);</p> <p>-Promovarea orașului în rândul investitorilor;</p>	U.A.T. Orașul Dărmănești Asociații de producători	2021-2027	Campanie de promovare a orașului pentru atragerea investitorilor; Creșterea investițiilor străine și a investițiilor realizate de mediul de afaceri local în orașul Dărmănești;

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Identificarea spațiilor abandonate (clădiri/ terenuri) pentru realizarea de investiții; -Crearea și promovarea facilităților pentru investitorii locali și străini;	GAL Valea Muntelui Camera de Comerț Asociații ale Oamenilor de Afaceri		Campanie de promovare a facilităților pentru investitori sau întâlniri cu aceștia;
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private		
Măsura 2.1.2. Dezvoltarea și diversificarea activităților economice			
-Crearea și promovarea facilităților pentru mediul privat local (start-up-uri, tineri antreprenori, etc.) -Organizarea de consultări / întâlniri între mediul de afaceri local și administrația publică locală; -Organizarea de târguri și festivaluri specifice locale; -Campanii de promovare în rândul mediului de afaceri local a posibilităților de finanțare; -Sprijinirea înregistrării brandurilor locale/produselor tradiționale; -Campanii de promovare a brandurilor locale/produselor tradiționale; -Sprijinirea activității producătorilor locali; -Sprijinirea dezvoltării agriculturii și silviculturii, dar și altor domenii economice; Înființare, construcție Centru de colectare și prelucrare a lânii/ centre de procesare a fructelor de pădure; - Sprijinirea dezvoltării firmelor existente;	U.A.T. Orașul Dărmănești Asociații de producători GAL Valea Muntelui Camera de Comerț Asociații ale Oamenilor de Afaceri Operatori economici	2021-2027	Întâlniri cu mediul privat Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii de calitate; Campanii de promovare a brandurilor locale/ produselor tradiționale; Târguri și festivaluri organizate; 1 centru de colectare și prelucrare a lânii; Număr de firme înființate; Număr de firme care și-au dezvoltat activitatea;
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Educație și Ocupare, Programul Operațional Regional, FEADR, POCID, Alte surse de finanțare		
Măsura 2.1.3. Crearea infrastructurii de sprijin a mediului de afaceri			
-Înființarea și realizarea unui centru de afaceri/incubator de afaceri/parc industrial; -Înființarea, construcția și amenajarea unei piețe-agroalimentare moderne; -Înființarea de structuri de economie socială; -Înființare cooperativă agricolă;	U.A.T. Orașul Dărmănești Asociații de producători GAL Valea Muntelui ONG-uri Operatori economici	2021-2027	1 incubator de afaceri/ centru de afaceri/parc industrial; 1 piață agroalimentară; Structuri de economie socială înființate; Creșterea numărului de salariați

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private, Programul Operațional Regional, Parteneriate public-privat, FEADR, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 2.2. Îmbunătățirea competențelor firmelor			
Măsura 2.2.1. Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată			
- Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, cu accent pe domenii cu valoare adăugată; -Sprijinirea utilizării de tehnologii moderne și inovatoare;	U.A.T. Orașul Dărmănești Asociații de producători GAL Valea Muntelui ONG-uri Operatori economici	2021-2027	Număr de firme nou înființate/susținute Creșterea numărului de salariați
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Educație și Ocupare, Alte surse de finanțare		
Măsura 2.2.2. Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative			
-Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative	U.A.T. Orașul Dărmănești Asociații de producători GAL Valea Muntelui ONG-uri Operatori economici	2021-2027	Număr de firme nou înființate/susținute Creșterea numărului de salariați
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Educație și Ocupare, Alte surse de finanțare		
Măsura 2.2.3. Susținerea cercetării-dezvoltării și inovării			
-Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate; -Consolidarea capacității de cercetare-inovare la nivelul orașului Dărmănești, în special a întreprinderilor și promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri; -Activități de cercetare-inovare și investiții în întreprinderi, inclusiv pentru valorificarea rezultatelor cercetării aferentă nevoilor identificate în procesul de descoperire antreprenorială; -Dezvoltarea capacității de transfer tehnologic; -Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate.	U.A.T. Orașul Dărmănești Operatori economici Universități Institute de cercetare dezvoltare ONG-uri	2021-2027	Număr de proiecte de cercetare-dezvoltare și inovare implementare la nivelul orașului Dărmănești
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Fonduri private, POR, Alte surse de finanțare		

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
PRIORITATEA 3: Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent			
Obiectiv strategic 3.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice, sportive și de agrement			
Măsura 3.1.1. Atestarea orașului Dărmănești ca stațiune turistică			
-Întocmirea dosarului pentru atestarea ca stațiune turistică și obținerea atestării;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021	Atestarea orașului ca stațiune turistică
Surse potențiale de finanțare:	Buget local		
Măsura 3.1.2. Dezvoltarea domeniului schiabil și de sanie/bob în orașul Dărmănești			
-Înființarea și omologarea unei pârtii de schi; - Achiziționarea de utilaje și instalații de producere a zăpezii artificiale; -Creare instalații de iluminat nocturn a pârtiei; -Creare sisteme de acces pe cablu la pârtia de schi; -Creare infrastructură pentru sezonul de iarnă;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Înființarea și omologarea de pârtii (schi, sanie, bob etc) Iluminarea pârtiei
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local		
Măsura 3.1.3. Crearea, dezvoltarea și modernizarea zonelor de agrement și turistice			
-Reabilitarea/modernizarea sau extinderea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului, în zonele de agrement; -Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente; -Realizarea unui patinoar artificial; -Reabilitarea, modernizarea și dotarea taberei; -Inființare și dotare complex de agrement;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici	2021-2027	Asigurarea infrastructurii și utilităților aferente în zonele de agrement; 1 patinoar artificial; 1 tabără reabilitată și modernizată; 1 complex de agrement.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Alte surse de finanțare		
Măsura 3.1.4. Creșterea accesibilității zonelor de agrement/turistice			
-Înființare instalații de transport către și dinspre pârtie (telescaun/telecabină/funicular etc); -Reabilitarea / Construcția/ Amenajarea drumurilor de acces către atracțiile turistice; -Amenajarea adecvată ale spațiilor din jurul atracțiilor turistice (parcări, zonă de popas, zone de shopping/suveniruri etc.); -Amenajarea spațiilor de camping (inclusiv pentru rulote);	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici	2021-2027	1 spațiu de camping amenajat și dotat modern; Creșterea vizibilității și accesibilității atracțiilor turistice; Creșterea numărului de persoane transportate de instalațiile de transport aferente pârtiei;

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Crearea indicatoarelor de orientare turistică; - Marcarea traseelor montane;			
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 3.2. Creșterea atractivității și notorietății orașului Dărmănești			
Măsura 3.2.1. Îmbunătățirea aspectului turistic al orașului Dărmănești			
- Reabilitarea și restaurarea monumentelor istorice; -Reabilitarea, amenajarea și dotarea clădirilor de patrimoniu; - Conservarea și revitalizarea patrimoniului cultural și natural; Punerea în valoare a obiectivelor turistice prin iluminat arhitectural.	U.A.T. Orașul Dărmănești Proprietari/ Administratori ai obiectivelor de patrimoniu	2021-2027	Monumente istorice și clădiri de patrimoniu reabilite, modernizate și incluse în circuite turistice;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Alte surse de finanțare		
Măsura 3.2.2. Diversificarea ofertei turistice			
-Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice (hoteluri, pensiuni, moteluri, campinguri); -Construirea și amenajarea de piste pentru cicloturism/ mountain-bike; -Amenajarea și construirea de muzee tematice; - Organizarea de evenimente tematice (gastronomice, culturale, muzicale etc. - Amenajarea de puncte de observare / filmare / fotografiere	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici Asociația MONTPESA	2021-2027	Număr de unități de cazare construite; Număr km de piste de biciclete; Muzeu tematic construit și amenajat; Evenimente tematice organizate; -Puncte de observare/ filmare/ fotografiere amenajate.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Alte surse de finanțare		
Măsura 3.2.3. Promovarea orașului Dărmănești			
-Crearea instrumentelor de promovare (materiale de promovare și informare, aplicații informatice) -Campanii de promovare a stațiunii turistice Dărmănești; - Organizarea de evenimente și festivaluri cu impact la nivel județean, național și internațional; - Participarea la târguri de turism; - Includerea stațiunii turistice Dărmănești în trasee turistice;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici Asociația MONTPESA ONG-uri	2022-2027	Instrumente de promovare create; Campanii de promovare organizate; Evenimente și festivaluri organizate; Creșterea gradului de notorietate al orașului Dărmănești și promovarea ca stațiune turistică

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
- Parteneriate cu agenții de turism pentru promovare;			
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 3.3. Sprijinirea activităților culturale			
Măsura 3.3.1. Înființare/Reabilitarea instituțiilor culturale locale și includerea în circuite turistice			
-Reabilitare și modernizare muzeu de etnografie; -Reabilitare Moară de apă; -Înființare muzeu tematic/în aer liber; -Reabilitare/modernizare monumente istorice;	U.A.T. Orașul Dărmănești ONG-uri Operatori economici	2021-2027	Instituții culturale locale reabilitate/modernizate; Patrimoniu cultural reabilitat și inclus în circuitul turistic; Înființare de noi instituții culturale
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Programe ale mecanismelor de cooperare, Alte surse de finanțare		
Măsura 3.3.2. Dezvoltarea de acțiuni culturale la nivel local			
-Organizarea de evenimente culturale și educaționale la nivel local (inclusiv tematice)	U.A.T. Orașul Dărmănești ONG-uri Instituții școlare	2021-2027	Evenimentele culturale și educaționale organizare
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Fonduri private, Programe ale mecanismelor de cooperare, Alte surse de finanțare		
PRIORITATEA 4: Dezvoltarea capitalului uman și îmbunătățirea serviciilor publice			
Obiectiv strategic 4.1. Creșterea accesului la servicii de sănătate			
Măsura 4.1.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate			
-Reabilitarea clădirilor în care funcționează unități sanitare; -Construire, reabilitare și modernizare spații pentru funcționare unități sanitare noi;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici	2021-2027	Modernizarea spațiilor existente destinate activităților medicale; Înființarea de noi spații pentru activități medicale.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Parteneriate public-privat, Alte surse de finanțare		
Măsura 4.1.2. Dezvoltarea serviciilor de sănătate			
-Atragerea de furnizori de servicii medicale în localitate (laboratoare medicale, clinici de specialitate); -Înființarea unui centru de permanență și urgență; -Înființare centru de recuperare medicală;	U.A.T. Orașul Dărmănești Agenți economici	2021-2027	Diversificarea serviciilor medicale la nivelul localității și atragerea de noi furnizori de servicii medicale
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Parteneriate public-privat, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 4.2. Modernizarea infrastructurii și dezvoltarea serviciilor educaționale			
Măsura 4.2.1. Modernizarea infrastructurii educaționale			
-Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ și a spațiilor exterioare;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Reabilitare unități de învățământ și liceu; Amenajare/modernizare terenuri de sport/săli de sport;

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Reabilitarea și modernizarea liceului și a spațiilor exterioare; -Amenajarea/modernizarea de terenuri de sport/ săli de sport; -Amenajarea/modernizarea de spații de joacă pentru copii în cadrul grădinițelor;			Amenajare/modernizare spații de joacă în cadrul grădinițelor.
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Național de Dezvoltare Locală, Alte surse de finanțare		
Măsura 4.2.2. Dezvoltarea serviciilor educaționale și de formare profesională			
-Dotarea și echiparea unităților de învățământ; -Reabilitarea, modernizarea și dotarea laboratoarelor și atelierelor școlare; -Crearea/modernizarea infrastructurii școlare adiacente (facilități de cazare, cantine, biblioteci etc); -Implicarea tinerilor în organizarea de evenimente cu scop educațional și cultural în spații publice și încurajarea voluntariatului; - Organizarea de cursuri de formare profesională destinate adulților;	U.A.T. Orașul Dărmănești	2020-2027	Număr unități de învățământ dotate; Număr de evenimente publice în care tinerii sunt implicați; Creșterea calității infrastructurii școlare adiacente
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Național de Dezvoltare Locală, Programe guvernamentale, Alte surse de finanțare, PODD, POCIDIF, POCU		
Obiectiv strategic 4.3. Îmbunătățirea serviciilor sociale			
Măsura 4.3.1. Dezvoltarea infrastructurii sociale			
-Înființare centre de zi pentru copii, persoane vârstnice etc -Construire locuințe sociale; -Dezvoltarea de centre moderne de tip rezidențial/nerezidențial pentru persoane aflate în dificultate;	U.A.T. Orașul Dărmănești DGASPC Bacău Furnizori privați de servicii sociale	2021-2027	Dezvoltarea de centre pentru persoanele aflate în dificultate; Centre de zi înființate; Asigurare locuințe sociale
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Național de Dezvoltare Locală, Programe guvernamentale, Agenția Națională pentru Locuințe, Alte surse de finanțare		
Măsura 4.3.2. Sprijinirea categoriilor de persoane dezavantajate, marginalizate sau vulnerabile			
-Cursuri de calificare/recalificare/instruire pentru persoanele din grupurile vulnerabile; -Furnizarea de pachete integrate pentru persoanele din grupurile vulnerabile (informare, consiliere, mediere, servicii gratuite medicale și	U.A.T. Orașul Dărmănești DGASPC Bacău Furnizori privați de servicii sociale ONG-uri Operatori economici	2021-2027	Creșterea accesului persoanelor din categoria grupuri vulnerabile, în dificultate, marginalizate la servicii integrate (calificare, informare, consiliere, mediere, servicii medicale etc) Dezvoltarea de servicii suport pentru persoanele aflate în dificultate.

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
<p>sociale, rechizite, haine, masă caldă, tichete ș.a)</p> <p>-Dezvoltarea de servicii integrate pentru familii/persoane în dificultate (îngijire, locuințe protejate etc)</p> <p>-Dezvoltarea de servicii pentru persoanele cu dizabilități;</p>			
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027, Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 4.4. Creșterea siguranței populației și turiștilor			
Măsura 4.4.1.Reabilitarea și extinderea infrastructurii pentru protecția cetățenilor și turiștilor			
<p>-Extinderea rețelei de iluminat public în zonele turistice;</p> <p>-Modernizarea sistemului de iluminat existent;</p> <p>-Instalarea de sisteme moderne de supraveghere/ monitorizare video atât a traficului, cât și în zonele turistice;</p>	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Creșterea siguranței și prevenirea criminalității
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Alte surse de finanțare		
Obiectiv strategic 4.5. Creșterea calității și eficientizarea serviciilor publice oferite de administrația publică			
Măsura 4.5.1. Modernizarea infrastructurii și dotărilor în administrația publică			
<p>-Construire sediu Primărie, eficient energetic și cu dotări inteligente, cu consum redus de energie;</p> <p>-Reabilitarea și modernizarea clădirilor care asigură servicii publice;</p> <p>-Achiziție utilaje pentru realizarea lucrărilor publice (întreținere spații verzi, gestionare câini fără stăpân)</p> <p>-Construire spații pentru gararea echipamentelor și utilajelor;</p> <p>-Achiziție mijloace de transport public al elevilor;</p> <p>-Achiziție de echipamente IT și dotări moderne pentru salariații instituției (laptop/smartphone, imprimante multifuncționale);</p>	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	<p>Număr clădiri publice construite;</p> <p>Număr clădiri publice reabilite și modernizate;</p> <p>Număr utilaje și dotări achiziționate;</p> <p>Spații pentru depozitarea utilajelor;</p> <p>Mijloace de transport a elevilor achiziționate.</p>
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Național de Dezvoltare Locală, Alte surse de finanțare		
Măsura 4.5.2. Îmbunătățirea managementului resurselor umane			
-Organizarea de cursuri de formare profesională în	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Cursuri de instruire/ formare profesională; Schimburi de experiență;

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
<p>domenii cheie pentru dezvoltarea instituției;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Organizarea de schimburi de experiență; -Actualizarea procedurilor de lucru și introducerea unor sisteme moderne de desfășurare a activității (digitalizare); 			Proceduri de lucru actualizate;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027		
Măsura 4.5.3. Reducerea birocrăției pentru cetățeni și simplificarea procedurilor administrative			
<ul style="list-style-type: none"> -Implementarea sistemelor de plată on-line a taxelor și impozitelor; -Implementarea unor sisteme informatice care să asigure servicii on-line și la distanță cetățenilor; -Implementarea de sisteme de management a documentelor la nivel intern (în cadrul primăriei) pentru eliminarea hârtiilor; -Implementarea de sisteme electronice de arhivare a documentelor; -Implementarea de sisteme informatice pentru interconectare cu ale instituții publice (ANAF, APIA, OCPI, Registrul Comerțului, școală etc) -Dotarea instituției cu software specializate. 	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Transformare digitală în sectorul public; Digitalizarea fluxului de documente; Asigurarea de servicii online, la distanță pentru cetățeni; Creșterea calității serviciilor publice prin achiziția de soluții IT de digitalizare;
Surse potențiale de finanțare:	Programul Operațional Regional 2021-2027, Buget local, Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, Alte surse de finanțare		
Măsura 4.5.4. Îmbunătățirea procesului consultativ al administrației publice locale			
<ul style="list-style-type: none"> -Implementarea de soluții informatice prin care cetățenii să fie informați periodic despre politicile publice și procesele decizionale de la nivelul administrației publice; -Eficientizarea procesului de consultare publică prin achiziția de soluții/aplicații IT moderne (ex. aplicație telefonică pe care cetățenii să o utilizeze în relația cu primăria); 	U.A.T. Orașul Dărmănești	2021-2027	Crearea de instrumente moderne pentru informare și consultarea cetățenilor; -Campanii anuale de informare/conștientizare/consultare a cetățenilor.

Acțiuni	Responsabili pentru implementare a acțiunii	Termen de implementare	Ținte 2027
-Organizarea de întâlniri cu cetățenii pentru informare/consultări.			
Surse potențiale de finanțare:	Buget local, Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, Alte surse de finanțare		

Documentația PLAN URBANISTIC GENERAL și REGULAMENT LOCAL DE URBANISM constituie după aprobarea sa în Consiliul Local act de autoritate a administrației publice locale.

Din punct de vedere administrativ și executiv, respectarea prevederilor PUG-ului, cât și disciplinei în construcții și urbanism de către factorii de decizie locală, precum și de către comunitate în ansamblu, constituie elementele pozitive pentru traducerea în realitate a reglementărilor propuse prin prezenta documentație și Regulamentul Local de Urbanism aferent.

Întocmit ,

Arh. Cristian LEFTER

